

Naročilna
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugosla-
viji 80 Din, za
inozemstvo 100 D

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon šte. 50, upravnistva šte. 328

SLOVENECE

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-50, veliko
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prežnitar

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski 7563, Zagreb
št. 39.012, Praga in Dunaj št. 24.797

Pred zmago.

Ze danes moremo vsej slovenski javnosti sporočiti kot dejstvo, da je zmaga slovenske gospodarske liste za trgovinsko in obrtno zbornico popolnoma gotova. Poročila tako iz Ljubljane kakor iz ostalih krajev Slovenije so v tem enoglasna. Število onih, ki iz strankarske zaslepljenosti, stanovske nezavednosti ali strahu oddajajo še svoje glasove Žerjavovi listi, je naravnost izginjajoče, pa še od teh glasov je polovica prisleparjena. Ogrmna večina slovenskih gospodarskih krogov pa voli Jelačin-Ogrinovo listo z navdušenjem, samozavestjo in gotovostjo srečnega izida, dočim samostojnodemokratski kolovodje delajo iz obupa, da vsaj nekaj rešijo iz vesoljnega potopa svoje stranke. V petek je dr. Žerjav sam pred svojimi pristaši v kazini izjavil, da na zmago v obrti sploh ne upa in računa samo na eno kategorijo v trgovini. Pa še ta up je zastoj, kajti znano je, da trgovstvo ni nič menj vneto za slovensko gospodarsko listo kakor obrtništvo. Da industrija ne bo dala večine listi, na kateri se blišči ime Praprotnik, je pa tudi sigurno.

Zato more Slovenija že danes zapisati v svojo zgodovino dan, ko bo ime SDS izbrisano tudi iz našega gospodarskega življenja. Bila je sramota, da je ta stranka sploh še tako dolgo vegetirala v naši deželi, potem ko jo je že Belgrad izrgel iz sebe kot največji strup naše državne politike. Ostala je v Sloveniji samo še zato, da slovenski narod denuncira, da pomaga centralizmu ga izkoriščati in da ovira napredek Slovenije na vseh poljih. V plačilo za to je obdržala nekaj svojih ljudi v vodstvu naše politične uprave in da bi je Belgrad še od tu ne brcnil, se je dr. Žerjav v potu svojega obraza potrudil, da bi zasedel zbornico za trgovino in obrt. Zdaj je sam uvidel, da tudi ta njegov trud ni rodil drugega kakor splošen polom. Dne 22. septembra se bo oficijelno proglasilo, da je SDS v javnem življenju Slovenije bila in da je ni več.

Tisti slovenski trgovci, obrtniki in industrijci, ki še niso odposlali svojih glasovnic ali pa se morebiti še niso odločili, imajo te zadnje dni samo to kategorično dolžnost, da poraz Žerjavove liste zapečatijo. Zdaj gre samo za to, da bo vtis in odmev smage združenih gospodarskih krogov nad centralistično strankarsko demokratsko kliko tem močnejši. Vsa država naj na sijajni zmagi Jelačin-Ogrinove liste spozna, kako odločna je volja Slovenije, da se v naše gospodarstvo ne vmešava zlonosna Žerjavova politika, da bomo slovenski pridobitni krogi imeli sami v rokah svojo zbornico, da ne bo naše zbornice eksploatirala SDS v svoje sebične strankarske namene, ampak da bomo gospodarsko življenje Slovenije vodili mi sami slovenski trgovci, obrtniki, industrijci po stvarnih gospodarskih vidikih in potrebah slovenskega naroda. Mi bomo smagali, smo pravzaprav že, toda naša zmaga mora biti čim sijajnejša in močnejša!

Jelačin-Ogrinovi volivci!

Volite samo sledeče kandidate:

Trgovinski odsek.

MODRE GLASOVNICE

I. kategorija.

JOSIP VERLIČ, veletrgovec, Ljubljana, Cesta na Gorenjsko železnico.
Rudolf Stermecki, veletrgovec in predsednik trgov. gremija, Celje, Kralja Petra cesta.
Jurij Pieck, trgovec v Novem mestu.
Vid Murko, trgovec, Maribor, Meljska 24.

Anton Ravhekar, trgovec, Ljubljana, Pred Škofijo št. 20.
Martin Vrabl, trgovec, Ptuj.
Franc Lipej, veletrgovec, Brežice.
Anton Fazarine, trgovec, Celje, Kralja Petra 27.

II. kategorija.

LEOPOLD BRUDERMAN, trgovec, Konjice.
Venceslav Breznik, trgovec, odbornik trgov. gremija, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7.
Ivan Grosek, trgovec, odbornik trgov. gremija za novomeški okraj, Trebnje.
Franc Pečuh, trgovec, Gaberje pri Celju.

Jožef Škafar, trgovec, Beltinci.
Josip Gagel, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra cesta.
Maks Vale, trgovec, St. Jernej.
Franc Cajnko, trgovec z vinom, Slovenjgradec.

III. kategorija.

STANKO LENARČIČ, trgovec, župan in načelnik trgovskega gremija za logaški okraj, Nova vas pri Rakeku.
Florijan Gajsek, trgovec, Loka pri Zusmu.
Avgust Cadež, trgovec, načelnik trg. in obrt. zveze, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.
Edvard Kukec, trgovec s hmeljem, Zalec.

Matiija Rem, trgovec, načelnik trgovskega gremija, Kočevje.
Krištof Spaniček, trgovec, Rogaska Slatina.
Marko Kardinar, trgovec, Sv. Marjeta na Dr. polju.
Rudolf Kovarčič, trgovec, Ljubljana, Kongresni trg št. 19.

IV. kategorija.

IVAN JELAČIN ml., trgovec Ljubljana, Rimska c. št. 1, predsednik Zveze trgovskih gremijev za Slovenijo.
Anton Stergar, trgovec, Kamnik, načelnik trgov. gremija za kamniški okraj.
Franc Korošec, trgovec, Gornja Radgona.
Janko Tavčar, trgovec, Maribor.

Josip Peteline, trgovec, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.
Josip Lavtižar, trgovec in župan, Kranjska gora.
Davorin Tombah, trgovec z mešanim blagom, St. Vid pri Ptuj.
Maks Turnšek, trgovec, Marija-Nazarje pri Mozirju.

Obrtni odsek.

RDEČE GLASOVNICE

I. kategorija.

JOZEF HAFNER, lastnik žage in župan, Skofja Loka.
Janez Lantič, kleparski mojster, Gornja Radgona.
Ivan Rojina, lastnik pogrebnega zavoda, Ljubljana, Spodnja Šiška 59.
Avgust Pen, gostilničar, Tržec, občina Jurjevci pri Ptuj.

Franc Zavodnik, mizarjski mojster, predsednik obrt. zveze, Glince pri St. Vidu nad Ljubljano.
Anton Lekše, mizarjski mojster, Mozirje.
Ignacij Sinigoi, strojar, Ljutomer.
Ivan Šrebot, čevljarjski mojster, Ljubljana, Ravni-karjeva ulica.

II. kategorija.

JERNEJ LOZAR, krojaški mojster, podnačelnik krojaške zadruge, Ljubljana.
Blaž Zupanc, brivski mojster, načelnik obrtne zadruge, Laško.
Valerijan Spruščina, prevoznik in mehanik, načelnik zadruge kovinskih obrti in kolarjev za sodni okraj Ptuj.
Karol Stupan, zidarjski mojster, Slov. Bistrica.

Anton Bule, mesar in gostilničar, Mokronog.
Jurij Moser, izvošček, Ljubljana, Zeljarska ulica.
Peter Zadravec, lastnik mlina in žage, Ormož.
Franc Breznik, pekovski mojster, Mežica.

III. kategorija.

IVAN OGRIN, stavbenik in opekarnar, Ljubljana, Gruberjevo nabrežje.
Anton Lipovšek, gostilničar, Maribor, Gosposka 26.
Stefan Sukič, krojaški mojster, predsednik obrtne zadruge, Murska Sobotla.
Ivan Pollak, strojarstvo, predsednik obrtne zadruge, Kamnik.

Franc Pust, tesarski mojster, Ljubljana, Streliška ulica.
Ivan Cerne, sedlar, Lesce.
Hans Schuller, hotelir, Slovenjgradec.
Jakob Jaš, izdelovatelj olja, St. Ilj pod Turjakom.

IV. kategorija.

JANEZ VREČAR, mizarjski mojster, Sp. Domžale.
Jakob Babnik, vodovodni instalater, Ljubljana, Kapiteljska 3.
Miloš Hohnjec, kipar, Celje, Razlagova ulica.
Franc Korajžija, dimnikarski mojster, Maribor, Stritarjeva ulica.

Joško Toporiš, krojaški mojster, predsednik obrtne zveze, Tržič.
Stefan Litrop, čevljarjski mojster, Turnišče.
Anton Benegalija, krojaški mojster, Ljubljana, Poljanski nasip 40.
Vinko Simonič, mehanik, Ptuj.

Kandidatna lista za industrijski odsek.

Bele glasovnice.

I. KATEGORIJA.

Kandidati:

Rihard Skubec, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe, Ljubljana;
Avgust Westen, industrijec, Celje;
Anton Rojina, tovarnar, Ljubljana;
Anton Krejči, tovarniški ravnatelj, Ruše.

Namestniki:

Ing. Anton Klinar, upravni svetnik Trboveljske premogokopne družbe, Ljubljana;
Josip Rosenberg, industrijec, Maribor;
Mihael Rožanc, ravnatelj tiskarne, Ljubljana;
Mirko Gorišek, tovarn. ravnatelj, Ruše.

II. KATEGORIJA.

Kandidati:

Dragotin Hribar, tovarnar, predsednik Zveze industrijcev, Ljubljana;
Konrad Gologranc, stavbenik, Gaberje pri Celju;
Josip Lenarčič, tovarnar, Verd pri Vrh-niki;
Geza Hartner, lastnik paromlina, Murska Sobotla.

Namestniki:

Ing. Milan Šuklje, upr. svetnik Stavbne družbe d. d., Ljubljana;
Franc Vehovar, lesni industrijec, Celje;
Anton Kajfež, industrijec, Kočevje;
Rupert Pivec, ravnatelj Kristal d. d., Maribor.

III. KATEGORIJA.

Kandidati:

Fran Bonač, tovarnar, Ljubljana;
Fran Lahovnik, predsednik upravnega sveta lesne industrijske d. d. Korotan, Prevalje;
Peter Kozina, tovarnar, Tržič;
Julij Glaser, stavbenik, Maribor.

Namestniki:

Vinko Resman, lesni industrijec, Radovljica;
Hinko Pogačnik, tovarnar, Ruše;
Franc Ravnika, industrijec, Ljubljana;
Paul Pirich, tovarnar, Ptuj.

IV. KATEGORIJA.

Kandidati:

Ing. Vladimír Remec, tovarnar, Ljubljana;
Dr. Radoslav Pipuš, industrijec, Maribor;
Franc Heinrihar, industrijec, Trata pri Skofji Loki;
Ing. Oskar Dračar, tovarniški ravnatelj, Maribor.

Namestniki:

Ivan Aysenek, poslovodja dr. z o. z. Zabet & Komp., Ljubljana;
Robert Diehl, tovarnar, Celje;
Dr. Mirko Božič, upravni svetnik Štora d. d., Ljubljana;
Maks Durjava, tovarnar, Maribor.

Dr. Žerjav obupal nad zmago SDS.

V petek zvečer je sklicala SDS sestanek svojih zaupnikov za volitve v zbornico za trgovino in obrt v Kazini. Na sestanek je prišel sam šef SDS dr. Žerjav.

Potem ko je poročevalec prečital imena ljubljanskih trgovcev in obrtnikov, ki so, oziroma še mislijo oddati svoje glasove SDS, in se je razmotrival položaj tudi po deželi, se je ugotovilo, da so izgledi SDS skrajno žalostni. Ljubljana kaže naravnost presenetljivo veliko večino za Jelačin-Ogrinovo listo, Štajerska skoro kompaktno stoji za združeno stanovsko listo, Kranjska tudi kaže, da bo odklonila SDSarsko listo, industrija istotako. Položaj je tako obupen, da so bili navzoči silno potrti.

Da jih potolaži, je dr. Žerjav podal nekaj politični ekspeze, izjavljajoč sledeče: V obrti smo propadli. V trgovini smemo upati na I. kategorijo, v industriji ni izključeno, da dobimo 4. kategorijo. Pa četudi zmaga Jelačin, četudi bo predsednik zbornice, to ne bo dolgo trajalo. Še preden bo leto 1927. bo SDS v vladi: Naše šanse v Belgradu so zelo ugodne. Potem bomo pa mi diktirali in Jelačin bo frčal.

Tako je dejal dr. Žerjav.

Iz tega jasno sledi, da je sam dr. Žerjav popolnoma obupal nad zmago SDS. Četudi bi dobil toliko, kolikor upa, je propadel. On že sigurno računa s tem, da bo Jelačin predsednik zbornice. Dr. Žerjav je sam ugotovil svoj poraz. On tolaži svoje pristaše s tem, da bo prišel na vlado in potem postavil v zbornico svojega gerenta. Pa tudi to je prazno upanje. Pribečević in Žerjav ne bosta nikoli več v vladi. Pribečević in Žerjav nista v nobeni kombinaciji. Vsi jih odklanjajo, tako Pašić kakor Maksimović. Samostojni demokrati so odigrali za vedno.

Trgovsko in obrtno zbornico pa bo vodilo svobodno in samostojno slovensko trgovstvo in obrtništvo, ne pa Žerjavovi komisarji!

Danes odpošljite zadnje glasovnice.

Volivna komisija mora prejeti vse glasovnice najkasneje do srede, 22. t. m. Po deželi je med volivci še veliko glasovnic. Odpošljite jih še danes, da bodo pravočasno prišle.

Na glasovnico nalepite našo kandidatno listo.

Izrežite iz našega lista samo imena in naslove kandidatov in namestnikov kategorije, v kateri volite, in jih dobro prilepite na uradno glasovnico. Ne delajte na glasovnico nikakih drugih zna-

menj, ker je glas neveljaven, če je na glasovnici še kaj drugega kot samo naslovi kandidatov in namestnikov. Tudi označba: kandidati ali namestniki ne sme biti na glasovnici, ker je to že itak tiskano. Oddajte glasovnico še danes na pošto!

Zahtevajte glasovnice.

Iz naših poročil, ki jih dobivamo, je razvidno, da ponekod cele skupine volivcev niso do danes prejele glasovnic. Kdor niti do danes ni prejel glasovnice, naj se brzojavno obrne na volivno komisijo s sledečim besedilom:

»Podpisani še do danes nisem prejel glasovnice. Prosim, pošljite mi jo takoj.« Podpis z navedbo stanu in naslova.

Kdor nima listkov z imeni naših kandidatov, naj se obrne na našo volivno pisarno, Kolodvorska ulica 8, Ljubljana, ali v Maribor, Aleksandrova cesta 6. Tudi naši zaupniki imajo listke z imeni kandidatov.

Pazite, da pravilno izpolnite glasovnico, in da volite kandidate iz vaše kategorije in odseka!

Komur je bila glasovnica ukradena, kdor jo je izgubil ali pokvaril, ta naj zahteva pri volivni komisiji duplikat.

Ako je v vašem kraju poštar pristaš SDS, oddajte glasovnice na sosednji pošti ali pa jih pošljite po kakem zaupniku osebno v Ljubljano.

Ce so kuverte pokvarjene.

Komur se pokvari večja ali manjša kuverta, jo lahko nadomesti z običajno pisemsko kuverto, vendar naj nanjo točno prepíše vse besedilo iz originalne. Najboljše pa je, da se v tem slučaju obrnete glede informacije na našo volivno pisarno, Kolodvorska ulica 8.

Industriji.

1. Za industrijske družbe morate priložiti legitimaciji še pooblastilo, ki se glasi: Podpisana tvrdka pooblašča gosp. (ravnatelja, upravnega svetnika, upravnega vodjo, prokurista) I. I. iz da izvrši v njenem imenu volivno pravico za zbornične volitve dne 22. septembra 1926.

V dne
Podpis tvrdke, kakor je predpisan po pravilih.

2. Oddajajte glasovnice na pošto priloženo.

3. Oddajte glasovnice še danes na pošto, da bo prišla volivni komisiji v roke do srede, 22. t. mes., ko se zbiranje glasovnic zaključuje.

4. Če nimate imen naših kandidatov, izrežite jih iz našega lista in jih nalepite na glasovnico.

Kaj se godi doma

Mohorjeva družba in celjski občinski svet.

Celje, dne 18. septembra.

Vse ono plemenito stremljenje in idealno delovanje, ki je pričelo med našimi prastarimi predniki že pod svobodnim solncem na ruskih in pruskih poljanah, ko so ljudje kakor Iztok in Irena zanesli med brate geslo ljubezni in plemenite vere, neznanski napor svetih bratov Cirila in Metoda, da privedejo slovenski rod do luči, vzorno pastirovanje sv. Mohorja med našimi slovenskimi prastari in žrtve polno življenje našega prvega voditelja slovenskega naroda, škofa Martina Slomška, ustanovitelja Družbe sv. Mohorja, vse to je dobilo v naši zadnji občinski seji tako breco in tako osodbo, ki se more označiti samo in izključno kot največja sramota, ki jo je doživelo naše slovensko ljudstvo. In zakaj vse to? Da se omogoči in uvrsti med slovenskim narodom takozvana Vodnikova družba, ki ni nastala iz etičnih in verskih motivov, temveč iz politične potrebe stranke, ki si je zapisala na svoj prapor boj zoper katoličanstvo.

Splača se to sejo ovekovetičiti tudi glede značilnih detailov.

Sejo je vodil g. župan dr. Hrašovec, mož sam po sebi častiljiv, ki izhaja iz stare liberalne narodnjaške šole, ki jo je vodil Tavčar. Sedaj je zajadral popolnoma v samostojno mladinsko-demokratsko stranko. Ko je občinski svet ugodno odglasoval prepotrebno koncesijo za snaženje čevljev meščanov in tujeve pred Mestno hranilnico, je kot zadnja zadeva prišla prošnja Mohorjeve družbe na mizo. Referent, g. podžupan Gobec, preje vnet član opozicije in sedaj ravno tako vnet član delovne večine, je poročal, da se odsek ni mogel zediniti za izjavo lokalne potrebe, ker sta bila dva glasova za, dva pa proti. Zato prepušča odločitve plenumu. V dvorani zavladala tišina, ki traja celo minuto. To tišino je pretrgal konečno dr. Božič, ki je v jovičnem tonu izrekel besede: »Deljena srca, deljeno mnenje.« S tem je bil »Aufakt« že podan in vsa zbornica je vedela sedaj, da bodo demokrati resnično glasovali proti Mohorjevi družbi. Edini dr. Ogrizek in dr. Goričan sta vihtela kopja za to učiteljsko slovenskega naroda, demokrati pa so molčali; imeli so menda sklep, da se nikdo ne oglasi k besedi. Kljub temu pa ustane g. Rebek, ki velja v javnosti kot zastopnik obrtništva in izjavi, da v Celju ni nikake lokalne potrebe za tiskarno Mohorjevo družbo, iz katerih besed je bilo vsakemu jasno, da ono obrtništvo, ki krije hrbet Rebeku, ne reflektira tudi na nikak zaslužek, ki bi ga prinesla v Celje ta družba, ki ima med drugimi tudi namen ne samo prezidati veliko poslopje, temveč tudi zidati nove stanovanjske hiše. To izjavo slovenskega obrtnika si je dobro zapomniti! Temu nastopu je sledilo med odborniki precejšnje prerivanje in razburjenje. Celó g. župan, ki je sicer v vodstvu občinskih sej nepristranski, je postal negotov in nekoliko nervozen, ko je namreč g. dr. Ogrizek predlagal, da se glasuje po imenih. Demokrati proti temu glasno nasprotujejo in vprašajo, zakaj to? Dr. Ogrizek jim da edino pravi odgovor: »Zato, da bomo v zapisniku ovekovetili, kedo je glasoval proti.« In to je tudi potrebno, da se to ovekoveči tudi v javnosti med slovenskim ljudstvom. G. župan se v prvem trenutku ni mogel odločiti, čakal je konec prerivanja. Šel nato s svojega sedišča k g. dr. Kalanu po poslovnici in se prepričal, da se predlogu mora ugoditi. In sedaj je sledilo med napetostjo cele dvorane glasovanje, ki je pokazalo demokrate v svoji pravi luči.

Prvi je bil pozvan g. Bizjak, ki se je nekaj trenutkov izogibal usodepolnemu »ne«, a je istega rahlo in plašno vendarle izrekel in nato je šlo naprej. Interesantno je bilo opazovati, s kakim podarjkom so posamezni občinski odborniki izjavili svoj votum. Med tem ko je namreč g. Sirec skoro neslišno izustil svoj »ne« in se mu je poznalo, da je oddal svoj glas proti »svojemu prvotnemu no-

tranjemu sklepu, sta gg. prof. Mravljak in učitelj Wudler prav krepko in glasno proti glasovali. Čudili smo se tudi posebnemu poudarku, s katerim je oddal svoj »ne« g. J. Gruđen, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke. Tak krepki »ne« bi preje pričakovali od njegovega prednika g. Majdiča in zato moramo odkrito reči, da nas je ta poudarek prav presenetil. Njim se je tudi z istim veseljem pridružil g. Ravnihar, trgovec v Celju, ki je naknadno po seji izjavil, da nima proti družbi prav ničesar in da mu je šlo pri tem samo za dejansko potrebo, ali je ista podana ali ne. Dr. Rus, državni pravdnik je še precej neslišno glasoval z »ne«, medtem ko sta dr. Božič in dr. Kalan vprav korajžno oddala svoj negativni glas. Po odglasovanju je g. župan sešel glasove in konstatiral z njemu običajno mirnostjo, da je predlog za izjavo lokalne potrebe propadel z enim glasom. Štirinajst proti trinajst! Seje se niso udeležili gg. Žumer in Posavec ter g. Franjo Koren, ki bi bili vsi glasovali za lokalno potrebo. Neposredno pred glasovanjem pa je moral oditi g. Koschier, ker ga je klical top z Miklavževega hriba na vršitev svoje lepe in težke naloge. Tudi on bi sicer glasoval v prilog družbi.

Vse to se je godilo dne 17. septembra t. l. ob deveti uri zvečer, ko so mislili demokrati zapeti mrtvaško pesem Družbi sv. Mohorja in slaviti vstajenje svojih Vodnikovih družbi.

Zanimivi so bili komentarji, ki so se slišali v mestu po seji. Meščani so skoro vsi obsojali nastop demokratov proti družbi. In sami uvidevnejši demokrati so sprevideli, da niso njihovi zastopniki znali v slepi strankarski strasti ločiti Mohorjevo držbo od vsakdanje politike. Javno se je konstatiralo, da je kaj takega mogoče le pri nas Slovencih, in da bi vsak drug kulturni narod v takem vprašanju drugače nastopal kakor so to napravili slovenski demokrati. Morda so to neposredno po seji tudi sami uvideli in pričeli krivdo valiti na dr. Ogrizeka, ki je zahteval poimensko glasovanje! Čuden izgovor!

Po seji se je tudi veliko debatiralo v raznih družbah, kaj bi napravil g. župan, ako bi bil prisoten tudi g. Koschier in tako povzročil enakost glasov. V tem slučaju bi se moral odločiti tudi g. dr. Hrašovec. Eni so trdili, da bi tudi v tem slučaju nastopal kakor v krajnem šolskem svetu, ko je dirimiral v prid nove stavbe okoliške šole, drugi so pa trdili, da bi tega ne storil, saj da je vendar on dosmrtni član družbe in da bi radi tega gotovo oddal svoj glas v prid družbe.

In tako mislijo demokrati, da so ubili Mohorjevo družbo in utrdili svojo Vodnikovo družbo. Naj pa pomislijo, da je njihov vsestranski voditelj dr. Žerjav! Ta nima sreče s svojimi idejnimi osnutki!

Iz našega rudarskega revirja.

Trbovlje, 18. septembra.

Kakor smo že včeraj poročali, da bo rudnik primoran obrat ustaviti radi pomanjkanja vagonov, se je že popoldan, to je v petek obistinilo. Ko so prišli rudarji ob 2. uri na popoldanski šiht, se jim je reklo, da se ne dela, ker ni vagonov, depozirati se pa nima kam, ker so zaloge prenapolnjene. Danes, v soboto, se dela, kaj bo v ponedeljek, se pa še ne ve.

Shod socialistov, organiziranih v Uniji rudarjev so sklicali v soboto. Poročala je delegacija, ki je odšla v Belgrad v svrhu zaštite interesov rudarjev in protestirati proti znižanju plač.

Vse je lepo, samo čudno se nam zdi, da izrabljajo socialisti skupne zadeve vseh strokovnih organizacij v svoj prid. To se mora enkrat za vselej nehati, ker bomo drugače primorani takih skupnih akcij se vzdržati in delavcem natočiti čiste vode. Koliko smo mi in naši poslanci delali za našega delavca, navsezadnje si pa drugi laste vse zasluže! Mislimo, da se bodo socialisti boljše in se bodo držali pravih poti. (Težko! Opomba uredn.)

mana. Bil je izredno podjeten mož. Po manjših delih pri župnišču je resno začel misliti na novo farno cerkev. Ker so bili tudi večinioma farani prepričani, da je to neobhodno potrebno, so se kljub slabim časom (francoske vojske in lakota!) in kljub temu, da so vsa bremena (16.000 do 17.000 goldinarjev) imela pasti samo na farane, lotili zaupajoč na božjo pomoč ogromnega dela.

Ze l. 1815.—1817., ko je bila lakota, so pripravili peska, apna in kamna za novo zidanje. Spomladi 1822. so po natančno določenem načrtu začeli. 18. sept. istega leta je že blagoslovil kranjski dekan Avgust Sluga vogelni kamen. Delo je dobro in hitro napredovalo, zlasti ker so bili tudi farani zelo zavzeti zanj. Hodili so namreč posebno iz vasi Predoslje razen obvezne tlake kar s celimi družinami, hlapi in deklami prostovoljno na delo do osmih, ko so začeli zidarji. Tako navdušenje je vplivalo tudi na dotedanje nezadovoljneže, katerih seveda nikjer ne manjka, da so tudi ti začeli sodelovati in so prispevali po svojih močeh. Med njimi je bil tudi baron Karol Zois.

Ko se je po dolgotrajnih prošnjah končno dala izprostiti še vlada, da je prispevala iz verskega zaklada 2000 gld. je bilo seveda to nova vzpodbuda za farane. Skoro po petih letih se jim je posrečilo izvršiti svojo farno cerkev. Konsekriral jo je na kvatno nedeljo dne 24. sept. 1826. l. Anton Alojzij Wolf. To je bila prva njegova funkcija te vrste.

Cerkev je za faro, ki ima 1500 duš, pre-

Ponešrečen roparski napad v Ljubljani.

Predsinočnim se je pripeljala z nočnim gojenjskim vlakom v Ljubljano neka Ema Kavalar. Ko je šla preko Tabora, je stopil nenadoma pred njo neznan mož. Pograbil jo je za roko in ji je hotel strgati iz roke ročno torbico. Kavalarjeva je kričala na pomoč in imela je srečo, da jo je čul v bližini neznan mož, ki ji je prihitel na pomoč. Ko ga je napadalec zaslišal, je spustil torbico in je pobegnil in zginit v temi.

Nevihta.

Dne 14. t. m. okrog poldne je divjala precej huda nevihta v Mirni peči in je padala v St. Jurju, v Hmeljčecu in Globočdolu kakor oreh debela toča. ki je po vinogradih vse uničila, ravnotako tudi ajdo po njivah. Škoda je zelo velika in tudi zelo obšutna, ker je letos slaba letina. Pomoč in podpora je nujna.

Cirkničanka se v Belgradu ustreli.

Belgrad, 18. septembra.

Sinoči ob polnoči je izvršila v tukajšnjem hotelu »Orient« samomor Sofija Ferjančič iz Cirknice. Dekle je prišlo nekaj po 8. uri v družbi narednika Gjura Bencetiča v hotel »Orient«. Tam sta ostala do 12. Potem je dekle odšlo v hotelsko sobo. Čez malo časa je poklicala portirja in mu izročila pismo za narednika, ki je pred hotelom nanjo čakal. V trenutku, ko je narednik dobil pismo, je bilo slišati iz prvega nadstropja strel. Narednik je prečital pismo, v katerem se mu dekle opro-

Slovenci v Italiji

Po dogodkih v Trstu.

Torek zvečer so se jeli po Ljubljani širiti alarmantni glasovi o krvavih dogodkih v Trstu. Potniki, ki so prihajali iz Trsta, so pripovedovali, da je v Trstu radi spopada med fašisti in karabinerji proglašeno naravnost obsedno stanje. Tudi v sredo so se širile po mestu iste govorice. Iz Trsta ni bilo mogoče dobiti avtentičnih poročil, ker je tržaška policija prepovedala poročanje preko meje o dogodkih. Tako so italijanska politična oblastva sama zakrivila, da so se dogodki pri nas pretiravali, kar je gotovo v škodo Italije in da drugi strani tudi v škodo trgovskih zvez med Ljubljano in Trstom.

Kakor doznavamo iz najzanesljivejših virov, so se dogodki odigrali tako-le:

V noči med ponedeljkom in torkom okoli polnoči se je skupina fašistov približala dvema karabinerjema, ki sta stala na straži pred Verdijeve gledališče, v katerem se nahajajo prostori družbe »Filarmonika«. (Znano je, da zahtevajo fašisti že delj časa te prostore za sedež fašistovske stranke; tržaški kapitalisti pa se obotavljajo in nočejo izročiti prostorov.) Karabinerja sta pozvala fašiste, naj se odstranijo. Ti niso ubogali. Nastalo je prerivanje in prerivanje. Teda je eden izmed karabinerjev snel z rame karabinko in ustreli v gručo. Obležala sta težko ranjena dva fašista in sicer kavalir Domenico Cano, star 36 let, in Mario Tempenizza, star 16 let, škostavec, doma iz Kopra. Razjarjeni fašisti so tedaj navalili proti vходу, vdrli v notranjost Verdijeve palače in definitivno zasedli prostore družbe »Filarmonika«. Ranjenca sta bila med tem časom prepeljana v bolnišnico. Še isti večer se je pripeljal iz Portorose fašistovski komisar Ricci ter takoj konferiral s podprefektom Zankonato, ker je prefekt Gasti na dopustu. Malo pozneje se je prikazal v prostorih družbe »Filarmonika«, kjer so ga fašisti navdušeno pozdravili. Saj je bil Ricci oni, ki je začel odkrit boj za Filarmonico in vrget tudi tržaški mestni svet, ker se ni hotel vdati.

V torek zjutraj so krožili po mestu kamijoni razburjenih fašistov, ki so ukazali trgovcem, da

morajo zapreti trgovine in razobesiti zastave s črnim trakom: fašist Tempenizza je v bolnici podlegel ranam. Napetost se je med tem v mestu vedno bolj stopnjevala in dosegla višek, ko so okoli poldne fašisti naskočili karabinersko postajo v ulici Sunita in vrgli tudi eno bombo; pri te mje bil ranjen en karabiner. Karabinerji so se branili, dokler jim ni prišla na pomoč policija, ki je fašiste pobasala na kamijone in jih odpeljala v zapor. Poveljnik fašistovske milice je odredil splošno mobilizacijo. Prefektura je s posebnim razglasom odredila izjemno stanje: prepovedala je zbiranje na cestah, ob 20. uri se morajo zapreti vsi javni lokali (gledišča, kavarne in gostilne). Po mestu so se pojavile čudne patrole, sestoječe iz karabinerjev, miličnikov, finančnih stražnikov, mornarjev in navadnega vojaštva; po dva moža sta zastopala posamezno vrsto varnostnih ustanov. Enako sestavljene straže, kateri so se pridružili še detektivji, je stala pred policijo. Pogreb umrlega fašista se je vršil v sredo popoldne iz novih prostorov fašistovske stranke v Verdijeve gledališče k cerkvi sv. Antona in nato na pokopališče pri Sv. Ani.

O prvem incidentu je poročal tržaški »Piccolo« v fino zavutih vrstah in je nenadoma napadel družbo »Filarmonika«, ki jo je še nedavno hvalil, da je ona kriva žalostnih dogodkov; po taki poti je ušel cenzuri. Ne tako fašistovski »Popolo di Trieste«, ki je napadel prefekta, da indirektno podpira framasone okoli »Filarmonice«. Popolo je bil zaplenjen.

Spor radi »Filarmonice«, ki je z nasilno zasledbo prostorov po fašistih definitivno rešen, je zopet pokazal, da Tržičani nočejo dati iz rok Trsta niti za ceno fašizma in da se ne bojijo očitka »nepatriotizma«.

Priznanja naših dam

je dnevno deležna tvrdka DRAGO SCHWAB, LJUBLJANA, za krasno izbero blaga za damske jesenske in zimske plašče. Posebno pa se obču- dujejo krasni kroji in izborna ročno možko delo,

kako večje delo. Med drugimi je dal napraviti tudi orgle z 16 registri. Mojstra žal kronika ne omenja in tudi na orglah ni nobenega imena. Po Riharjevi izjavi so se dobro posrečile.

L. 1855. so dobili Predošljani za župnika Matevža Ravnikarja. Bil je pesnik. Ker je bil iz Poženke doma, je objavil svoje pesmi pod imenom Poženčan. Takoj ob nastopu so ga poprosili farani, naj se zavzame za nove zvonove. Ze prihodnje leto je dal manjša dva preliti, dotedanji veliki je postal srednji. K temu je Samassa vžil novega velikega, težkega 26 centov — vzela ga je vojska — in malega. Cent je stal 100 goldinarjev. L. 1861. je župnik Ravnikar ustanovil in sezidal tukajšnjo šolo. Do tedaj so poučevali privatno — najbrže pod Slomškovi vplivom — tukajšnji kaplani.

Po Ravnikarjevi smrti je bila podeljena fara sv. Ksista blagemu Jožefu Kerčonu. Ze l. 1858. je kot uršulinski katehet v škofiji Loki ustanovil po prepovedi Jožefa II. prvo Marijino družbo na Slovenskem in tako obnovil v naši domovini Marijine družbe sploh. S tem je jasno pokazal svojo veliko ljubezen do Marije. Ker je bil prepričan, da se ravno v Marijinih družbah goji ljubezen do Marije in po Mariji do Jezusa, je priredil mladini knjigo: »Pravi služabnik Marije«. Z njo je hotel poživiti Marijine družbe po celi Slovenski. Dodal ji je 53 strani obsegajoči dodatek: Od Marijine kongregacije ali družbe. Če se ne motim, je to po dobi Jožefa II. prvi kongregacijski obrednik. Aktualna knjiiga je doži-

Ob stoletnici / posvečenja farne cerkve v Predosljah.

Nekako v sredi ravnine med Storžcem, Zaplato in Kranjem se razprostira fara Predoslje. Župna cerkev je posvečena sv. Ksistu II., papežu mučencu. Na tem mestu je že skozi več stoletij stala druga cerkev. Sezidal jo je baje duhovnik rodbine Zoisov, Ksist po imenu in jo izročil v varstvo svojemu patronu sv. Ksistu. Odtod to nenavadno ime za naše kraje.

Cerkev je bila najprej podružnica kranjske fare. Ko se je l. 1561. ustanovila fara v Predvoru, ji je pripadla tudi vsa sedanja predaška fara do l. 1787., ko je bila za Jožefa II. ustanovljena samostojna fara v Predosljah s podružnicami v Britofu, na Kokrici in na Suhi.

Prvi župnik je bil p. gvardijan takrat razpuščenega kapucinske samostana v Kranju Mihael Arhangel — Jožef Peric. S seboj je prinesel več paramentov in sv. posod, tudi monširanco, kar je gotovo prišlo novoustanovljeni fari silno prav. Ker ni bilo še župnišča, je moral skoro dve leti stanovati na Brdu, deset minut oddaljeni graščini baronov Zoisov. Umril je l. 1806. Za župnika je bil 19 let.

Za njim je božja previdnost poslala v Predoslje domačina iz Britofa Tomaža Cuder-

Dnevne novice

★ Samo danes še prejmo »Slovenec« ont p. n. naročniki, ki do ponedeljka ne bodo poslali zastale naročnine ozir. jo obnovili za september. Naj torej vsak, ki je prejel izpolnjeno položnico kot opomin, a se doslej še ni odzval s plačilom, stori nemudoma svojo dolžnost, da se ne prekine pošiljanje lista.

★ Sv. oče hrvatskim Orlicam. Dne 5. t. m. je sprejel sv. oče Pij XI. v avdienci 50 hrvatskih Orlic, ki jih je vodil šibeniški škof dr. Janko Mileta. Orlice so izročile sv. očetu umetnostno izdelano adresno, ki jo je papež zelo prijazno sprejel. Sv. oče je imel na Orlice lep, značilen nagovor. Uvodoma je rekel: »Izpregovoriti hočem nekoliko besed, da morete razumeti, kako očetovsko smo radostni in zadovoljni, da Vas vidimo, drage hčere in dragi sinovi, ko ste prišli k Nam iz Nam tako mile kakor verne Hrvatske.« Nato je sv. oče naglasil svoje veliko zadovoljstvo nad delom in napredkom hrvatske orliške organizacije, slavil njen program kot lep in diven. Kot posebno srečno je naglasil misel, da se zbirajo v orliških vrstah vsi stanovni brez razlike. Orliški program popolnoma odgovarja papeževim željam. Potem je sv. oče govoril o orlovstvu sploh in o proslavi sv. Frančiška in sv. Alojzija. Ob koncu je razdelil med navzoče nove slike Kristusa Kralja. Ko je škof dr. Mileta papežev govor prevedel v hrvaščino, je sv. oče še enkrat z veliko blagohotnostjo blagoslovil navzoče in jim zaklical v hrvatskem jeziku: »Do videnja!« kar je hrvatske romarje tako vzradostilo, da so navdušeno klicali »Živio!«

★ Poslanec Vesenjak in Bedjanič imata prihodnjo nedeljo, 26. septembra, po rani službi božji shod pri Veliki Nedelji.

★ Razširjenje katoliške župne cerkve v Belgradu. Katoliška župna cerkev v Belgradu — bivša kapelica avstrijskega konzulata — je postala že davno premajhna za svoj namen. Belgrajski katoličani so zato sklenili, da jo razširijo. Z deli so začeli pred dvema mesecema, a danes že stoji lepa in prostrana cerkev z veličastnim pročeljem in zvonikom. Obok in stene bodo poslikane, glavni oltar pa bo iz arandelovskega marmorja. Naročeni so tudi že trije zvonovi. — Glede bodoče katoliške stolne cerkve v Belgradu se vrše sedaj pogajanja zaradi mesta, na katerem naj se zgradi.

★ Iz finančne službe. Za stalne so imenovani na svojih dosedanjih mestih računski pripravniki pri računovodstvu finančne delegacije v Ljubljani: Viktor Zlokarnik, Albert Zupan in Ludovik Komel.

★ Iz carinske službe. Premeščeni so cariniki: Nikola Spasić z Rakeka v Belgrad, Gjorgije Marić iz Zagreba v Ljubljano, Milorad Štorf iz Dravograda v Ljubljano.

★ Zlatko Baloković v Zagrebu. Dne 16. t. m. je dospel v Zagreb slavni hrvatski virtuoz na violini g. Zlatko Baloković; z njim je prišla tudi njegova žena, rojena Američanka. Zagrebčani so umetnika in njegovo ženo zelo slovesno sprejeli.

★ Iz Uradnega lista. Uradni list ljubljanske in mariborske oblasti z dne 16. t. m. objavlja »Zakon o valorizaciji bilančne vrednosti investicij pri družbah, zavezanah javnemu polaganju računov.«

★ Koncert logaškega pevskega okrožja dne 26. t. m. Za ta koncert oskrbi odbor tudi skupno kosil po 10 Din za osebo. Kdor ga želi, naj se zgodi do 23. t. m. pri preč. g. Karlu Supinu, župnemu upravitelju v Gor. Logatcu, in naj obenem pošlje denar. Na naročila brez denarja se ne bo oziralo. — Prip. odbor.

★ Osebnost. V zvezi s prijavljenimi spremembami, ki jih namerava prosvetni minister izvesti v srednješolski službi, čujemo, da zavzame neko ravnateljsko mesto na srednji šoli g. dr. Dr. Lončar, ki bo pa še nadalje

vela več izdaj. Razen »Rafaela« mladeničem je spisal tudi več šmarnic. Zadnje je izdal l. 1896. kot zlatomašnik.

Značilno za Kerčona v tisti dobi je, da je že l. 1868., ko je delal nov veliki oltar, — ki je ves iz cimenta, pa je na pogled kakor marmornat — ukazal na njem izvršiti relief presv. Srca Jezusovega in Marijinega in ob straneh postaviti v naravni velikosti slovanska apostola sv. Cirila in Metoda. Da bi Bog blagoslovil njegovo delo, je silno veliko molil. Izprosil si je mnogo blagoslova. Delo njegovih 39 let, kolikor je služboval v Predosljah, se ne kaže samo v vseh cerkvenih stavbah (med drugim je sezidal razen stolpa vso cerkev na Kokrici in razen stolpa in presbiterija cerkev v Britofu), ampak še prav posebno pri verskem življenju njegovih faranov, katerega je silno dvignil. Umrli je kot duhovni svetnik l. 1903. Pokopan je kakor vsi njegovi predniki na farnem pokopališču v Predosljah.

Njegovo delo nadaljuje že 23. leto njegov 11letni kaplan g. Ignacij Zupanc. Še ob pogledu na samo večja njegova dela: krasno vezen tabernakelj, apokaliptično knjigo s pečati emajli, krstno kapelo, vse nove in pozlačene lustre in večne luči in električno napeljava, bogate praznične plašče, povsod takoj lahko spoznaš njegov izreden čut za lepoto, ki vse v cerkvi z velikansko skrbnostjo ureja v enoto. Če omenim še njegovo prisrčno ljubeznivost in pobožnost, sem očrtal s tem glavne poteze tudi »dandanes« sedmega predšškega župnika.

vodil posle šefa prosvetnega oddelka. Ker so se zadnji čas začele širiti govorice o nekem neverjetnem vzdrževanju poprejšnjega imenovanja (ki ga neki listi zato niti priobčili niso), beležimo to vest tem raje, ker kot Slovenci obojamo vsako krivično postopanje.

★ Pozor! Vsi vlaki se ustavijo v Sloveniji dne 20. septembra. Zakaj, bo vsak vprašal? Zato, ker bodo isti dan zadnjikrat vozili naročnikom srečke bogate loterije gasilnega društva v Kozjem in se bodo ustavili, ko bodo odlagali pošto s srečkami. Zrebanje je dne 26. septembra. Kdor se želi srečen biti na krasnem posestvu za mali denar, naj se požuri in si še hitro naroči srečke pri gasil. društvu v Kozjem. Srečke pa se dobijo tudi pri vseh drugih gasilnih društvih. Vrednost dobitkov je 106.400 dinarjev. Vsi dobitki so velike vrednosti. Tvrdba »Singer« nam je dala krasen stroj, ki tudi pride med dobitke. S tem tudi živile lahko srečne postanejo. Naročajte srečke, saj plačate samo dve, eno dobite že povrh!

★ Zveza papirniškega delavstva. Danes se vrši ob 9. uri dopoldne v Ljubljani v glavnem tajništvu JSZ seja delavskih zaupnikov iz obratov papirnice Vrvče, Gorčane in Medvode. Delavski zaupniki bodo obravnavali nastali položaj v papirnicah, z ozirom na nov delovni red, ki ga hoče uprava Združenih papirnic vsiliti delavstvu in ž njim zelo poslabšati socialni in gospodarski položaj tega delavstva. Delavstvo je pripravljeno do skrajnosti braniti svoje težko priborjene pravice, zato se je te dni še tesneje združilo okrog svoje strokovne organizacije »Zveze papirniškega delavstva«.

★ Na mnoga vprašanja, katere številke loterije Izobraževalnega društva na Breznici so bile 8. sept. izžrebane, naznanjamo ponovno, da se je loterija za kaka dva meseca preložila in se dan zrebanja pravočasno objavi v »Slovenec« in »Domoljubu«. V kratkem začnemo razpošiljati opomine vsem tistim, ki so srečke prejeli, pa jih niso niti plačali niti vrnili. Da ne bomo imeli nepotrebnih stroškov »opomini, prosimo vse tiste, ki srečke niso še plačali niti jih vrnili, da to store čimprej«. — Odbor Izobraževalnega društva na Breznici.

★ Mea culpa! Prav je, da se je oglasil g. Roman Pahor glede pesmi »Kaj se vam zdi, pastirčki vi?« Sam sem dvomil v avtorstvo dr. Zornova in ne bi prišel do omenjene trditve, če ne bi bil bral v »Goriški straži« IX. št. 58 z dne 1. sept. 1926 stran druga prva kolona: »Pokojni doktor se je udeleževal tudi v slovenski književnosti kot pisatelj in pesnik. Spesnil je mnogo pesmi, ki so postale popularne, tako on o božično »Kaj se vam zdi, pastirčki vi?« »Stražino« poročilo bi moral kajpa kontrolirati, a v hitre večerne ure, nisem mogel drugega ko to, da sem pogledal rokopisno zbirko nabožnih pesmi iz 18. oz. zač. 19. stol., ki so se pele na Goriškem in med 17 pesmimi (Tebe skerbno izzhemo, Zhudite se ufi ludie, fem, fem ufi nebeski angelci, O Joseph moj, ivetla tvesda je von sashla, Joseph gre s' Mario u' Betlehem. Vše vefelie nu iocanie, Ta iveti dan vefeli dan, Veliko osnanujem, Vefselio je angelzi, Nozoi na iveto nozh, Puhen je ivet vefelja, frezna itala Betemska (2 varianti), Le fpei nu naneti ti lubo Dete, Enu je dete rojeno in ta dan je Riuga vefselja) gori omenjene božične nisem našel in sem verjel »Stražic«, ker drugih zbirk nisem imel pri rokah. Kako je »Stražina« poročevalec baš to pesem pripisal dr. Zornu, mi je uganka. Če jo pojasni, bom poročal. — Dr. J. L.

★ Kongres državnih cestarjev v Celju. Kongresa državnih cestarjev, ki se je vršil v Celju 12. t. m. so se udeležili v lepem številu delegati vseh gradbenih sekcij Slovenije. Kongres je celodnevno obravnaval prečala socialna in gospodarska vprašanja nižjih državnih drž. uslužbencev, posebej še cestarjev v državi. Kongres je soglasno sprejel konkretne zahteve, ki se pošljejo gradbeni direkciji in ministru za javne zgradbe v rešitev ter poslanskim klubom s prošnjo, da v parlamentu delajo za gosoje istih.

★ Kdo bi si mislil, da dobiš dandanes za 10 Din že nov, štirisedežen avto, mladega konja, molzno kravo, radio-aparat, obleke itd. in vendar je to mogoče v loteriji »Katol. prosvetnega društva v Sv. Petru pod Sv. goramci«, ki poseduje 1000 dragocenih dobitkov. Ne zamudi ugodne prilike, temveč naroči takoj čimveč srečk. Ako naročiš 10 srečk, dobiš 3 srečke brezplačno, ako pa naročiš 100 srečk in jih razpečaš, si zaslužiš 400 Din. Za naročilo zadostuje dopisnica, ki jo naslovi na »Loterijski odbor v Sv. Petru pod Sv. gorami«. Srečke se dobijo v vseh trafikah v Ljubljani, Mariboru itd.

★ Mestni dekl. zavod »Vesnac« v Mariboru išče učno moč za službo prefekte v internatu in za pouk francoščine na zavodu. Za službo prefekte je prosta hrana in prosto stanovanje, za pouk francoščine pa 1.000 Din na mesec nagrade. Prosilke naj pošljejo nemudoma svoje nekolikove prošnje na kuratorij »Vesnac« v Mariboru in naj dokažejo, da so sposobne za internatsko službo in za poučevanje francoščine ter konverzациjo v tem jeziku. Predsednik kuratorija: dr. J. Leskova.

★ Poizkušen samomor mlade Dunajčanke v Zagrebu. Minoli petek popoldne je v Zagrebu skočila v Savo mlada dekle, ki so jo pa de-

lavei takoj rešili. Na policiji je dekle izpovedalo, da se piše Luisa Märtén, stara 16 let. Izobrazuje se za slikarico. Ker ni imela sredstev, jo je lastnica internata na Dunaju, v katerem se je izobraževala, poslala k neki družini v Zagreb, da bi tam imela preskrbo, obenem se pa posvečala slikarstvu. Toda dekle je moralo pomagati v gospodinjstvu, tako da ji za učenje ni preostalo nič časa. To jo je tako potrla, da je hotela umreti. Policija pošlje dekle nazaj na Dunaj.

★ Regulacija zagrebškega Kaptola. Zagrebški občinski svet je sklenil, da se Kaptol regulira na ta način, da se podre par kanoniških hiš. Sklep je vlada že potrdila. Občina bi rada s tem dobila prostor za nov živežni trg. Kot odškodnina kaptolju za hiše, ki naj se podro, se je določila malenkostna vsota — 404.530 Din. V zadnjem »Kat. Listu« žigosa mgr. St. Porenič ta načrt zagrebškega občinskega sveta kot skrajno nekulturn in izreka prepričanje, da se bodo dvignili proti njegovi izvršitvi vsi narodni kulturni krogi.

★ Iz Moravé nas obveščajo, da je res, kakor smo poročali zadnjič, da nekateri volivci niso dobili takoj pisem Jelačin-Ogrinove liste, res je tudi, da je prišla pošta ob določeni uri iz Domžal v Moravce, vendar pa krivda, da niso vsi naslovniki dobili pisem vročnih istega dne, leži samo v slučajnosti, da je ta ali oni naslovnik bil odsoten in se pisma brez pooblastila ne morejo drugemu izročiti; vrh tega so vasi, v katere se dostava vrši le trikrat v tednu. Moravska pošta sama pa je dostavila pismo pravočasno, kakor jih je tudi pravočasno dobila.

★ Krekova mladina, podružnica Vič pri Ljubljani vabi vse člane in članice na sestanek, ki se vrši v ponedeljek, 20. t. m. ob 8. uri zvečer v Društvenem domu na Viču. Na sestanku predava gosp. profesor Evgen Jarc. Tovariši in tovarišice, udeležba obvezna!

★ Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, sluhšanju, bledeti, obolelih žlezah, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje naravna »Franz-Josef«-grenčica izborna tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravilski so se prepričali, da »Franz-Josef«-voda celo najnežnejšim otrokom zelo ugaja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in speker. trgovinah.

★ Opozorjamo na današnji oglas zobne tehničarje Pavle Kocijančičeve. Kocijančičeva je prva in doslej edina Slovenka, ki je odprla zobni atelje.

★ Zlatnike v Zlatorog - terpeninovem milu so našli dalje: Marija Ham, Ljubljana, Opekarska cesta; Mato Šurbek, Doljanec, p. Raven; Milka Potisek, Litija; Lucija Roženčev, Kamnik; Roza Kuković, Laznica pri Limbušu; N. Smolnikar, Gornji grad; Marija Čadež, Podvrh, pošta Poljane; Valter Demšar, Skale pri Velenju; Apolonija Kette, Vrhnika 11; Mihael Pečnik, strojnik, Strnišče; Anika Pučelnik, Libelče; Marija Zbuzinek, Zagreb, Ciglana, gradska kuća; Vilka Tota, Karlovac; Jos. Pibernik, Sisak; Jelisaava Blazič, Pankovac; Anica Čanić, Kaniža, kraj Gospića.

★ Dežne plašče vseh vrst in črne sukne — specielno za gg. duhovnike — ima vedno v zalogi F. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19.

★ Zahtevajte samo »Ides« črnilo v korist »Jugoslovanske Matice«.

★ Tečaj za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo, knjigovodstvo, računstvo, slovenščino, nemščino ter srbohrvaščino začnejo na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat dne 4. oktobra t. l. in trajajo šest mesecev. Prospekti brezplačno v trgovini s pisarniškimi stroji Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100.

SDS-arska polomija.

SDS-ari so sami svoje polomije pri volitvah v zbornico za trgovino, obrt in industrijo že tako sigurni, da njihova glasila, ki so prinašala cele strani reklame za žerjavovsko listo, samo še jamrajo in mimogrede malo lažejo.

Najbolj tipično jamranje je spustil v petek »ljublanski trgovec« — »Slovenski Narod«. »Slovenski Narod« priznava, da je marsikak trgovec lahko ozlovoljen radi tega in onega — v mislih ima preganjanje trgovcev s strani SDS. Toda zraven milo prosi, da je treba take stvari pozabiti. Zakaj? Takole modruje: »Treba je pomisliti, da je takrat boljše vize tako divjal, da nam je hotel uničiti vse trgovine.« Torej nekdo je takrat divjal. Kdo je divjal? Tisti, ki je smel in mogel. Kdo je bil to? Na Bleiweisovi cesti je sedel vsemogočni načelnik SDS. On je vse smel in mogel. Tudi divjati je mogel. Kdo je torej divjal? »Narod« pravi, da boljše vize m. Ali je dr. Žerjav boljše vize? Trgovci pa se nič ne spomnimo, da bi bil prišel kedaj boljše vize v naše trgovine, pač pa dobro pomnimo tisto jutro, ko so nas obiskali uradniki deželne vlade. Mar so to boljše vize?

Poslušajmo »Narodovo« jadikovanje naraj. »Takrat so bili klerikalci na skrajni levi in so hujskali« — o strah! Toda pametni trgovci o tem hujskanju nič ne vedo, pač pa so v nekem slovenskem mestu čutili sklep advokatov SDS, da ne zastopajo nobene trgovca, ki bi bil tožen po draginskih naredbah.

»Klerikalci so zahtevali splošno prisilno gospodarstvo države, ki je neprimerno huje

kot pa policijske odredbe« (— SDS, je pozabil omeniti »Narod«). To se je pa »Narod« gladko zlagal. Kakšno gospodarstvo so zahtevali klerikalci, vedo trgovci, ki so brali Janjo Jovanovje članke v »Slovenec«.

Preganjanje trgovcev s strani SDS upravičuje »Narod« s Francozi in Italijani. Trgovci na to ugotavljajo: Noben trgovec niti v Italiji, niti v Franciji radi takih šikan ni bil še zaprt in ne kaznovan, pod vlado SDS v Sloveniji pa že.

Zato zahteva naš stanovski ponos in naš stanovski interes, da vržemo iz trgovske zbornice kliko SDS. Propasti mora lista SDS, čeprav si je neopravičeno nadela firmo gremilja. Prav nobene škode ni, če propada lista, ki ne predstavlja volje gremiljev, čeprav so jo podpisali funkcijonarji gremiljev proti volji ogromne večine članov. Ugled naših gremiljev bi propadel, če bi zmaga SDS, zrastle pa bo in uveljavile se bomo, če bomo v zbornici imeli take moče, kakor je Jelačin.

Ljubljanski trgovci.

DOŠLE GLASOVNICE.

Včeraj je volivna komisija prejela 28 industrijskih, 1508 obrtniških in 524 trgovskih glasovnic. Skupno torej 2060. Dosedaj je volivna komisija prejela 4092 trgovskih, 9116 obrtniških in 167 industrijskih, skupno 13.375 glasovnic. V trgovskem odseku je do sedaj oddalo glasove 43.02% volivcev, v obrtniškem 39.51%, v industrijskem pa 42.06%.

Trgovci, obrtniki! Zmaga liste združenih slovenskih trgovcev in obrtnikov je gotova. To pa nikogar ne odveže dolžnosti, da ne bi odposlal svoje glasovnice, ako je še ni! Nasprotno! Vsa država gleda na Ljubljano. Treba je, da dobi slovenska gospodarska lista CIM VEČ glasov, Žerjavova pa CIM MANJ. Zato mora VSAK zaveden slovenski trgovec in obrtnik oddati svoj glas za Jelačina in Ogrina. Naša večina mora biti sijajna, SDS pa mora sijajno propasti. Zato mora vsak do zadnjega, kdor še ni, svojo glasovnico za Jelačina in Ogrina odposlati v Ljubljano! SDS mora izvedeti, da je noben pošten človek več ne mara.

Ljubljana

© Pazite! V Ljubljani je gospa Geršak, poročena dr. Pestotnik, lastnica firme Geršak & Co. Ta gospa pobira glasovnice za listo SDS. Na to opozarjamo one gg. trgovce, ki imajo namen voliti Jelačin-Ogrinovo listo, da se ne bi zmotili, da bi svojo glasovnico izročili gospe Geršakovi.

© Napredek Ljubljane. Komaj sta dva deložiranca, ki sta taborila med drugimi na trgu pred šentpetersko vojašnico, dobila po skoro trimesečnem moledovanju in prizadevanju streho nad glavo, že vidimo dvigati se nov šotor na Cankarjevem nabrežju, kjer je deložiral vpokojenega poštnega uradnika iz svoje hiše. Ne bo dolgo, ko se bodo vzdolž po nabrežjih Ljubljane dvigali šotori, če jih namreč kdo ima, in pa s plaitami pokrito pohištvo, če namreč kdo ima plahte. Namesto projektiranih platan in cipres in ljubkih lop bomo torej uživali razgled na šotore, koče iz desk ali kartona, na improvizirana ognjišča in podobno, kar bo prineslo v naše mesto vsaj nekaj romantike, trem Žerjavovim gerentom pa vsakemu po en list lovorja v njihove od »Jutra« spleteno vence. Če k tej sliki pride, nemo se počez in podolž razrite ulice, kjer se danes dela, jutri pa spet počiva, potem je slika moderne Ljubljane za vlade treh demokratičnih regentov popolna. Če bi se vsaj spomnili na to, da bi za deložirance, ako res ni stanovanj, improvizirale reparacijske barake, kakor jih ima sanitarna uprava, ali pa da bi dali deložirancem vsaj v najem kak svet, pa bi si sami stesali za silo bolj spodobne koče nego so zdaj — pa še tega ne. Gotovo v vsej Evropi ni tako zaniknega mesta, kjer bi si prebivalci morali v pozni jeseni tik pred zimo postavljati šotor sredi mesta, tam z otroci prezebat ter si nakopavati boleznin in puštit, da jim propade vsa imovina. Res sijajno podoba nudi Ljubljana svetu, ko županijo trije Žerjavovi ...

© 50 letnico svojega rojstva je slavil včeraj v krogu svojih prijateljev in znancev vpokojeni finančni komisar dr. Kermavner, sin pokojnega profesorja Kermavnerja, ki je marsikomu še v dobrem spominu kot šolnik in kot sestavitelj šolskih slovnice in čitank. Mož je študiral v Gradu, kjer se je odlikoval kot član vseh slovenskih družb in akademskih klubov in je ostal kljub silnemu nemškutarskemu pritisku vedno odkrit in zaveden Slovenec. Kot izreden finančnik je bil med vsemi najmlajši finančni komisar. Služboval je kot finančni in davčni referent v Črnomlju, v Krškem in v Kočevju. Ker so mu oslabele oči, je moral iti predčasno v pokoj in je otvoril nato v Ljubljani svojo lastno pisarno kot izvedenec v raznih davčnih zadevah. — Mož je obenem znan med industrijci in trgovci kot strokovnjak svoje vrste, obenem pa je tudi podjeten spornik in turist in je izdal tudi poljudno brošuro o enodnevnih izletih iz Ljubljane. Je tudi dober poznavatelj botanike in geologije in sploh velik prijatelj božje narave.

© 70 letnico svojega rojstva praznuje danes v krogu svoje rodbine in ožjih prijateljev g. Matevž Hartman, znani gostilničar pri »Figovcu«. Jubilantu, ki je pristna gorenjska

korenina, a blagega in usmiljenega srca, mnogobrojni prijatelji iskreno častitajo.

○ **Zaključno vodstvo po umetniški razstavi** obeh Magoličev bo v nedeljo dne 19. t. m. ob 11 dopoldne in ob 4 popoldne. Razstava bo odprta nepreklicno samo še do torka 21. ure zvečer. Obisk je od dne do dne boljši. Kupčija živahnjša.

○ **Seja krščansko-socialističnega kluba Delavske zbornice** se bo vršila v ponedeljek dne 20. t. m., toda ne v Jugoslovanski tiskarni in tudi ne ob 6 zvečer, kakor je rečeno na že razposlanih vabilih, ampak v prostorih Jugoslovanske strokovne zveze na Starem trgu, in sicer ob 8 zvečer.

○ **Krekova mladina** bo imela jutri v ponedeljek ob 8 zvečer v Društvenem domu na Glincah predavanje, h kateremu vabimo vse člane društva. Predava g. profesor Jarc.

○ **Marijanska kongregacija za gospodične** pri Sv. Jožeu v Ljubljani: v ponedeljek dne 20. septembra ni shoda, ampak šele 27. septembra ob pol 7 zvečer.

○ **Občni zbor Glasbene Matice** se bo vršil v ponedeljek 20. t. m. zvečer ob 8 v pevski dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici, drugo nadstropje.

○ **Za popoldanski izlet v Ihan** se zbirajo člani Stolne prosvete in Krščanske šole danes dopoldne ob 12. uri pred glavnim kolo-dvorom.

○ **Šentpeterski družabni klub** ima v ponedeljek, 20. t. m., ob pol 8. uri zvečer v lokalu šentpeterske prosvete redni občni zbor. Za vse člane kakor članice je udeležba obvezna. — Odbor.

○ **Na drž. ženskem učiteljskem v Ljubljani** se je za tekoče leto otvoril 2. oddelek I. letnika. Zato je učiteljski zbor sprejel še 36 učenk. Imena sprejetih so razvidna na oglasni deski v veži šolskega poslopja. — Ravnateljstvo.

○ **Prosvetno društvo pri Sv. Krištofu** najuljudnejše vabi na vrtno veselico, ki se vrši danes ob 4. uri popoldne na vrtu g. Kačiča na Dunajski cesti št. 54. Bratska društva in prijatelji, udeležite se. Spored zelo bogat.

○ **Ljubljana brez zastopstva.** Danes nas je obiskal odlični belgrajski trgovec, ki je med pogovorom o naših razmerah med drugim izjavil, kakšen mučen vtis je napravilo nanj in na njegove tovariše, ko so videli na velesjemu Ljubljano zastopano po dveh gerentih, ki nista nobena prava zastopnika Ljubljane, ampak proti volji ljubljanskega mesta vsiljena od dr. Zerjave. Tako se je poskrbelo, da najširši krogi naše države in tudi inozemstva opazijo, da naše mesto ni ob tako slovesnih prilikah vstanu reprezentirati po zakonitih zastopnikih, ki ga edino morejo predstavljati.

○ **Imenovanje.** Za profesorja na srednji tehnični šoli v Ljubljani je imenovan Gojmir Kos, akademični slikar iz Gorice.

○ **Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Redne vaje se vrše za sopran — terek in četrtak ob četrti na 7, za alt — sredo in petek ob 6 in četrti, za tenor — terek in četrtak ob 8, za bas — sredo in petek ob 8 zvečer. Nove pevke in pevce sprejema zbor ob navedenih dnevih še do 24. t. m. Na poznejše prijave se ne bo mogoče ozirati. Članstvo opozarjamo na redni letni občni zbor Glasbene Matice, ki se bo vršil v ponedeljek 20. t. m. ob 20 v pevski dvorani. — Odbor.

○ **Tlakovanje cest v Ljubljani.** Te dni je bilo čitati tožbe o tlakovanju Starega trga, kako se delo kar prekine za par dni in se potem zopet nadaljuje, ter se zato vleče kot morska kača. To je prav ljubljanska specijaliteta. Toda to še ni edini slučaj brezglavosti. Ravno te dni trgajo zahodni del Komenskega ulice, in to ravno v najneugodnejšem času, zdaj namreč, ko je šola. V počitnicah je pravi čas za dela na tej cesti. Ob tej cesti leži namreč učiteljske, kjer so nastanjene 4 šole, moško in žensko učiteljske ter deška in dekliška vadnica, torej močno obiskovana šola. To se opazi posebno zjutraj pred osmo uro. Kar v procesijah prihaja dijaštvo, in to od devetnajstletnih četrtoletnikov in četrtoletnic notri do šestletnih otročičkov I. vadn. razr., da ne omenim še odraslih, ki gredo po svojih poslih sem in tja. In za vso to množico je zdaj prosta pot samo na hodnikih ob cesti. In še teh dveh hodnikov je zdaj eden (južni) z odrom zaprt, ker zidarij nekaj popravljajo, tako da je za ves promet poraben samo ozki severni hodnik, vse drugo je razkopano. Vrh tega je bil nekaj časa še ta hodnik do polovice založen s kamenjem, ki so ga izkopali iz zlebiča ob cesti. In tu naj se zdaj vrši tak ogromni promet brez nesreč in ovir. Pa če bi se vsaj hitro delalo, da bi bilo ovir preje konec! Toda ne! Le kakih pet delavcev brska. Potem ni čuda, če se delo vleče brez konca in kraja. Tu se vidi vsa brezglavost uprave, kajti da bi nalašč tako nemodro delali, tega upravi vendar ne moremo imputirati. Pa tako se ne dela samo tu, tako je v Ljubljani povsod. Le pogledjmo, kako je pred kolodvorom! Koliko tednov, celo mesecev že rijejo tamkaj, in uspeh — minimalen; pogledjmo na vzhodno polovico Komenskega ulice. Nekaj dni delajo, potem pa delavci izginejo. Pameten gospodar vendar delo najpreje na enem kraju dovrši, šele nato gre drugam. Vsaj drugod tako delajo, samo v Ljubljani ne, kjer nam gospodarijo kar trije gerenti.

○ **Parna kopel in kopel v vročem zraku** v palači Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20, se otvorita v torek 21. t. m. Parna in kopel v vročem zraku bo do otvoritve celotnega fizikal-

nega zdravilišča odprta razen ponedeljkov, nedelj in praznikov vsak delavnik od pol 15 do pol 19, in sicer ob sredah in petkih za ženske, ob torkih, četrtkih in sobotah za moške. Cena za parno kopel oziroma kopel v vročem zraku je za privatne obiskovalce 15 Din, za člane Okrožnega urada in njih sorce po 10 Din. Dobe se tudi bloki za 10 kopeli po ceni 120 Din. Pravico do znižane vstopnice morajo člani in svojci dokazati pri blagajni kopališča s potrdilom delodajalca. V naznačenih cenah je vključena tudi odškodnina za kopalno obleko in kopalno perilo. Čas kopanja je določen na eno uro; ako se ta čas prekorači, je pristojbino plačati iznova. Na razpolago je posebna slačilnica s ločenimi kabinami. Parna kopel in kopel v vročem zraku tvorita del fizikalnega zdravilišča Okrožnega urada, ki bo dostopno ne samo zavarovanim članom, temveč vsake-mu privatnemu obiskovalcu in ki bo otvoreno v celoti začetkom meseca oktobra.

○ **Požar.** Sinoči je gorelo pri Zabkarju, tovarnarju na Dunajski cesti št. 48. Ogenj je nastal vsled isker v kovačnici. Požar je bil neznaten. Gasilci so napeljali eno cev in ogenj hitro pogasili, tako da ni bilo posebne nevarnosti.

○ **Tatvine koles.** Vsak dan ima policija opraviti s tatovi koles. Ta vrsta tatvine se je razpasla v zadnjem času že kot kužna bolezen. Sumijo, da mora biti v okolici Ljubljane v kakem zatišnem kotu skrita družba, ki ima svoje skrivališče in popravilnico. Ukradena kolesa tam razstavijo, jih preplekajo in sestavijo zopet z novimi deli, tako da se kolo ne more več poznati. Tovarniške številke na okviru pa ti lopovi ali zapilijo ali pa jih debelo prelakirajo. Z ozirom na številne kolesarske tatvine bi bilo prav umestno, da bi napravila varnostna oblast obsežno in temeljito racijo v mestu in okolici.

○ **Podjetna slivarija.** Podjeten Bosanec je zvedel, da Ljubljanci jako radi kupujejo bosanske slive, ki so daleč na okoli znane in so slovele še za časa avstrijske dunajske vlade na samem Dunaju in baje celo na habsburškem dvoru, kamor so svoječasno pošiljali tudi naše svetovno znane krške rake. No in Redžo Čehajič je tudi pripeljal svoje slive in češplje v Ljubljano. Ker se pa sam ni hotel ukvarjati s prodajo na trgu, je dal svoje blago neki prodajalki, katero poznajo na ljubljanskem trgu pod imenom »rdeča Mica«, ki je znana kot jako podjetna in spretna prodajalka. Ta je prevzela od moža vse blago in ko se je Bosanec vrnil domov, mu je že tudi sporočila, da gre kupčija dobro in da naj ji le še pošlje kaj blaga, da bo vse prodala. In res ji je mož poslal še več blaga in je bil prav zadovoljen, da je dobil tako podjetno in spretno prodajalko. Toda mož je delal račun brez krčmarja, odnosno brez podjetne Mice. Ta je namreč češplje, katere je prodajala jako po ceni, hitro vnovčila, za denar si je kupila novo obleko in čevljičke in je izginila s trga. Može se je pripeljal končno v Ljubljano in imel je srečo, da je res kmalu iztaknil podjetno Mico. Bila je vsa nova, od pete do glave se je oblekla za Bosančev denar. In konec zgodbe je bil, da je mož poklical stražnika in ta jo je odpeljal tja v rdečo hišo na Bleiweisovi cesti, odkoder jo bodo predali državnemu pravdniku.

○ **Pretvoritev oddelkov na tehnični srednji šoli v Ljubljani.** Ljubljanski uradni list objavlja razglaš velikega župana o pretvoritvi dveh oddelkov na tehnični srednji šoli v Ljubljani: Enoletna mizarska in strgarska mojstrska šola se izpremeni v dvoletno mizarsko in strgarsko delovodsko šolo; gojenci se bodo sprejemali v to šolo vsako drugo leto; — dvoletni oddelk za izdelovanje oblek na ženski obrtni šoli se izpremeni v triletni oddelk.

○ **Češplje** po 2 Din 25 p v Slomškovi ulici št. 5, dvorišče. Zaboječki 15 kg 32 Din.

○ **Cenjenemu občinstvu** se priporoča gostilna Krušičeva v Zeleni jami, kjer se toči novo vino liter po 11 Din (pristen mošt) in dobijo sveže domače mesecne klobase.

○ **Gostilna »Fajmošter«**, Sv. Petra nasip št. 5, priporoča: Sladak mošt po 12 Din, Dalmatinca (otok Vis) po 11 Din, Otelo (za slabokrvne) po 11 Din, Stajerec po 12 Din, Cviček po 14 Din, Bizeljec po 14 Din, Burgundec po 15 Din, Pekarčan po 20 Din.

Maribor

Poziv in prošnja.

Pogled na zasebno in javno življenje je postal obupen. Najbolj trpi pod novodobnimi razmerami mladina, ki se zapeljuje k telesnemu uživanju in zapravljanju in tako moralno propada, ne samo v mestu, temveč tudi na deželi.

Ali ni pomoči? Gotovo! Franciškovo duha naj prešine vso javno in zasebno življenje in prenovilo se bo obliče zemlje. Dne 4. oktobra 1226 je umrl blažene smrti veliki reformator krščanskega življenja sv. Francišek. In kaj mi? Ali hočemo Franciškove ideje udeležiti ob priliki 700letnice njegove smrti? Gotovo! Postaviti hočemo zajedno z društvom Katoliške omladine v Mariboru, kot središču prejšnje zelene Stajerske, v večni spomin te zgodovinske stoletnice Zavod za osirotelo mladino od 14. leta naprej. Tukaj naj bi se do 100 sirot vzgojevalo v verskem in narodnem duhu, izobraževalo v različnih strokah ter jih usposobil za javno življenje kot krščanske mojstre. Kako vzvišena naloga!

Ker je ta edini zavod namenjen za celo prejšnjo Stajersko, se obračajo podpisani člani stavbenega društva na vso javnost, da vsi prisostojajo na pomoč, katerim je res pri srcu zboljšanje razmer osobito še med mladino kot upom boljše bodočnosti. Razposlali bomo ta teden na vse župnije srečke za loterijo in nabiralne pole za pristop v stavbeno društvo. V vsaki župniji naj vzamejo razen preč. gg. dušnih pastirjev vso akcijo v roke vsi oni, katere preveva Franciškovo duha nesebične požrtvovalnosti. In katere župnije se bodo najbolj odlikovale, bodo imele prednost pri sprejemanju sirot. Zato naj ne bo župnije in vasi, kjer bi ta poziv in prošnja ne zbudila mnogo navdušenih požrtvovalnih apostolov te prekrasne ideje ob priliki 700letnice svetega Franciška.

Maribor, dne 16. sept. 1926.

Dr. Janez Tomažič, prelat. — Dr. Leskovar Josip, župan. — Trabi Ivan. — Repše Ivan. — Jurgec Franc. — Pliberšek Josip. — Kolaric Alojzij. — P. Pavel Potočnik. — Ploj Ant.

□ **Volivci v trgovsko in obrtno zbornico**, ako še niste oddali glasovnice za Jelačin-Ogrinovo združeno stanovsko listo, storite to zdaj. Je treba hiteti, ker morajo biti glasovnice do 22. t. m. vse v Ljubljani. Kdor ne ve, kako naj to napravi, naj vpraša naše zapužnike ali gre v volivno pisarno, Aleksandrova cesta 6.

□ **Mladino v orlovsko organizacijo!** Ko se začne zopet redno delovanje v naših organizacijah po končanih počitnicah, je potrebno, da opozorimo našo javnost na prevažno našo dolžnost, da navajamo našo dorajajočo mladino v orlovsko organizacijo. Danes pozivamo stariše, ki jim je za to, da njihovih otrok ne zastrupi duh verske mladosti, brezbriznosti in celo protiverstva, ki ga širijo razne organizacije posebno v mestu, naj dajo svoje otroke v naraščaj orlovске organizacije. Dečki naj se priključijo že v torek ob štirih v telovadnici dekliške šole Cankarjeve, vhod iz Razlagove ulice. Dečki Orlički bodo imeli telovadbo vsak torek od 4. do 6. ure in vsak četrtak od 3. do 5. ure. Za dekliški naraščaj priobčimo prihodnje. Orlovске vrste v Mariboru morajo letos postati impozantne. Bratje in sestre, delajmo! Bog živi!

□ **Zasluzeno odlikovanje mariborskih gasilcev.** Poveljstvo mariborske prostovoljne požarne brambe je odlikovalo z zaslužnim križcem za večletno in požrtvovalno delovanje pri požarni brambi in reševalnem oddelku te-le gasilce: Ivana Voller, ki je sedaj stotnik, Ertla, dimnikarski mojster, ki je že zelo dolgo pri brambi, Josipa Racek, ki je bil več let stotnik in se je za njegovega vodstva osnoval reševalni oddelk, Karla Robaus, ki je bil stotnik pred Vollerjem, Salkoviča in Boroviča, ki posebno požrtvovalno deluje pri reševalnem oddelku. Odlikovanim naše iskrene čestitke!

□ **Smrtna kosa.** G. Maks Loh, trgovec v Slivnici pri Mariboru, je nanaglomal v Lincu umrl, kamor je šel iskat zdravje. Že kot mladenič (roj. 1. 1. 1867.) je stal neustrašeno v prvih vrstah narodnih borcev in je uspešno deloval za napredek naših kulturnih organizacij. Kot načelnik posojilnice, občinski odbor-nik in nadzornik zadruge je užival splošen ugled ne samo radi nesebičnega dela, ampak tudi radi dobrega gospodarstva. Kot narodnjak je bil pogumen, vzoren in odločen in vreden sin svojega rajnega narodnega očeta, kateri je istotako vse stavil v službo naroda v skupnem delu z Miho Vošnjakom, dr. Gregorcem, dr. Dečkom in drugimi. Maks Loh, narodni poštenjak, eden naših najboljših delavcev, enako spoštovan pri vsakomur in vsaki stranki, lahka naj Ti bo tuja zemlja, počivaj v miru!

□ **Tombola gasilnega društva v Pobrežju** se igra 10. oktobra. Karte po 2 Din prodajajo člani društva in tobakarna v Gosposki ulici. Dobitki so: cela kuhinjska oprava, sobna oprava, gare, dežni plašči itd. Zato sežite pridno po kartah.

□ **Zdravnik dr. Albert Leonhard**, mest. zdravstveni nadsvetnik v p., zavod za zdravljenje z žarki in elektriko, ordinira zopet v Aleksandrovi c. 14 ob delavnikih od 9—10 in od pol 3—4.

□ **IX. redna seja mestnega občinskega sveta mariborskega** se vrši v sredo, dne 22. septembra t. l. ob 17. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: 1. Poročila predsedstva; 2. predlogi in vprašanja; 3. poročila od-sokov.

□ **V konskripcijskem uradu** (domovinstvo, državljanstvo itd.) mestnega magistrata se v ponedeljek, 21., in v torek, 22. t. m., radi selitve ne uraduje. V prihodnje je konskripcijski urad začasnó nameščen v prostorih dosedanjega mestnega fizikata, levo od glavnega prihoda na hodniku.

□ **Preselitev mestnega fizikata.** Mestni fizikat mariborski se je dne 18. t. m. preselil iz sedanjih prostorov na magistratu v novozgrajeno občinsko poslopje v Franciškanski ulici št. 8. Novi uradni prostori se nahajajo v I. nadstropju dvorišnega trakta, dohod iz Franciškanske ulice 8. Naknadno glavno cepljenje proti kozam se vrši v času od 20. septembra do 25. sept. že v novih prostorih.

□ **Mariborski gledališki abonma.** Priglasilo za nove abonente se sprejemajo do četrta,

23. t. m. Abonma se plačuje v osmih zaporednih mesečnih obrokih, prvi pri vpisu. Kuponi se ukinejo, zato pa se uvedejo bloki (za 30 predstav) tudi za uradnike (po znižanih cenah in na obroke). Abonma je neprenosljiv na drugo osebo in med sezono neodpovedljiv. — Sobota, 18. septembra, ob 20. uri »Plesni večer« gđc. M. D. Janečkove.

□ **Smrtna kosa.** Umrla je v Mariboru zadeta od kapi znana gostilničarka in posestnica gospa Marija Stavnic. Pogreb se je vršil v soboto popoldne.

□ **Minister Pucelj v Mariboru.** V soboto zjutraj je dospel v Maribor minister Pucelj. Razgovarjal se je z okrajnim agrarnim referentom ter obiskal tukajšnje kmetijske zavode.

□ **Promenadni koncert** se vrši v parku danes od 11. do 12. Igra vojaška godba.

□ **Betettov koncert v Mariboru.** Ljudski univerzi v Mariboru je uspešno pridobiti našega prvega slovenskega umetnika pevca g. Betetta za koncert dne 28. septembra. Koncert se vrši radi velikega zanimanja mariborskega občinstva v veliki Götzovi dvorani. Spored se objavi v najkrajšem času, s pred-prodajo vstopnic se začne v soboto, 22. t. m., in sicer pri g. Zlati Brišnik in g. Höferja.

□ **Otvoritev strokovnih tečajev na Ljudski univerzi v Mariboru.** V ponedeljek, dne 20. t. m., ob 8. uri zvečer se vrši sestanek vseh onih, ki so se prijavili za meščanskošolske tečaje (za začetni in nadaljevalni tečaj). Sestanek se vrši na deški meščanski šoli, določile se bodo ure pouka in drugi pogoji.

□ **Dobrodelno-nabiralne pole.** Policija je aretirala Antona V., ker je osumljen raznih kaznivih dejanj. Pri njem so našli nabiralno polo z imeni vseh mariborskih trgovcev, katere je mislil V. obiskati ter izmamiti pod pretevzo dobrodelnih namenov od njih denar. Policija mu je še pravočasno prekrizala njegove »dobrodelne« načrte.

□ **Ubeglega vola** so našli v mestni klavnici, kjer se je klatil 3 dni. Vol je najbrže last posestnika Sivca iz Sahnice ob Dravi, katere-mu je ob priliki zadnjega sejma pobegnil.

□ **Zborovanje zveze bančnih uradnikov** se je vršilo preteklo sredo zvečer v restavraciji Puntigam. V imenu osrednjega odbora je poročal g. Kurtagić o delovanju stanovske zveze. Za mariborski oddelk je poročal predsednik mar. odbora g. Fr. Skaza. Zborovanje je pokazalo, da stanovska zavest in vzajemno delovanje v organizaciji lepo napreduje.

□ **Za vojni razpored** danes v nedeljo je mestni vojaški urad pripravil vse potrebno. Na Teznu je zabitih 30 po 3 metre do tih drogov, na katerih so pritrjene velike številke letnikov, ki so poklicani na razpored in bo vsak že od daleč razločno videl, kam se naj postavi.

□ **Psi ugrizli več oseb.** Smo že večkrat opozarjali na dejstvo, da uživajo po Mariboru psi preveč svobode in bo prišlo do kakih ugrizov stekline. V petek so bili javljeni mestnemu fizikatu trije ugrizi. Pse sedaj opazuje mestni veterinar, ali ni bil mogoče kateri stekel.

□ **Škrlatinka se je zopet pojavila.** Nekaj tednov je imel Maribor mir pred škrlatinko. Komaj so se začele šole in so prišli dijaki in otroci iz vseh delov Stajerske in Prekmurja v Maribor, se je pojavila škrlatinka, in sicer trije slučajji, ki so bili takoj odpravljeni v izolirnico v bolnišnici.

Žiri

Umrla je 14. sept. od kapi zadeta vzorna krščanska mati Marija Gentar iz Žirov. Ko je prinesla butaro drv, da jih položi v peč, se je na pragu svoje hiše mrtva zgrudila z močnim vzdihom. Bila je prvi tip slovenske matere trpinke: verna, delavna in potrpežljiva. N. v. m. p.

Del naše župnije v zaslednem ozemlju in sicer vasi Gornji in Spodnji Vrsnik, Osojnica in Breznica ter nekaj drugih posestnikov pripade zdaj v oskrbovanje ledinske župnije, kjer so po dolgem času dobili požrtvovalnega župnega upravitelja preč. g. Janka Zagarja, bivšega kaplana v Idriji.

Veliko se govori o novi cesti Žiri—Vrhnika. Iz lokalnih virov se iz strategičnih ozirov bi bila ta cesta velike važnosti.

Zunanost žirovskega »Občinskega doma« prenavljajo. Bilo je že potrebno. Sedaj bo prav lična.

Elektrika. Včasih se človeku čudno zdi, zakaj so pravzaprav električne žarnice ob cestah. Ali zato, da podnevi (kar se večkrat vidi) svetijo, ali ponoči. Občina naj skrbi, da bo vsaj ta malenkostna razsvetljava pravilno funkcionirala.

Trbovlje

★ **Rudarska nadaljevalna šola.** Vpis v to šolo je do 1. oktobra t. l. pri vodstvu šole na trboveljski šoli (g. Plavšak). Pričetek šole je 1. okt.

★ **Vpis učencev v obrtno nadaljevalno šolo Trbovlje-Vode** se bo vršil za to leto v četrtek dne 23. t. m. od 5. do pol 7. ure zvečer na Vodenski šoli. Vpisnica znaša za vsakega učenca 10 Din. Pouk se prične 8. oktobra ob 8. zjutraj. Da se dožene točno število učencev in da se tudi porazdelje med posamezne razrede, naj se omenjene dneve zglasijo vsi šolobvezni učenci.

✱ Kino Društveni dom. Že pred meseci so naši strankarski prijatelji pisali po »Jutru«, kako gre oblast tem »presnetim klerikalcem« na roke, in namigavali na uradne osebe, ki nas protežirajo, hoteč jih obenem denuncirati, da vrše svojo službo strankarsko. Mi smo bili tiho in čakali trenutka, ko se nam kinokoncesija dovoli, in po večtedenskem čakanju, ko so se akti že tudi izgubili, smo pričakali, da se nam je šele sedaj kino dovolilo. Protekcijo bi najlažje mi očitili svojim političnim nasprotnikom, tega pa ne storimo, ker vemo, da nobenemu nič ne koristi. Drugič se pa bolje informirajte, da ne boste nasledili.

✱ Veliko zanimanje vlada med Trboveljčani za današnji orlovski prireditel. Upamo tudi, da vas bo naš najmanjši general s svojim odličnim nastopom, Orlice z lepo simboliko svojih vaj, boj za prvenstvo v šefetnem teku med člani in mladci v polni meri zadovoljil. Razen tega boš pa tudi užival nad lepim izvajanjem dovršenih vratolomnih vaj na raznem orodju. Tudi gotovo se nisi videl. Zato pridil!

Savinjska dolina

Občina v stiski. Kakor se sliši, je zašla poljska občina v precejšnje finančne težave. Vseled ustavitve industrijskih obratov so doseženi dohodki precej manjši od proračuna. Če se razmere ne izboljšajo v kratkem, bo morala občina svoje gospodarstvo temeljito preurediti in sicer v smislu varčevanja.

Po burni in živahni kupčiji v prvih dneh hmeljske sezone je nastopila zadnjih 14 dni precejšnja tišina. Do tri četrtine pridelka je že vnovičeno; reči moramo, da zadovoljivo; pritok denarja se že čuti po dolini. Razni krošnjariji, prodajalci in potniki si kar podajajo vrata, hoteč dobiti tudi svoj del hmeljskega denarja. Veselice se komaj vrstijo in mnogi prireditelji si žele, da bi se za ta čas število nedelj vsaj podvojilo, da bi razni lahkomiselneži čimprej potrošili svoj denar. Da dá denar tudi osebnosti nekoliko višjo stopnjo, se vidi iz tega, da smo postali tudi v časti malo bolj občutljivi in zato so med tistimi, ki imajo od dobre hmeljske sezone dobiček, tudi advokati. Obisk veselice pa se skoro že najbolj izplača zdravnikom, ki šivajo raztrgano kožo in obvezujejo glave, kar je skoro vedno končni rezultat veselice. Sicer pa denar ima polzek rep in za mnoge bo prišlo iztreženje še prenaglo.

Sv. Jurij ob Taboru. Orlovski družina v Sv. Jurju ob Taboru priredi v nedeljo, dne 19. sept. ob pol 15 popoldne javno telovadbo na vrtu g. Al. Culka (Zilnik-a) v Ojstriški vasi. Na sporedu so proste vaje članov, članic in naraščaja ter orodna telovadba. Po telovadbi prosta zabava s sodelovanjem velenjske rudarske godbe. Savinjsčani, ki ste vedno simpatizirali z delom katoliške mladine, udeležite se prireditve v obilnem številu. — Odb.

Slovenska krajina

Neupravičeno kričanje. Kakor smo na tem mestu že poročali, je nadaljnji obstoj meščanske šole v D. Lendavi negotov. Ravnanstvo sicer ne pove nič gotovega, a vedno bolj se sliši, da se šola ukine in se prenese v Beltince. Seveda so morali naši neodvisni listi v D. Lendavi pograbit novico kot mastno kost in jo sedaj glodajo s pravo naslodo. V zvezi z morebitno ukinitvijo šole napadajo vse, le onih ne, ki so pravi krivci. Radiču in radikalom ne očitajo nič, dasi imajo oblast v rokah, nego ubogi slovenski narod bi moral biti vsa kriv. Razume se, da take neumestne napade vsak objektivni presojevalec razmer najodločneje obsoja.

Susa. Naravnost izgoče vreme preteklih treh ali štirih tednov je zemljo tako izsušilo, da v nobenemu jarku ni najti vode. Susa se povsod pozna; najbolj pa na repi, prosu in ajdi. Ako ostane še nekaj časa tako vroče, bo tudi sejanje povzročilo velike muke. Zemlja, kakor je sedaj, se niti orati ne bo dala. Od 15. avgusta naprej v Prekmurju sploh ni bilo pravega dežja, le neznatna rosica je padla enkrat ali dvakrat.

Popravljanje cest. Ob zadnji poplavi se je pokazalo kako slabe ceste imamo. Isto kaže tudi sedanja suša. Po cestah je prahu, da se človek lahko izgubi v njem. Ker je vreme lepo, se je več občin zganilo in začele so s popravljanjem potov. Bil je seveda zadnji čas. Vprašanje je le, ali se bo popravljanje izvršilo, kakor je to potrebno, ali pa se naši gerentski sveti zadovoljijo tudi le z nekakim peskom, ki je pa samo za oči.

Dopisi

Ježica pri Ljubljani. Danes pohiti naš domači cerkveni pevski zbor v Mengeš, kjer priredi v tamkajšnji dvorani Društvenega doma ob pol 4 popoldne koncert. Ta koncert je prvi, katerega priredi cerkveni pevski zbor samostojno t. j. pod lastnim imenom, dotlej je bil do sedaj spojen z drugim zborom. Spored obsega v celoti 17 pevskih točk t. j. mešane, moške in ženske zборе. — Zveza z vlakom jako ugodna. Odhod z Ježice ob 2.28, povratek iz Mengeša z zadnjim večernim vlakom ob 8.47. Vseled tega vljudno vabimo vse prijatelje petja, da napravijo kratek izlet in se udeležijo koncerta, kateri obeta biti po svojem pestrem programu in z okrog 30 pevskimi močmi brejčim zborom jako učinkovit.

Iz Črnošnje na Dol. Dne 8. sept. je bilo žegnanje v Vrčicah, sosedni podružnici semške lare. Popoldne je preteklo v miru in zadovoljstvu, le zvečer je zavrela kri narodnega nasprotstva. Nastal je v gostilni Lužar med Slovenci in Kočevarji pretep, klanje z noži, vsled česar nosi nekaj fantov sedaj obvezane glave, eden pa je celo umrl. — 11. sept. popoldne okrog 2. ure je divjala silna nevihta, katera pa je, hvala Bogu, v dobre pol ure ponehala. Malo debele toče je padlo tudi vmes. Le strela je užgala skedenj malega posestnika Grammerja v Komarni vasi. Večje nesreče ni bilo. — Dne 12. sept. (v nedeljo) je bila velikanska vaja domače požarne brambce, sosednje iz Štal, iz Vršic in iz Planine. Planinska godba je igrala pri sv. maši ob 10. uri, katero je služil za pokojne člane gasilce domači g. kaplan. Pač za našo faro tako igranje v cerkvi nekaj posebnega. Gasilci so se korporativno udeležili sv. maše z zastavo. Popoldne je bila vaja, pri kateri so odnesli lovoriko zmage gasilci vrške požarne brambce. Častna diploma se jim je izročila na sredi trga. — Semenji 13. sept. je bil malenkostno obiskan. — Vreme imamo izredno lepo, tuhtam občasi na sadnem drevju opazi pozne svetove, n. pr. parkrat pri šolskem poslopju. Trta zori, a tudi letos ne obeta preveč.

Smartno pri Ljuti. O priliki 25 letnice posvetitve župne cerkve je imel v društveni dvorani temeljito predavanje o zgodovini in razvoju cerkvene stavbe bivši tukajšnji dekan, kanonik in dekan v Kamniku g. Iv. Lavrenčič. Prostorna dvorana je bila premajhna za množico hvaležnih župljanov, ki so dobili po trudu in žrtvah g. kanonika eno izmed najprijetnejših in najlepših cerkva v naši domovini. V nedeljo 12. t. m. ob sklepu slovesnosti smo imeli cerkven koncert, pri katerem je sodeloval na orglah vodja stolnega kora g. St.

Premrl. Udeležilo se ga je veliko vernikov, pa tudi izobraženstvo iz Litiije ni bilo menda še nikdar tako zastopano v cerkvi kot ob tej priliki. Cerkev je bila zunaj in znotraj lepo ozaljšana, posebno se podajo gotski stavlbi dolgi venci, katerih so pridna dekleta veliko napletla. Vsa slovesnost je jasno pokazala, da je verska misel med nami še velesila, s katero mora računati vsak prijatelj ljudstva.

Cerkveni vestnik

Voditelj voditeljem Mar. družb s svojo četrtro in obenem peto in šesto številko izide v začetku meseca oktobra kot proslava sv. Stanislava. Proslava obsega tri dele. V prvem delu bo petero govorov o svetem Stanislavu; v drugem delu so premišljevanja za duhovne vaje po vzoru sv. Stanislava; tretji del podaja slavnostne nastope za Akademijo sv. Stanislava. Vse troje pa ni podano zgolj v načrtih, marveč v polnem obsegu, po katerem naj se izvrši posamezni del proslave. Zbrani govori in nastopi se ozirajo pred vsem na moško (mutatis mutandis tudi na žensko) mladino. S to trojno spominsko številko bo završen prvi letnik Voditelja voditeljem M. d.

Prosvetna zveza

Izobraževalno društvo v Retezah pri Škofji Loki vprižori 19. sept. ob pol štirih popoldne v Društvenem domu veseloigro: Stric v Toplicah.

Kat. prosvetno društvo v Smledniku ponovi v nedeljo dne 19. t. m. po večernicah spevoigro »Kovačev študent«. Pred igrjo poje društveni pevski zbor. Na sporedu je dalje par kupletov. Prijatelji petja vljudno vabljene.

Katero društvo želi nabaviti kompletno godbo na pihala, naj se obrne na Prosvetno zvezo, kjer izve za 25 instrumentov, ki so poceni na prodaj.

Društva, ki žele prirediti skriptična predavanja verske vsebine s filmi, naj se oglašijo. Prosvetna zveza ima za včlanjena društva na razpolago potujoči kino na ročni pogon in 5 verskih filmov.

Glasba

Zbori. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo z glasbeno knjižno prilogo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljublj. Zvone« v Ljubljani. Izšla je deveta številka z naslednjo vsebino: Emil Adamič: »Trije robelci, meš. zbor; Martin Zeleznik: »Črez noč, črez noč...«, mešani zbor. Glasbeno-knjižna priloga: Oton Pelan (Ob njegovi sedemdesetletnici), Matej Hubad (1866—1926), J. Mantuani: O jugoslovanski glasbi, Dopisi, Nove skladbe, Koncertna kronika, Glasbeni listi, Iz glasbenega sveta, Listnina uredništva in upravnika. — Na »Zborec« se še lahko vsakdo naroči, naročnina stane za letoš 40 Din. List zasluži priporočilo in podporo, saj prinaša raznolično, vsestransko zanimivo gradivo.

Knjige in revije

Mlinar in njegova hči. Ta splošno znana ljudska igra nemškega pisatelja Raupacha je pravkar izšla v povsem novi prireditvi, ki jo je oskrbel profesor Adolf Robida kot 7. zvezek Ljudskega odra. »Mlinar in njegova hči« je igra, ki jo za vse svete igrajo skoro povsod in če je ne igrajo, ljudem kar nekaj manjka, tako se je udomačila. Ta igra ne bo delala igralcem težav, občinstvu pa bo užajala. Robida pozna oder in vse prednosti dobre ljudske igre. Cena znaša za izvod Din 18. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

Orel

Polovična vožnja za občni zbor Orlovski podzveze, ki se bo vršil v nedeljo 26. t. m., je dovoljena za dneve 25. do 28. t. m. z vseh postaj Slovenske. Udeležence opozarjamo, naj kupijo na odhodni postaji celo vozovnico ter prosijo pri blagajni za mokri žig v Ljubljani pa naj vozovnice ne oddajo, ker velja tudi za nazaj. Izkaznico, da so se res udeležili občnega zbora, bo vsak udeleženec prejel v orlovski pisarni.

Polzvedovanja

Naša se je denarnica na sodnem trgu z manjšo vsoto denarja. Dobi se v upravi lista.

Poroka

MARIBORSKA POROKA.

ROPARSKI UMOR PRED ŠESTIMI LETI.

Včeraj smo poročali o zanimivi in občirni razpravi proti družini Markuzi in Mihaelu Zemljiču od Sv. Jakoba v Slov. goricah, ki se je vršila v petek in soboto pred mariborsko poroto. Prinašamo sedaj nekoliko podrobnosti iz obtožnice:

Obtoženci so se že leta 1920. nahajali v preiskavi, toda radi pomanjkanja dokazov so bili izpuščeni. Ker pa govorica o njihovi krivdi ni ponehala ter je o slučaju zvedela mariborska policija, sta izvršila letos ponovno preiskavo dva mariborska detektiva, ki sta spravila na dan nove dokaze; na podlagi tega je kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča odredil novo preiskavo, ki je spravila obtožence pred poroto že junija v poletnem zasedanju, toda radi zaslišanja novih prič je bila takrat razprava preložena.

Markuzijevi in Zemljič so obtoženi sledečega zločina:

Dne 7. septembra 1920 je našla neka deklica v Benediškem gozdu v Slov. goricah človeško truplo, na katerem so se videli jasni znaki nasilne smrti. Komisija je ugotovila, da je bil neznan umorjenec ubit s sekuro. Glavo je imel skoro popolnoma zdrobljeno od udarcev. Komisija pa je dognala tudi to, da umorjeni ni bil ubit v gozdu, ampak so njegovo truplo prinesli s ceste ter ga vlekli po listju do mesta, kjer ga je dekletce našlo.

Umorjenega nihče ni poznal. Govorilo se je, da je najbrže kak tihotapec ali trgovec.

Ljudski glas je spravil takoj Markuzijeve in Zemljiča v zvezo z zločinom. Bili so na zelo slabem glasu kot tihotapec in obče nevarni ljudje. Kmalu so se javile tudi priče, ki so videle v noči od 6. na 7. septembra, kako so pri Markuzijevih nekaj nakladali na voz ter se potem odpeljali v smeri proti Benediškiemu gozdu. Priče trdijo, da so nakladali človeško truplo. Zemljič je sam pravih okrog, da pride v kratkem k njemu neki kupec, ker je nakupoval za njega razne pridelke. Kupec je res prišel, toda nihče ga ni pozneje več videl.

Markuzijevi in Zemljič so bili pred zločinom zelo slabo situirani, pozneje pa so si opomogli ter postali imoviti. Ljudje so govorili, da so si opomogli z oropanim denarjem.

Zločinci so se večkrat sami izdali. Jožef Markuzi je potem, ko je bila preiskava ustavljena, redno popajval, kazal cele šope bankovcev ter v pijanosti govoril, da so neznanca umorili »ti oro-

kleti Bačkoveci« — to je Ivan in Ana Markuzi ter Jožef Zemljič, ki so doma iz Bačkove. Pripovedoval je, da si je umorjeni natakali v kleti iz soda sadjevec, ko so ga udarili od zadaj s sekuro po glavi ter ga ubili. V resnici so bile vse smrtonosne rane na umorjenem zadane od zadaj. Po umoru so truplo preoblekli v vojaško bluzo ter ga obrili. Značilen je tudi sledeči dogodek: Neki sosed je prišel k Ivanu Markuziju ter si natakali iz soda prlačo. Ko se je sosed pripognil k sodu, je navzoči Jožef Markuzi rekel svojemu bratu: »Tega tudi lahko tako naredimo.« Očividno je mislil pri tem na strašen zločin, ki je bil izvršen v isti kleti. Tudi Mihael Zemljič se je sam obdolževal, ko je opetovano pred zločinom izjavljal, da mora nekaj narediti, ker tihotapec ne nese več.

Obtoženi so med preiskavo in pri obravnavi trdovratno tajili. Ker je od zločina do obravnave preteklo že toliko let, je dokazovanje zelo oteženo. Zaslišanih je bilo 48 prič, ki so deloma izpovedale zelo obtežljive stvari, toda vse precej nejasno, ker se nihče podrobnosti, ki bi bile največje važnosti, ne spominja. Nekatere priče so izpovedale celo, da je bilo truplo, ko so ga našli, že v razpadajočem stanju, kakor da je ležalo v gozdu že več dni ter bi bilo izključeno, da bi se bil izvršil umor v prejšnji noči. Vse to je znatno otežkočilo potek razprave in porotniki si niso mogli ustvariti jasne slike.

Včerajšnji dan porotnih obravnjav je bil izpolnjen z zaslišanjem prič. Pri tem so prišli na dan novi momenti, ki bodo znatno vplivali na nadaljnji potek razprave. Nekatere priče so podale izjave, po katerih bi zločin izvršile druge osebe, same ali v zvezi z Markuzijevimi. Razprava je bila zvečer prekinjena in se nadaljuje danes.

Dr. Č.:

Pri generalnem tajniku Centruma.

Berlin, 15. septembra.

S čudnimi občutki sem vstopil te dni v generalno tajništvo Centruma na Francoski cesti. Ko sem opravil formalnosti, odkod in po kaj sem prišel, me je generalni tajnik centruma dr. Vockel takoj sprejel. Orjak po postavi, uvodoma hladen, nosi črn monokel — vsekako iz potrebe, in ima pisarno, ki naličuje salonu in okoli katere v stranskih sobah neprestano tolčejo stroje pispe po stroju. Po znanem receptu vizitk sem bil brez nadaljnje domač in prijatelj.

Dr. Vockel me je takoj vprašal, kakšna je naša ustava, za tem pa, kakšno je razmerje med katoličani in drugoverci in kakšno stališče zavzema jugoslovanska vlada napram nemškimi manjšinam. Jaz sem mu v kratkih potezah pojasnil vse te razmere in v razgovoru se je znova nanje povračal. Razumljivo: Že radi sorodnega položaja išče drug pri drugem odgovora na ista vprašanja in je v njih podan strikten dokaz, da se bo moralo delati na večji medsebojni in vzajemnosti. Razgovor sam mi je narekoval, da sem začel staviti vprašanja o razmerju centruma do drugih krščanskih evropskih strank in o delu centruma v tej smeri.

»Močna vzajemnost med krščanskimi strankami je tudi program cetruma. Vi veste, da se je v tej svrhi mudil pri nas tudi don Sturzo, in vi veste, da so stranke s krščansko-socialnim programom v Evropi na pohodu. Centrum si je vedno prizadeval, da stopi v stike z vsemi sorodnimi strankami. Tozadevno smo imeli že dvojce pogajanj: na Francoskem in v Belgiji. V zelo tesnih odnosajih smo z avstrijsko, belgijsko in nizozemsko stranko. V Franciji je naša stranka komaj na porodu. Sedaj imajo menda 14 poslancev. Tudi s poljsko demokratsko stranko smo v zvezi. Z vašo in češkoslovaško nismo bili do sedaj v posebno ozkih odnosajih. Seveda so težave. V prvi vrsti morate računati z dejstvom, da je naš državni aparat s stranko popolnoma okupiral. Lahko rečem, da stoji stranka od revolucije naprej vedno na čelu države in je tudi v deželnih parlamentih stalno v vladi. To ji je narekoval čut odgovornosti. Dalje pa morate pomisliti, da so težave tudi v pogledu narodnosti. Naši odnosaji do Poljske radi nemškega vprašanja niso taki, kot bi mi hoteli. Predvsem pride tu v poštev vprašanje vzhodne Prusije in mesta Danciga. Isto imamo na zapadu. A eno je tudi: vse krščanske stranke so imele dovolj opravka v lastnih državah, da bi lahko intenzivno mogle gledati tudi preko mej v meje krščanske skupnosti. V bodoče bo brez dvoma drugače in mi bomo ta program gojili vedno.«

»Gospod doktor! Kot pri vas, se je tudi pri nas zelo mnogo govorilo o razkolu v centru. Znano je, da je bil dr. Wirth izstopil iz stranke. Kaj pravite vi k notranjem bojem v stranki?«

»Da vam širše odgovorim, je treba poseči nazaj v Weimar. Predvsem mora politični kritik pri nas računati s tem, da mora Nemčija plačevati ogromne reparacije, da je bilo torej treba na polju državne uprave stopiti na pot štedljivosti. Zato je državna vlada morala poenostaviti upravni aparat tudi v deželah, ko so zlasti bile odstavljene dinastije, in se je morala precej koncentrirati finančno moč v centralni upravi. Čeravno stoji centrum načeloma na federalističnem stališču, je vendar položaj države narekoval ta korak. Odtod oni spori in med temi tudi bavarsko vprašanje. Nadalje morate računati z dejstvom, da je bila Nemčija monarhistična država, ki si je v dolgi zgodovini vzgojila v ljudeh dinastičen čut in predvsem monarhistično uradništvo. Dr. Wirth vidi v republiki edino možno državno obliko nemške demokracije in se proti zlasti zvezi z nemškimi nacionalci. A centrum ima tudi pristaše, ki so monarhisti in take, ki simpatizirajo z angleško obliko

vladanja. A eno je tudi: dr. Wirth je temperamenten. Sicer se je pa spor rešil deloma na strankinem kongresu 16. in 17. novembra 1925 v Casselu in letošnje počitnice, ko je dr. Wirth tudi formalno vstopil nazaj v parlamentarno frakcijo centruma. Centrum zida na novi Nemčiji in bi bilo čudno, če bi ne bilo spriči razsežnosti stranke v raznih deželah tudi notranjih nesoglasij, zlasti, če pomislite, da smo stranka sredine, ob katere eno krilo butajo valovi komunizma in raznih vrst socializma, ob drugo pa desničarskega nacionaizma. In končno vladna stranka, nosimo vso odgovornost, in kritika je navadno vedno lažja kot pozitivno vstvarjanje.«

»Ravno to stran sem hotel povdariti. Ali ne bo stranka trpela na izgubi pristašev, ker končno kruha le manjka in so samo glasovi brezposelnih nevarni?«

»Tudi tu ne more biti odgovor tako enostaven, kot se vidi na videz. Povdariti vam pač moram takoj, da je centrum obdržal še pri vseh volitvah svoje pozicije kot jih je imel pre 25 leti. In dalje: centrum povdarja svojo udeležbo na stavbi nove Nemčije kot nobena druga stranka. In centrum je delal. Nobena država se ne more ponašati s tako socialno zakonodajo kot Nemčija, a to je delo centruma. Samo par zgledov: 20 milijonov je zavarovancev pri bolniških blagajnah, borze dela so narasla na 900, 2 in pol milijona je vojnih upravičencev za podporo. Tu imate natančno statistiko delavskega ministra dr. Brauns preštudirajte jo, pa boste videli, da je demagogija v tej smeri dovolj težka. Od centruma inaugurirana zunanja politika, ki je šla v London, Locarno in sedaj v Ženovo je postala politika vseh nemških ustavnih strank. Seveda je gospodarski položaj zelo težaven. Pomislite morate, da je okoli 7 milijonov ljudi v Nemčiji, ki trpe pomanjkanje dela. A to je splošno evropski pojav, pri nas pa ima še posebni značaj. Prvič so s tem v zvezi reparacije, armada ne rabi dobaviteljev, ameriška konkurenca je velika, potrebe so se omejele, tehnika bliskovito izpodriva ročno moč in končno smo premagana država. Centrum študira tu vprašanje in odprava brezposelnosti je naravnost srčna naloga delavskega ministra dr. Brauns. In končno je naša stranka stranka zavednih pristašev.«

»Gospod doktor — ali bi ravno tozadevno lahko dobil nekaj informacij?«

»Tu imate seznam naše strankine literature. V njej lahko študirate delo stranke v zunanji in notranji politiki. München-Gladbachska šola vam je znana in to je naš temelj. Glejte: tu imate časopis »Das junge Zentrum«, tu vam dam nekaj knjig našega velikega kulturnega delavca prof. dr. Schreiberja, tu imate tiskana poročila strankinih kongresov — kaj ne, cele knjige! Dr. Bachem v Cölnu bo izdal predzgodovino, zgodovino v politiko centruma in sploh katoliškega gibanja v Nemčiji, ki bo skupno obsegala 8 debelih zvezkov. Nekaj jih je že izšlo. Torej vidite, da ne slonimo na demagogiji, ampak na ogromnem kulturnem, gospodarskem — političnem delu in tu more samo enako delo biti resen konkurent.«

Kodroglavi sinko je prišel že četrtič opominjat očeta, da je kosilo že mrzlo in da se mama jezi. Ura je že tudi pomaknila svoj kazalec preko druge popoldne in zato so tudi moja nadaljnja vprašanja izostala. Sicer pa sem dobil moško zagotovilo, da so mi vrata vedno odprta in celo to, da ko preštudiram prve podarjene knjige, dobim druge. Obratno pa se želi vodstvo centruma informirati o naših domačih razmerah.

Odšel sem z vtisom, da je krščansko-socialno politična ideja univerzalna, najde povsod iskrene prijatelje brez razlike narodnosti in v vprašanju, kake bi bile politične razmere v Evropi, če bi se vsi katoličani zavedali tudi svojih političnih nalog in dolžnosti. —

Kdor glasovnice še ni prejel, naj jo takoj urgira pri volivni komisiji

TEŽKA NESREČA V ZELEZNIŠKI DELAVNICI.

V državni železniški delavnici v Mariboru se je dogodila pretekli teden težka nesreča. Na delavca Vinka Cererja se je zrušilo nad njim viseče železje ter ga težko poškodovalo. Zlasti resne so poškodbe na glavi. Rešilni oddelek ga je prepeljal v bolnico.

Tvrda F. MERŠOLNASI.

se nahaja sedaj
Wolfova ulica št. 5
Priporoča veliko zalogo rokavic, nogavic za dame, gospode in otroke. Čipke, ženska ročna dela, volna, svila, bombaž. — Predtiskarja ročnih del.
— Ustanovljena l. 1887. —

Industriji! Oddajte glasovnice samo le priporočeno!

Iz novosti drž. licejske knjižnice v Ljubljani.

(Priobčuje dr. Joža Glonar.)

- (Izreči in shraniti! Še boljše pa je, če izreke posamezne naslove, ki te zanimajo, jih nalepiš na karton in sprosti alfabetično urediš!)
- 7.
- Antonieth Ed.: Technische Mechanik. Berlin, 1922. (II 45.143).
- Biser. Uredio N. Stokan. U Zagrebu, 1863. (42.054).
- Brehm A. B.: Tierleben. Leipzig, 1911—18. (II 42.024).
- Brugmann K.: Die Syntax des einfachen Satzes im Indogermanischen. Berlin, 1925. (45.016).
- Bussler L.: Kontrapunkt und Fuge im freien (modernen) Tonsatz einschliesslich Chorkomposition. Berlin, 1912. 8°. (42.384).
- Carriere M.: Aesthetik. Leipzig, 1885. (42.369).
- Däubler Th.: Der neue Standpunkt. Leipzig, 1919. (42.448).
- Delekat Fr.: I. H. Pestalozzi. Der Mensch, der Philosoph und der Erzieher. Leipzig, 1926. (42.343).
- Drummond H.: Das Naturgesetz in der Geisteswelt. Bielefeld, 1892. (42.451).
- Ekonomički Organ društva za ekonomiju i socijalnu politiku. Beograd, 1921 — (42.354).
- Erjavce Fr.: Slovinci. (Za slov. pfeb. B. Vybiraj. V Prostějově, 1924. 45.046).
- Festschrift Heinrich Wölfflin. München, 1924. (II 42.009).
- Francé R. H.: Bios. Die Gesetze der Welt. München, 1921. (II 42.037).
- Führer durch die moderne Literatur. Begründet v. H. H. Ewers. Berlin, 1921. (42.488).
- Grafe V.: Ernährungsphysiologisches Praktikum der höheren Pflanzen. Berlin, 1914. (II 45.061).
- Gutmann W.: Medizinische Terminologie. Berlin, 1909. (II 45.056).
- Handbuch der englischen Grammatik. Leipzig, 1926. (45.040).
- Hatzfeld H.: Die französische Renaissance. München, 1924. (45.248—2).
- Häuser O.: Das Drama des Auslands seit 1600. Leipzig, 1913. (42.410).
- Headlam J. W.: Zwölf Tage Weltgeschichte. Lausanne, 1916. (42.096).
- Heintze A. & P. Cascorbi: Die deutschen Familiennamen. Halle a. S., 1925. (II 45.054).
- Hirt H.: Geschichte der deutschen Sprache. München, 1925. (45.120—IV/1).
- Höman B.: Geschichtliches im Nibelungenlied. Berlin, 1924. (II 45.136—II/1).
- Jerusalem W.: Die Urtheilsfunktion. Wien, 1895. (42.339).
- Karminski F.: Venetien. Wien, 1917. (II 42.045).
- Klages L.: Handschrift und Charakter. Leipzig, 1921. (42.265).
- Kolo, Hrvatsko. Naučno-književni zbornik. U Zagrebu, 1905 — (42.365).
- Koprivnik J.: Pohorje. V Mariboru, 1923. (II 42.031).
- Lehmann R.: Poetik. München, 1919. (45.120—III/2).
- London Ch.: The book of Jack London. New York, 1921. (45.153).
- Martens K.: Die deutsche Literatur unserer Zeit in Charakteristiken und Proben. München, 1931. (42.285).
- Meyer R. M.: Deutsche Stilistik. München, 1913. (45.120—III/1).
- Militärlexikon, Illustriertes. Berlin, 1897. (II 42.219).
- Monatschrift, Germanisch-Romanische. Hg. v. H. Schröter. Heidelberg, 1909 — (II 45.141).
- Morison St.: Handbuch der Druckerkunst. Berlin, 1925. (II 42.212).
- Musik, Die. Illustriertes Halbmonatsschrift. Berlin, 1901 — (II 42.225).
- Neger Fr. W.: Biologie der Pflanzen auf experimenteller Grundlage. Stuttgart, 1913. (II 45.216).
- Osborn M.: Geschichte der Kunst. Berlin, 1920. (42.083).
- Pitrè, G.: Spettacoli e feste popolari siciliane. Palermo, 1881. (42.465).
- Preisbörseperger-Mrazović M.: Bosnische Skizzenbuch. Dresden, 1909. (42.103).
- Radošević Sp.: Osnovi trgovačkog prava. Beograd, 1922. (II 45.217).
- Revue, La nouvelle. Pariz, 1877 — (42.056).
- Savić M. M.: Naša industrija i zanati. Capajevo, 1920 — (42.106).
- Schmedes K.: Zur Gesch. der Donauflotte. Laibach, 1914. (42.073).
- Schneider F.: Die Entstehung von Burg und Landgemeinde in Italien. Berlin, 1924. (II 45.219—68).
- Seiler Fr.: Deutsche Sprichwörterkunde. München, 1922. (45.120—IV/8).
- Serbenlieder von Anastasius Grün. Mitgeteilt v. P. Radice. Leipzig, 1879. 8°. (42.478).
- Škerlić J.: Јаков Игњатовић. Beograd, 1922. (42.038).
- Solovjev S. M.: Учебная книга русской истории. Москва, 1867. (42.413).
- Stefansky G.: Das Wesen der deutschen Romantik. Stuttgart, 1923. (45.074).
- Störing G.: Logik. Leipzig, 1916. (45.233).
- Straziński M.: Predavanja iz trgovačkog prava. Zagreb, 1920. (42.166).
- Silović J.: Kazneno pravo. U Zagrebu, 1920. (42.078).
- Thienemann Th.: Die deutschen Lehnwörter der ungarischen Sprache. Berlin, 1922. (II 45.136—I/1).
- Valentin V.: Kolonialgeschichte der Neuzeit. Tübingen, 1915. (42.331).
- Verlaender Fr.: Wissenschaft der Erkenntnis. Marburg, 1847. (42.394).
- Weissmann A.: Verdi. Stuttgart, 1922. (42.066).
- Wendel H.: Kreuz und quer durch den slavischen Süden. Frankfurt a. M., 1922. (45.019).
- Wirth A.: Der Balkan. Stuttgart, 1923. (42.079).
- Zarja. Журнал учено-литературный и политический. Сп. Петербург, 1869 — (42.322).

Prepričajte se o trpežnosti
vrvarskih izdelkov
iz prve kranjske vrvarne

Ivan N. Adamič

Ljubljana, Sv. Petra c. 31

in pri podružnicah Maribor, Vetrinjska 20 ter Kamnik Šutna 4

Po širnem svetu

Svetovna razstava v Filadelfiji.

Razstavni prostor leži nekako tri milje južno od mestne hiše, katero smatrajo za središče mesta Philadelphia. Od tu doseže obiskovalec razstavo v 15 minutah, ako se posluži avtoomnibusa. Prostor obsega okoli 1000 akrov. Ena četrtina vsega prostora obstoji iz ravnega parka z ribniki in vodnimi igrišči.

Pred glavnim vhodom stoji velikanski zvon svobode, podoben zvonu, ki se nahaja v dvorani neodvisnosti in katerega glas je pred 150 leti Združenim državam oznanjal neodvisnost. Zvečer je zvon razsvetljen s tisoči električnih luči. Ko obiskovalec stopi na Grand-Court, vidi na desni in levi velikanska poklopja različnih oblik.

Najprej je na desni impozanten avditorij, ki ima 20.000 sedežev in kjer se vrše vsakokratne prireditve, shodi, glasbene produkcije in drugo. Na levi stoji palača umetnosti in industrije, ki obsega skoraj osem akrov. Tu je razstavljeno prav vse, kar je človeški razum iz surovega materiala sestavil. Poleg te palače je palača za poljedelstvo in živila, kjer ima mnogo izdelkov razstavljenih tudi inozemstvo. Med paviljonoma Danske in Japonske stoji stolp svobode in malo proč pa simbolične stopnice narodov.

Nasproti poljedelski palači stoji stavba države Pennsylvania, v kateri je videti celoten napredek na vseh poljih, ki ga je ta država dosegla. Na drugi strani pa je palača za vzgojo in ljudsko gospodarstvo. Med tema dvema in avditorijem pa se nahaja »Gladway«, veselični prostor z mnogovrstnimi novostmi. Ribniki z beneškimi gondolami vabijo tu, tam zopet pristni norimberški trg, kjer je videti običaje in življenje Nemčije v srednjem veku. Poleg je postavljena kitajska vas, romunsko mesto, orijentalna pozorišča raznih vrst itd.

Ako se obrnemo proti jugu, pridemo v prekrasen park. Tukaj se nahaja »zakladni otok«, na katerem so hribi, predori, čudovito izdelane hišice, zlati gradovi, lagune, kjer se zbira po večini mladi, razveseljevanja željni svet. V bližini je postavljena palača lepih umetnosti, kjer so razstavljeni dela starih in sedanjih mojstrov iz vseh dežel, kjer je videti risbe, preproge, lončarske in kovinske izdelke ter druge slične stvari. Pred to palačo so Švedi postavili Johnu Martenu spomenik, ki bo ostal tudi po razstavi. Za palačo pa so Japonci kaj okusno uredili svoj razstavni prostor, posebno kar se tiče vrtnarstva. Od drugih držav so tu zastopane Perzija, Indija, Egipt, Češkoslovaška, Armenska, Argentina in Kuba.

Takoj za hribi zakladnega otoka je najbolj zanimiva skupina stavb, ki predstavljajo eno nekdanih ulic Filadelfije. To delo so prevzela razna ženska društva. Vsa poslopja so točni posnetki zgodovinskih poslopj, med drugimi tudi stanovanjske hiše Washingtona, Jeffersona in Franklina.

Tudi paviljoni raznih držav Unije se nahajajo tu. Florida ima enega, New York pa dva, ki sta posnetka zgodovinskih stavb.

Na južnem koncu razstave opazimo velikansko stavbo, največjo od vseh. To je palača za stroje, transport, rudarstvo in metalurgijo.

Potem je videti tu ogromen stadion, ki bo ostal kot trajen spomenik 150 letnice slavnosti neodvisnosti. Postavljen je v obliki amfiteatra, ves iz betona ter ima stotisoč sedežev. Stavba je darilo mesta Filadelfije. Razen stadiona in dvoje ali troje manjših zgradb je vse postavljeno samo začasno in zgrajeno v največji naglici. Večinoma iz jeklenega ogrodja, prepreženega z železnimi palicami, ometa ne z mavcem ter pobarvane.

Toda svetovna razstava v Filadelfiji ne obstoja samo iz jekla in ometa. Še predno so zidari in slikarji pričeli s svojimi deli, je že cela armada vrtnarjev izpreminjala lice razstavnih prostorov. Tam, kjer se je odkladala mestna nesnaga, smeti in druga navlača, so nastali najkrajše vrtni z drevjem, grmičevjem in livadami, najbujnejšimi cvetličnimi gredami in neštetiimi vodometi.

Samoposebi umevno je, da je celoten razstavni prostor najrazkošnejše razsvetljen. Umetni potečki in slapovi odsevajo v večernih urah v morju umetne razsvetljave najrazličnejših barv. Cele baterije žarometov napravljajo svetlobni efekt, katerega je videti, kakor trdijo, celo v New Yorku.

Razstava bo trajala do decembra. Takoj ob pričetku je bilo javljenih že nad dvesto raznih organizacij, društev, ki bodo letos zbrovala v Filadelfiji. Železnica in paroplovba sta tarife znižali. Največ obiskovalcev pa je pričakovati z avtomobili, za katere so pripravljene garažni parki, kjer je prostora za 70.000 avtomobilov. Razen tega pa je nedaleč od razstavišča takozvani »camp« t. j. uradna avtomobilna šotarišča, kjer je preskrbljeno z vsem, sanitetnimi napravami, vodo, priložnostjo za kuhanje, razsvetljavo, policijskim varstvom, kopalnicami itd. Takih »campov« je osem.

Celo mesto in okolica je mobilizirana glede prenočišč, povsod so pripravljena stanovanja, ob železniških progah, ob pristaniških in celo ob vseh važnejših cestah, ki vodijo v Filadelfijo.

Filadelfija bi se po naše reklo mesto bratovske ljubezni.

DVOBOJI MED ŽIVALMI.

Naravoslovci so se že mnogo pečali z boji med jelni. Dostikrat je boj med dvema tekmečema tako silovit, da eden od njiju podleže. Toda to se ne dogaja samo med jelni, pač pa tudi drugimi živalmi. Neki angleški naravoslovec je več takih dram v prosti naravi doživel ter iste v knjigi, ki jo je nedavno izdal, opisuje.

V Kenja-koloniji je velikanski krokodil zasadil svoje strašne zobe v zadnjo nogo povodnega konja ter ga vlekel v globočino. Boj je bil strašen, mogočni vodni stebri so se dvigali kvišku. Toda odporna moč konja je ponehala, krokodil ga je vlekel v globoko vodo in ogromno telo povodnega konja je izginilo.

Nihče ne bi prisodil antilopi, da bi se držnila v boj z levom. Antilopa, tako zvana Oryx, ima na glavi en sam rog, ki je podoben bajonetu, in je zelo nevarno orožje. Sestradan lev je napadel tako antilopo s sabljco, ko si je ob potoku gasila žejo. Štirikrat je lev poskočil proti svoji žrtvi, toda vsakokrat ga je antilopa z rogom odbila, končno pa rog zarila levu v meso tako, da sta obe živali padli k tlom. Toda vseeno ni bila antilopa zmagovalka, kajti pri obupnih poskusih oprostiti se leva, si je sama zavila vrat.

Strašen je bil boj tudi med boi in jaguarjem, ki ga je neki naravoslovec opazoval v Braziliji. Dasi je velikanska kača držala jaguarja popolnoma objete, jo je vendar s svojimi kremplji tako strašno razmesaril, da je morala popustiti in ji je jaguar mogel pobegniti.

Tudi v zooloških parkih večkrat nastane dvojni boj med zverinami. V londonskem zverinjaku sta se nekoč spoprijela dva slona, enemu je bilo ime Tipovo, drugemu pa Kaiser. Povod dvojni je bil neki pes. Ta pes je bil namreč ljubljenec Kaisera in Tipovo je bil vsled tega tako ljubosumen, da je nekoč pograbil psa z rilcem ter treščil ob tla, da je na mestu poginil. Nato pa sta slona pričela strašen dvojni boj, ki bi bil gotovo končal s smrtjo enega obeh, ako bi ju ne bili poprej ločili. Toda ne samo med velikimi živalmi nastajajo boji na življenje in smrt, pač pa tudi med malimi, neznatnimi žuželkami. Neki slavni zoolog je opazoval boj med pajkom in kobilico. Pajek je več kot eno uro časa poskušal kobilico vjeti v svoje mreže, a ta se je vsakokrat zopet znala oprostiti, tako da je pajek končno popustil kot brezuspešen boj, kobilica pa je tudi utrujena lezla dalje.

POZABLJENI SVETOVNI ŠAMPIJONI.

Zmaga 18 letne ameriške Miss Gertrud Ederle nad angleškim kanalom s tem, da ga je v 14 urah in 42 minutah preplavala ter potolkla vse dosedanje rekorde, nas spominja raznih šampionov in nenavadne vztrajnosti.

Italijanski plesni mojster Alfredo Fernando je ravnokar vse rekorde potisnil v ozadje s tem, da je 130 ur neprestano plesal t. j. pet dni in pet noči ter še deset ur po vrhu. Dasi se te vrste rekordi ne beležijo v športno kroniko, vendar je taka vztrajnost zanimiva in kaže fizično zmoglost človeka.

Do sedaj še ni nikdo potolkel rekorda Angleža Ramsey-a iz Sheffield-a, ki je v eni uri skočil 10.617 krat čez vrh, kakršno otroci vrte. To je 177 skokov na minuto.

Pred kratkim je bil Eiffelov stolp zopet pozorišče novega tekmovanja. Visoke vsote so bile določene onim, ki v najkrajšem času dospo v drugo »nadstropje« stolpa. Do tam gori je 730 stopnic in prvi jih je preletel v 184 sekundah ali štiri v eni sekundi. To je neverjetno sijalen uspeh, kajti drugi »zmagovalce« je rabil za to 7 minut in 26 sekund ali precej več kot še enkrat toliko časa.

Anglež G. Golding je z dvegalonsko steklenico t. j. devet litrov, ki jo je nesel na glavi z vratom navzdol, prehodil 50 milj t. j. 80 in pol km v 11 urah, in 36 minutah, ne da bi se bil steklenice dotaknil, z rokami v hladnih žepih.

Neki kovač po imenu Hayes je iz Portsmouth-a v Newcastle in nazaj »podil« dve po 35 kg težki kolesi. Daljava okoli 40 km.

Avstrijec Anton Hanslian pa je 7000 milj, t. j. 11.263 km prehodil v 250 dneh, pred seboj vozeč otroški voziček, v katerem sta bila naložena njegova žena in en otrok.

Anglež Sloane je prehodil 2200 milj v 1000 zaporednih urah, torej dve in eno petino milje vsako zaporedno uro.

Podeželski pismonoša Phipps, ki je 58 let vršil svojo službo, je v teh letih prehodil 400.000 milj ali 643.600 km, tako, da bi bil mož v tem času lahko šestnajstkrat prišel okoli ravnika.

Artur Lancaster je v kristalni palači v Londonu pred več leti dvanaest ur vihtel pet kilogramov težko kovaško kladivo, ne da bi se en sam trenutek oddahnil.

Avstralec Burrows pa je težak bat sukal v rokah neprestano dva dni in dve noči.

Pred nedavnimi časi je signore Bancela v Padovi neprestano igral na klavirju 40 ur. Igral je 250 raznih kompozicij na pamet. Ves čas ni nič užil razen pijače. Prekosil je rekord profesorja Berg-a iz Budimpešte, kateri je igral »le« 30 ur.

Iz ameriškega ženskega sveta.

V državi Massachusetts je bila zadnjič zanimiva sodna obravnava. Neki mož je bil zaradi žaljenja časti obsojen na občutno denarno kazen. A on sam ni nikogar razžalil, pač pa je njegova žena v njegovi navzočnosti nekoga oklofotala. Sodišče je dejalo: »Na vsak način je mož odgovoren za to, kar žena dela. Če žena koga klofuta, kaznuje sodišče moža. Kako prenese mož kazen potem na svojo ženo, to je pa njegova stvar.« To bi torej ne bilo nič hudega. A v Ameriki se borijo ženske za enake pravice in niso mogle biti tiho. »Če se borimo za iste pravice, kot jih imajo moški, zahtevamo tudi iste dolžnosti in isto odgovornost. Predpotopno se nam zdi, da bi zrela ženska ne smela delati tega, kar hoče, pa naj si bo v dobrem ali slabem, in da mora mož zanjo jamčiti. Če je ženska tako hrabra, da nasprotnika sama pokliče na odgovor in da ga celo osebno kaznuje, mora biti tudi toliko močna, da osebno nosi posledice svojega postopanja.«

Z upravičenim ponosom omenjajo organizirane ženske izvolitev Karoline Bridgeman za predsednico narodne zveze konservativcev. Karolina je žena prvega lorda admiralitete, torej v najprvih ameriških rodbinah. Seveda pa izvolitev ni posledica moževega vpliva, temveč izrečno le posledica njenih osebnih uspehov, doseženih v dolgih letih socialnega dela. Za dokaz, kako so ženske duševno napredovale, navaja narodna zveza poročila iz Švedske; tam je leta 1888. kot prva zdravnica stopila v javno življenje dr. Karolina Widesstrom; od tedaj naprej je izvajala in izvaja več kot sto zdravnic svojo prakso z največjim uspehom. Samo v Stockholmu je v bolnišniških stalno nastavljenih več kot 50 zdravnic. Narodna stranka v Ameriki pravi, da je izborna funkcioniranje zakona za zaščito matere posledica vpliva teh žensk. V vsej švedski javnosti se je ukoreninilo mnenje, da je materinstvo najvišje, kar more človeštvo spoštovati, ščititi in gojiti. Spoštovanje do matere je tako veliko, da ga ni nikogar, ki bi upal proti obstoječim zaščitnim zakonom samo črhiniti. »Štirideskno varstvo matere pri nas je vse premalo. Pojdite na Švedsko in se učite tam socialne uvidevnosti in pripravljenosti za pomoč!« S takimi oklici pa pride narodna ženska stranka sama s seboj v navskrižje. Kajti velik del organiziranih delavk noče o zaščitnih postavah v industriji nič slišati, ker potem pri iskanju službe ženske niso toliko vredne kot moški. In tako vidimo to veliko vprašanje v vsej njegovi težkoči in nerazrečljivosti: na eni strani enake pravice in enake dolžnosti, na drugi strani pa heenaka moč, utemeljena v večnosti naravnih zakonov; ženske so slabše in potrebujejo pomoč družbe. Kje je izhod iz tega večnega nasprotstva med tem, kar ženske hočejo, in tem, kar zamorejo?

V Los Angeles so si zgradile pametne in energične ženske svoj prvi hotel, imenovan »hotel ženske«. En milijon dolarjev so vtaknile vanj, prostora ima za 600 stanovalk, opremljen je pa z vsemi modernimi tehničnimi napravami. Zgradile so ga članice ženskega atletskega kluba in članice krščanske zveze mladih žensk. V Indiji je imenovana na univerzi v Aki-gašu prva ženska rektorica. Švedski prestolonaslednik je obiskal 29letno švedsko prvobornateljico za ženske pravice Avgusto Lindström, živečo sedaj v Ameriki. Reklet ji je: »Če se na Švedskem rodi princ, ustrelijo 42krat, če princesinja, pa 21krat. To je edini razloček med moškimi in ženskami na Švedskem.« Avgusta se je zamislila in je dejala: »Naj bi si vse ženske sveta vzele Švedsko za zgled!«

Gospa Etel Smith je bila v najmodernejšem ameriškem kopališču, v Miami na Floridi. Nič ni bila vesela, ko je prišla nazaj. Videla je, kako velika je razlika med ženskami, ki se z neprestanim delom dvignejo do duševnih voditeljic in ki vtisejo času pečat svoje osebnosti, ter med onimi površnimi velikomodnimi rastlinicami, ki živijo samo za bavi in uživanju. Smithova daje tem hipermodernim ženskam lepe nauke; na pomoč ji pride tudi Platon. »Ze v njegovih zakonih beremo, da uživa častita ženska starost vse spoštovanje in vsa odlikovanja. Ko je ženska stara 40 let, upravlja v Platonovi idealni državi vsa mesta in vse častne službe, ki jih je zmogla. Duševna in moralna dozorelost ženske to zahteva. Kako je pa pri nas. Kaj je našim damam, ki so stare več kot 40 let, naloženo in vsebina življenja? Da se lepotičijo, se mažejo, smešno oblačijo, podnevi karte igrajo in ponoči plešejo in da ljubimkajo z mladečnicami, ki bi bili lahko njih vnuki. Kje so kritiki, ki bi ta perverzni čas primerno ocenili?«

Etel Smithova ima čisto prav. Samo eno je pozabila: Kar je bilo v starem veku staro, sedaj ni več. Ženska pri 40 letih danes ni več to, kar je bila pri Grkih. Grki so živeli povprečno 30 let, Amerikanci živijo povprečno 60 let in to je znano, da živijo ženske dalj kot moški.

Organizacijo gospodinj so si osnovali Angležinje. Njen namen je, da pospešuje gospodinsko delo in da skrbi za uspešen njegov razvoj. V prvi vrsti naj se vzgajajo gospodinj in gospodinske pomočnice za medsebojni pouk in za medsebojno pomoč.

Darujte za Ljudski sklad SLS!

Gospodarstvo

Reševanje gospodarske krize.

Mnogo se v zadnjem času govori, piše in razpravlja o naši gospodarski krizi. Tudi vlada se je v zadnjem času konečno zavedla, da je naše gospodarstvo zašlo v silno težak položaj. Čeprav se glede načina sanacije našega gospodarstva mnogo zboruje in konferira vendar opažamo tudi v naših gospodarskih krogih precejšnjo neorijentiranost.

V posameznih pokrajinah države se je kriza časovno različno pojavila. Med tem ko smo v Sloveniji in Hrvaški že lani (deloma že v l. 1924) občutili vso težo gospodarskega nazadovanja, se je kriza v vzhodnih delih države (predvsem v Srbiji) pojavila pravzaprav šele letos spomladi, v istem času, ko je gospodarstvo zapadnega dela naše države prekoračilo najnižjo točko v padcu konjunkturi in prehajalo že v stanje gospodarske depresije. Ta razlika v razvoju konjunkturi v posameznih pokrajinah iste države predstavlja zelo interesanten pojav. Velike razlike glede posredne in neposredne davčne obremenitve produkcije v posameznih pokrajinah, na drugi strani pa razlike glede porabe državnega denarja v teh pokrajinah so povzročile, da se je nazadovanje konjunkturi pri nas pospešilo, v vzhodnih delih države pa zadržalo. Belgrad toliko časa ni razumeval naših pritožb, toliko časa ni veroval v dejanski nastop krize, dokler se ni v sami Srbiji pojavilo hitro nazadovanje konjunkturi.

Pred 4 tedni je sklical trgovski minister enketo, na kateri so sodelovale naše najodličnejše gospodarske organizacije. Posamezne zbornice so predložile svoja mnenja glede vzrokov, ki so privedli naše gospodarstvo v tako težak položaj in predlagale potrebne mere za sanacijo. Tudi IV. gospodarski kongres, ki se je vršil zadnjo nedeljo v Belgradu, je obširno razpravljalo o tem vprašanju. V splošnem pa se opaža, da so predlogi naših gospodarskih korporacij take narave, da morejo, čim se izvedejo, koristiti našemu gospodarstvu le kot injekcije. Naši gospodarski krogi so se v glavnem lotili le detajlov in predlagali predvsem mere, ki so izvedljive le pod gotovimi predpostavkami. Izgubili so iz vida glavne smernice, po katerih naj bi se izvedla sanacija. Mere, ki bi občutno zmanjšale državne dohodke ali pa obremenile državo pri izdatkih so brez večjih reform v sistemu našega državnega gospodarstva brez stvarne podlage. Državni dohodki padajo od meseca do meseca, in ni čuda tedaj, da so ti predlogi ostali na papirju. Tudi se pri razmišljanju o vzrokih krize ni razlikovalo med onimi vzroki, ki nosijo pretežen del krivde in ostalimi vzroki, ki na razvoj konjunkturi sploh nimajo odločujočega vpliva.

Kriza našega gospodarstva stoji v najožji zvezi z nivojem naših cen v zlatu. Ne prikrivajmo si dejstva, da so naše cene z ozirom na pretežno agrarni značaj naše države previsoke. Gotovo ni to krivda našega posameznega producenta. Pričetek vsega zla je bilo dvigovanje naše valute, ki je znatno dvignilo nivo naših cen v zlatu, čeprav so cene v dinarjih padale. Izravnanje cen pa je otežkočilo že dejstvo, da je svetovni nivo cen pričel padati oz. da se je kupna moč zlata znatno dvignila. Dva momenta — dvigovanje dinarja in padanje cen na svetovnih tržiščih sta hkrati pritiskala na naše cene. K temu pa se je še pridružila vedno večja obremenitev naše produkcije potom posrednih in neposrednih davkov, ki je dosegla svoj praktičen maksimum. Zaostanek v metodah produkcije, pomanjkanje stalnega dotoka novega kapitala, ovire izvirajoče iz strukturnih sprememb v našem gospodarstvu vsled nove orijentacije našega gospodarstva in vsi ostali vzroki, ki so obstojali že dolgo vrsto let, so postali usodopolni šele tedaj, ko je naše gospodarstvo pričelo nazadovati. Konečno so se pojavili, posebno v zadnjem času, tudi zunanji vplivi, na eni strani srednjeevropska gospodarska kriza, ki je zmanjšala kupno moč naših sosedov, na drugi strani pa dumping romanskih držav vsled inflacije.

Sanacija našega gospodarstva mora pričeti tam, kjer je najhitreje pričakovati uspehov. Produkcijski stroški naše produkcije se bodo gotovo polagoma zmanjšali in povzročili znižanje cen (posebno v prečasnih krajih, kjer je nivo cen mnogo višji kot v Srbiji). To tendenco je treba le pospešiti. V tem pogledu je pač najvažnejše, da se davčne obremenitve občutno zmanjšajo. Toda ne zadostuje zahtevati znižanje davkov in drugih dajatev. Zahtevati moramo temeljit preobrat v našem državnem gospodarstvu. Najvažnejše točke našega programa bi morale biti:

1. Ločitev našega državnega proračuna v redni proračun in investicijski proračun. Zadnji bi se moral kriti, vsaj toliko časa, dokler se gospodarstvo ne opomore, z inozemskimi posojili, tako, da se ta bremena odvalijo na dolgo vrsto let. Le na ta način bo mogoče občutno zmanjšati davke in vse druge dajatve, ki danes tako ovirajo našo produkcijo, predvsem pa naš izvoz.

2. Da se zniža tudi redni proračun, je treba popolnoma — ne samo deloma — spreminiti, decentralizirati in racionalizirati našo državno administracijo. Le tedaj je pričakovati zmanjšanje ogromnih osebnih izdatkov naše

države; le tedaj bo mogoče občutno reducirati preveliko število uradništva brez škode za redno in točno poslovanje.

3. Storiti je treba vse potrebno, da se omogoči pritek tujega kapitala v svrhu racionalizacije naše produkcije. Ni se nam treba bati, da bomo po tej poti prišli v gospodarsko odvisnost od inozemstva. Čim se s pomočjo tujega kapitala dvigne naša produkcijska zmogljivost, bomo z lahkoto amortizirali ta kapital.

4. Da se ustvari predpogoj za pridobitev tujega kapitala — bodisi kot državno posojilo, bodisi v svrhu racionalizacije produkcije — je potrebno, da se takoj reši vprašanje naše valute in da se izvede definitivna in čvrsta stabilizacija dinarja.

5. Komercijalizirati je treba vsa državna podjetja, predvsem pa železnice, kajti le na tej podlagi se da izvesti štedenje, odstraniti deficit in zasigurati kapital za nove železniške zveze.

6. Opustiti pa je treba vsako nasilno vmešavanje državnih oblasti na razvoj cen ali pa obrestne mere.

Kritično pomanjkanje vagonov v Sloveniji.

Pomanjkanje odprtih vagonov za prevoz lesa in premoga, ki se pojavlja že na dva meseca na celotnem območju ljubljanske železniške direkcije, je doseglo zadnje dni zelo kritičen obseg. Pretekli teden, ko je bilo delo v revirjih Trboveljske premogokopne družbe ustavljeno, je železnica še nekako krila naročila trgovcev in industrije, od kar pa se je obnovilo delo v premogovnikih, ni v stanju takorekoč niti enega vagona dostaviti privatnim interesentom za nakladanje blaga. Celo za nakladanje premoga primanjkuje odprtih vagonov tako, da se mora premog največkrat depozirati in včasih obrate po cele dneve ustavljati zaradi nedostatka vagonov.

Še huje pa je za lesno industrijo in trgovino. Število na postajah naročenih vagonov znaša že samo za les nad 600. Eksportna podjetja so prišla vsled tega v velike poslovne težkoče, ker niso v stanju izvršiti prevzete dobave pravočasno in vkrcati ladijske tovore. Grozijo jim velike izgube vsled kazni in stroškov, katerim bodo zapadli, ako se jim pravočasno ne dostavi zadostnega števila odprtih vagonov.

Vse intervencije posameznikov, kakor tudi trgovske zbornice pri ministrstvu za promet in pri generalnem ravnateljstvu v Belgradu so ostale dosedaj brez praktičnega uspeha. Nasprotno se situacija še od dne do dne slabša. Posebno se to opaža zadnje dni, ko je pričela železniška uprava odtegovati prometu velike množine inozemskih vagonov, ki se imajo vsled odpovedi najemniških pogojev do konca septembra vrniti raznim inozemskim posojevalnim in prometnim družbam. Dasiravno je generalni direkciji železnice dobro znano, da nastaja vsako leto ob pričetku izvozne sezi občutno pomanjkanje tovornih vagonov, ki traja do konca februarja in da je letos vsled abnormno velikega števila pokvarjenih vagonov situacija še posebno prekerna, je kljub vsem opozorilom interesiranih krogov koncem junija odpovedala nad 2.000 vagonov, ki jih ima izposojenih od raznih avstrijskih in belgijskih prometnih družb. Te vagonne mora železniška uprava ravno sedaj, v dobi največjega pomanjkanja vrniti v inozemstvo. Medtem ko trpijo gospodarski krogi vsled pomanjkanja vagonov največje škode, se nabira v Tezmem pri Mariboru na stotine vagonov, da se po izvršeni reviziji vrnejo v inozemstvo. Apeliramo na vse merodajne činitelje, da ukrenejo vsaj v zadnjem trenutku

potrebne korake, da se ta brezglavost Generalnega ravnateljstva popravi in da dobijo interesenti zadostno število voz na razpolago.

Voznina za les po novem pristaniškem tarifu. V našem izvozu lesa igra največjo vlogo izvozniki št. 6, pod katerega spada ves rezan in tesan les, trami, deske in letve. Pri izvozu tega lesa iz področja ljubljanskega železniškega ravnateljstva se računa po novem železniškem tarifu pristaniški tarif št. 18/b po znižanem baremu 23. tarifnega razreda. Da se vidi praktičen efekt novega tarifa, navajamo nekaj primerov. Razdalja 36—40 km, stari tarif št. 23 — 390 Din, stari tarif št. 21 — 405 Din, novi pristaniški tarif št. 23 — 255 Din, razdalja 56 — 60 km, stari tarif 22 — 465 Din, stari tarif 21 — 495 Din, novi pristaniški tarif 315 Din, razdalja 96—100, stari tarif 23 — 595 Din, stari tarif 21 — 635 Din, novi pristaniški tarif 415 Din. Voznina za 10 ton rezanega lesa ali tramov bo znašala iz Maribora na Sušak 970 Din, do Rakeka (drž. meja) pa 960 Din; iz Celja na Sušak 855 Din, do Rakeka pa 800 Din, iz Ljubljane na Sušak 870 Din, do Rakeka pa 495 Din. Iz postaj mariborske oblasti in deloma tudi ljubljanske oblasti bo izvoz na Sušak torej mnogo ugodnejši. Pri tem pa moramo upoštevati, da so pošiljke na Sušaku, ki se vkrcajo na ladje in se odlagajo na odprtem prostoru 21 dni ležarine proste.

Program kongresa trgovskih korporacij v Osijeku. 26. in 27. t. m. se bo vršil v Osijeku kongres vseh trgovskih korporacij naše države. Glavna in najvažnejša točka programa bo, kakor smo že poročali, ustanovitev Centralne trgovskih korporacij in sprejetje tozadevnih pravil, katere je sestavila Zveza trgovcev v Hrvaški in Slavoniji. Nadalje se bo razpravljalo o zakonskem predlogu o neposrednih davkih in zakonskem predlogu o gospodarskem svetu in o vprašanju krošnjarenja (ref. Zveze gremijev Ljubljana), o reformi konkurnega postopka in izenačenju koledarja (ref. Združ. trgovcev, Novi Sad), o zakonu za zaščito avtorskih pravic in o državnih in privatnih zadrugah (ref. Zveze trgovcev v Hrvaški in Slavoniji), o davku na vojne dobičke, o carinskih posredovalcih in o dvojnih taksah pri izdajanju spričeval (ref. Združ. trgovcev Vinkovci). Do sedaj je prijavljeno že veliko število delegatov. Zveza trgovcev v Hrvaški in Slavoniji bo delegirala 20 zastopnikov.

Izvoz klobukov iz Italije. Kakor znano, ima Italija svetovno znano industrijo klobukov. Izvoz klobukov iz Italije je znaten in tvori močno konkurenco naši industriji klobukov, ki je še mlada. Poleg avtomobilske industrije je edino ta panoga italijanske industrije mogla izkazati letos povečanje izvoza. V prvih 5 mesecih t. l. je znašal izvoz klobukov 2.972.000 komadov napram 2.615.000 komadom v odgovarjajoči dobi lanskega leta.

Italijanski 25 lirski bankovci se potegnejo iz prometa in bodo veljavni samo še do 31. decembra tek. leta.

Nova rafinerija petroleja. Anglo-jugoslovanska petrolejska d. d., ki zastopa znano petrolejsko družbo »Shell«, bo v kratkem pričela graditi lastno rafinerijo v Capragu pri Sisku. Dosedaj smo imeli v vsej državi samo eno rafinerijo, ki je last družbe »Danicec« in se nahaja v Bosanskem Brodu.

Evropski lesni kartel. V začetku oktobra se bodo nadaljevala pogajanja med češkoslovanskimi, avstrijskimi, romunskimi in jugoslovanskimi lesnimi producenti radi ustanovitve evropskega lesnega kartela. Konferenca se bodo vršile na Dunaju. Koncem leta pa se bo sklical konferenca v Amsterdamu, kjer bodo zastopani vsi evropski lesni producenti. Na tej konferenci se pričakuje konečne odločitve.

Gospodarji poljske železne industrije. Po statistiki gospodarske agencije »Ajencja Wochodniac« je prešla poljska železna industrija v skoro izključno last inozemskega kapitala. Udeležba nemškega kapitala znaša 26%, udeležba avstrijskega kapitala 20%, udeležba francosko-belgijskega pa 20%, skupaj 66%. Mešani nemško-poljski trust je udeležen z nadaljnjimi 22%, tako da ostane čisto poljskemu kapitalu le 12%.

Borza

Dne 18. septembra 1926.

Zagreb. V današnjem prostem prometu so bili zabeleženi sledeči tečaji: Vojna odškodnina 306, Berlin 13.47 (13.455—13.485), Italija 205.75 (204.96—206.96), London 274.70 (274.37—275.17), Newyork 56.46 (56.4475 den.), Pariz 160 (160—162), Praga 167.70 (167.35—168.15), Dunaj 7.975 (7.9586—7.9886), Curih 10.94 (10.9275—10.9575).

Curih. Belgrad 9.145 (9.145), Budimpešta 72.45 (72.45), Berlin 123.25 (123.2125), Italija 18.825 (18.725), London 25.12375 (25.11875), Newyork 517.375 (517.5), Pariz 14.60 (14.575), Praga 15.335 (15.3425), Dunaj 72.975 (73), Bukarešt 2.762 (2.712), Sofija 3.75 (3.7375), Amsterdam 207.40 (207.3825), Bruselj 14.10 (14.20).

S čolnom po Savi od Ježice do Belgrada.

Gg. ing. Anžlovar Vladimir in cand. arch. Strenar Maks, člana akad. sportnega kluba »Primorje«, sta se 20. avgusta odpeljala s čolnom po Savi z Ježice, 900 klm dolgo pot do Belgrada sta prevozila v 11 dneh in dospela 31. avgusta v Belgrad. Izročila sta belgrajski mestni občini pozdrave ljubljanske občine. Platneni čoln, v katerem sta se podala na pot, sta zgradila sama. Posebno opasna in zanimiva je bila vožnja po hitrem toku Save do Zidanega mosta,

P. Gamaliel Pryczkil,

ki ga kaže naša slika, je 1. maja t. l. v Lucku v Voliniji s štirimi drugimi menihi prestopil iz pravoslavja v katoliško cerkev. V katoliško cerkev jih je slovesno sprejel škof Szclaczek.

Katoliška omladina v Mariboru.

Maribor, 18. septembra.

Ze koj v prvih letih po prevratu se je pokazala pri porastu naših organizacij nujna potreba: osnovanje lastne godbe. Načrta ustanovitve lastne godbe se je oprijel z dušom in telesom znani mladinski organizator g. o. Pavel Potočnik, ki je prišel v Maribor l. 1921. in začel zbirati krog sebe fante, ki bi bili sposobni za godbenike. Ze po par mesecih delovanja med fantovsko mladino je sklical g. Pavel ustanovni občni zbor 25. jul. 1921, na katerem se je priglasilo za vstop v novo organizacijo »Katoliške omladine« 70 fantov iz Maribora in okolice.

Namen in cilj te prepotrebne organizacije je bil: mariborski mladini urediti na katoliški podlagi in načelih to, po čemur hrepni mlado srce: izobrazbo in zabavo ob prostem času. Ta temelj organizacije Katoliške omladine se je izkazal že koj po ustanovnem občnem zboru kot nekaj mogočno privlačnega za mariborske fante, ki niso bili do tedaj pri nobenih organizacijah iz tega ali onega vzroka.

Ze v prvih mesecih ustanovitve Katoliške omladine« je njen vodja g. Pavel razdelil organizacijo na razne odseke in sicer: odsek godbenikov na pihala, lok, tamburice in pevce. Skrajja je štel odsek godbenikov na pihala le 18 fantov.

Razvoj godbe in organizacije.

Za začetne vaje so si nabavili omladinci stare instrumente in kupili od nekdanjega mariborskega veteranskega društva 60 kg sekiric za 3 tisoč kron. Za tem se je kupil za pevske vaje glasovir in sicer za 10 tisoč kron. Omladinski godbeniki na pihala so dobili kmalu po ustanovitvi marinarsko uniformo, ki je bila zamenjana l. 1925. za Veliko noč z novo po vzorcu drugih uniformiranih godb. Ker je godba lepo napredovala in so njeni člani rastle, so se nabavili l. 1925. za 60 mož novi instrumenti, kar je stalo težke vsote in je danes omladinska godba opremljena moderno za vsak še tako velik nastop. Člani omladinske organizacije imajo poseben znak — belo zvezdo in krasno novo društveno zastavo, katero so izdelale mariborske šolske sestre in je bila slovesno blagoslovljena 25. marca 1925 ter je stala 56 tisoč kron.

Doslej je imela Kat. omladina 3 predsednike: Franca Dobaj, Ivana Grobelšek in Antona Ploj. V godbi so vežbali omladince: Bradač, vojaški godbenik, Ludvik Sterle, magistratni uslužbenec in Josip Germ, ki vodi godbo še danes in je tudi pripomožek do hvalevredne višine. Vežbali so se omladinci doslej v treh lokalih: v dvorani v Splavarski ulici, v Vetrinskem dvorcu in zopet nekaj v Splavarski ulici. Za splavarsko dvorano si je nabavila omladina lep nov gledališki oder, ker se pridno vežba v dramatičnih nastopih in to posebno po zimi.

Danes je Kat. omladina razdeljena na te-le odseke: godba na pihala 60 mož, na lok 15, tamburaši 23, pevci 15. lahka atletika 15, nogomet 11, dramatika 15 članov. Celotno šteje organizacija 135 fantov, ki imajo 14-dnevne sestanke in 3kratno letno skupno sv. obhajilo. Podpornih članov šteje organizacija 680, častnih 29 in ustanovnih 33.

Nastopi.

Prvič se je pokazala Kat. omladina kot posebna organizacija na izletu lajtersberskega izobraževalnega društva na Košake in prvič je nastopila z godbo v Narodnem domu že 23. nov. 1922. Drugi večji nastop je bil ob priliki Slomškove proslave in temu so sledili

Inserati v „Slovencu“, imajo vedno uspeh!

Pristnost in jakost Vam jamči naša „Kolinska cikorija“

ki daje kavi izdatnost, lepo barvo in je izdelek domačega delavca ter zasluži, da se uporablja v vsaki rodbini!

razni izleti. Leta 1923. je igrala omladinska godba pri blagoslovitvi zastave Krščanske ženske zveze 6. maja 1923 in to leto je že bila prva velika društvena veselica pri Gambrinu 1. julija. Dne 17. junija 1923 so nastopili omladinci z godbo na velikem mladeniškem in orlovskem taboru v St. Janžu na Dravskem polju in pozdravili s serenado 28. julija 1923 v Maribor došlega škofa dr. Karolina. Omladinska godba se je nadalje istega leta še udeležila mladeniškega tabora v Slov. Bistrici in katoliškega shoda v Ljubljani od 25. do 28. avgusta ter 7. decembra slovesne blagoslovitve mariborskega orlovskega prapora. Leta 1924. se je udeleževala godba raznih izletov, igrala pri blagoslovitvi Kat. doma v Šmarju pri Jelšah ter pri proslavi 70letnice Društva mariborskih katol. pomočnikov ter pri raznih skupnih nastopih v Narodnem domu, pri Götzu, Gambrinu in koncertih v parku.

Ni nam mogoče tedaj beležiti vseh nastopov omladinske godbe, katero vabijo danes vse naše organizacije v Mariboru in sploh na Štajerskem. Godba je danes že tako na višku, da je vedno oddana ob nedeljah ter praznikih in iskana tudi od ne naših društev ter organizacij.

Najnovejši načrt katoliške omladine.

Kakor je razvidno iz že navedenega, je organizacija kat. omladine tako napredovala in tako narastla, da se je lotila letos resno načrta: Zgradba lastnega društvenega doma. Nabiranje pole za prostovoljne prispevke se bodo začele razpošiljati in ima organizacija dovoljenje za srečkanje v prid zgradbi novega doma. V novem društvenem domu bi naj bila tudi stanovanja za 100 osirotelih fantov iz Štajerske, kjer bi se ti dečki izobraževali tudi strokovno ter naučili raznih obrti.

Povedano govori jasno, kako se je ta skrajna neznatna in skromna organizacija v kratkem času razvila močno in obeta še večji napredek. Pri organizaciji sodelujejo fantje slovenske in nemške narodnosti, a občevanje se vrši le v slovenskem jeziku in je za Nemce najlepša prilika, da se priučijo hitro slovenščine. Celi Maribor, da, celi Slov. Štajer je vesel organizacije Kat. omladine in je ponosen na njo, ker je rodila dosedaj že toliko vidnih razveseljivih in blagodejnih sadov med ono mladino, ki hrepeni po izobrazbi in poštenih zabavi na verski podlagi.

Radio

O anteni. — Malokdaj išče radioamater vzrok svojega slabega sprejemanja druge, kot v sprejemnem aparatu. Vse mogoče dele aparata dolži krivde in pomanjkljivosti: žarnice so se postarale, upori niso pravi, kondenzatorji in tuljave niso dovolj »low loss« itd., ne pomisli pa, da je prav mnogokrat kriva le antena, da ni sprejem prvotnosti. Sicer je pri nas postavljanje zunanje, tako zvane visoke antene postavno pridržano le poklicnim elektrotehnikom; a izkušnje kažejo, da so antene postavljene od teh strokovnjakov prav pogosto zelo nestrokovnjaške, kar pač ni čudno, saj je to zanje čisto nov posel. V naslednjem nekaj navodil, kako mora biti speljana zunanja antena, da čim popolneje služi svojemu namenu.

Antena je del sprejemnega aparata, ki ima namen sprejemati potom indukcije visokofrekvenčne tresljaje izmeničnega toka ali oddajne valove. Ker so ti tresljaji silno šibki, mora biti zato antena tem občutljivejša, da jih sprejme, a mora jih tudi kolikor moč brez izgub dovesti v aparat, kjer se po več ali manj kompliciranem procesu spremene v slišne zvoke. Kakšna mora torej biti občutljiva antena? 1. Biti mora iz materiala, ki je dober električni prevodnik; 2. imeti mora primerno dolžino; 3. izolirana mora biti kar najskrbneje proti vsem predmetom, ki pridejo v stik z zemljo; 4. dovod v aparat mora biti čim krajši in brez ostrih upogibov. Navadno se uporablja za anteno bakrena, ca. 2 mm debela žica, ali pa vrhica iz broncasto bakrenih tankih žic. Mnogo boljše od navedenih je posrebrena žica, debela 1 do 1.5 mm in sicer zato, ker je precej boljši električni prevodnik kot baker. Tudi taka žica ne oksidira tako hitro kot baker; saj je znano, da je antena iz stare, to je oksidirane žice mnogo slabša, kot iz nove. Posrebrena žica pa služi prav tako, kot če bi bila vsa iz srebra, ker visokofrekvenčni toki gredo le po površju žice. Tako žico se dobi tudi pri naših trgovcih in služi sicer za spoje v aparatu. Če pa že imaš napeljavno anteno iz bakrene žice, jo vsako leto enkrat snemi in temeljito očisti. — Kakšno dolžino naj ima antena? Ni to tako velike važnosti, kot bi se mislilo. Za sprejem valov v dolžosti od 200 do 600 m popolnoma zadostuje, če je antena dolga 30 m ali celo nekaj krajša. Ako napeljemo mesto ene dve vzpo-

redni žici, morata biti 1.5 m narazen. Uspeh se s tem zviša nekako za eno petino. Mnogo, mnogo važnejše od dolžosti antene pa je njena višina nad zemljo. Tu pač lahko rečemo, da čim višje je speljana antena, toliko boljše je. Treba pa je v tem pogledu popraviti neko zmoto. Če namreč amater napelje svojo anteno 2 m nad hišno streho, ki je visoka 8 m, naj ne misli, da je njegova antena 10 m nad zemljo, ker je faktično le 2 m, ali v najboljšem slučaju toliko, kolikor je od hišnih zidov, ki so spojeni z zemljo do antene. Tudi drevesa, ki rastejo pod anteno vplivajo nanjo in predstavljajo tako rekoč zemljo. Največjo skrb je predvsem polagati na kolikor moč dobro izolacijo antene napram opornim točkam. Če napelješ 30 m dolgo anteno tako, da bo en konec pritrjen na hišo, drugi pa na 8 m visok drog, ki ga postaviš nalašč zato, potem naj bo drog vsaj 40 m, a raje še več oddaljen od hiše. Antena naj bo na obeh koncih pritrjena na porcelanasto jajčasto verigo in od te naj bo še na vsakem koncu do 5 m dolga pocinjena žica, ki je pritrjena na drog, oziroma na hišo. Konec antene je spojen istotako s posrebreno žico, ki drži v aparat. Ta žica naj gre kolikor moč premo, brez zavinkov in ostrih upogibov v antensko sklepalo in od tam pri oknu, dobro izolirano v sobo. Ako antenin dovod speljavaš krog voglov hiše, bodi gotov, da boš prav slabo sprejemal. Tudi naj bo dovod povsod vsaj pol metra od hišnega zidu. Ako imaš hišo ali sobo na takem prostoru, da ne moreš ustreči vsem gori navedenim zahtevam, potem raje v svojo lastno korist opusti napeljavno visoke antene, pridaj nekaj stotakov in nabavi si aparat s transpozicijo (superheterodyn, tropadyn, ultradyn) in

sprejemal boš mnogo bolje z malim okvirjem, kot pa s pomanjkljivo visoko anteno. — Omeniti je še, da se mora antena ogniti vseh drugih električnih napeljav (telefon, svetlobna napeljava), nikdar ne sme iti s takimi žicami vzporedno, če pa se mora križati z njimi, naj se pravokotno in vsaj nekaj metrov od njih.

K antenski napeljavi spada pravzaprav tudi žica, ki drži iz aparata v antensko sklepalo in od tod v zemljo. Če ni speljan ta dovod v vodovodno napeljavo (to sme biti le v nizkih poslopijih), potem naj istotako gre po najkrajši poti v vlažno zemljo. V jamo, ki naj bo globoka do 2 m, se položi 1 m³ cinkaste pločevine, na kojoj je zvarjena odvodna žica. Ta žica naj bo bakrena, in njena napeljava oddaleč ni tako kritična kot antenska. Antensko sklepalo naj bo solidne izpeljave in tako montirano, da ga je skozi okno lahko dosegati. Kadar ne sprejemaš, tedaj naj bo antena brezpogojno vselej zvezana z zemljo. — Nekateri hišni gospodarji ne dovolijo radi svojim najemnikom postavljati visokih anten, češ, da je potem hiša bolj izpostavljena streli. Ta predsodek je čisto napačen. Znano je, da udari strela le, če nastane nenadoma razlika v električni napetosti med oblaki in zemljo za mnogo tisoč voltov. Lahko pa zabranimo, da bi ta razlika v napetosti nastala in sicer s tem, da elektriko po anteni stalno odvajamo v zemljo. Tako je dobro izolirana in pravilno vzemljena antena boljše od strelovođa. Strah hišnih posestnikov pred antenami je torej neopravičen, pač pa naj le skrbno pazi, da bo imel radioamater anteno izven uporabe vselej vzemljeno, kar se lahko od zunaj opazuje na antenskem sklepalu.

poleg tega skok v višino Kesmarki 1.9, 800 m Barsi 1:58.6. — Na Finskem so priredili kratki maratonski tek (40.2 km), in je tekel Martelin (Mattiainen?) 2:33:47.4; isti dan je pa tekel v Helsinkih Rötö kratko distanco v 2:26:54.6, potem pa še kar naprej in je porabil za dolgo maratonsko distanco (42.194 km) 2:34:35.3. Med tekmo je porabil Lhali za 30 km 1:45:51.4, nov svetovni rekord; doslej ga je imel Stenroos s 1:46:11.6. — V Oslo je tekel Anderson 190 m v 10.7, Brunsgaard 800 m v 1:50.4, Helgesen je skočil 1.85 m visoko in je dosegel v troskoku 14.09 m, 400 m Oesterdahl 49.5, skok na daljavo Aastad 7.12 m, diskos Askildt 44.56 m. Krasni so bili uspehi neke tekme na Švedskem, ko so v teku na 1 miljo kar trije tekli 1500 m pod 4 minutami! Miljo so pretekli Sjöberg v 4:15.5, Ekblöf v 4:17.7, Eriksson v 4:20.7 (svet. Nurmijev rekord je 4:10.4). Štirje so preskočili 1.90 m, med njimi 17 letni Hulterantz, Cassel je skočil 1.93 m. — Francoz Martin 1500 m s 3:58, nov francoski rekord, skok v višino Menard 1.85, Cherrier 1.85, 100 m Mourlon 10.8. — Včeraj so priredili običajno vsakoletno hojo iz Londona v Brighton, 83 km; 50 se jih je uglasilo.

Avstrijka Wagner je tekla 200 m v 27.2, nov avstrijski ženski rekord; brali smo tudi o njenem skoku na daljavo 5.975 m, pa menda ne bo držalo. — V Parizu se bo vršila 3. oktobra velika ženska lahkoatletska prireditve, ki se je bodo udeležile poleg Francozinj tudi Švedkinje, Poljakinje, Angležinje, Italijanke in Nemke. Pri težkoatletski tekmi med Dunajem in Prago je lezno dvignil Dunajčan Schielberg 125 kilogramov, s sunkom Pražan Škobla 145 kg, v Jabloncu pa s sunkom Dunajčan Becker 140 kg. Bucher (težka srednja teža) je s potegom z levico 84.25 kg zboljšal dosedanj svetovni rekord tega razreda.

Švedski bokser Persson je imel v Ameriki smolo; naletel je na tretjevrstnega črna Carterja in ga je zmagal v 10 rundah samo po točkah, in še to komaj, ne pa k. o. a., kakor mu je njegov manager ukazal. — Gorman je po točkah premagal Dienerja; 5, 6, 7, in 8. rundo so pripisali Gormanu, 1, 2, in 10. Dinerju, ostale so bile neodločene. Vsekarer šasten rezultat za Dienerja, saj je Gorman sedaj prvi partner Tunneyev v pripravljanju za boj z Dempseyem. Med tednom bomo priobčili Dienerjevo sliko. Velik je 1.88 m, težak 88 kg, razpetina rok 196 cm, prsi 104/115 cm.

Med tednom (17. 9.) smo pisali veliko o Kanalu in da je šel Vierkötter še enkrat tja. Da se ne bodo prepirali, kdo hitreje plava, je najbolje, da plavajo vsi štirje en dan: Ederlova, Corsonova, Vierkötter in Michel. — Danes teden omenjeni Kemmerich je preplaval ožino med Fehmarnom in Laalandom v 11 urah; 18 km znaša zračna črta, a tokovi itd. so jo podaljšali na 30 km.

Znameniti belgijski kolesar Vanderstuyft zelo trenira, da bi si zopet prisvojil Brunierov rekord v dirkanju 1 ure; sedaj je 120.598 km, seveda za vodnikom in za vetrovno obrambo. — Martinetti je bil v Milanu premagal Nemca Oszmella. Ta je postal sedaj profesional in se je v zadnji dirki kot amater v Kölnu še enkrat poskusil z Martinettijem ter ga je tudi porazil. In kar se čudimo čudimo: Corriere della Sera je to omenil. — Girardengo je v Firenzi padel in si zlomil ključnico. — Nekaj kolesarskih tekem: V Krefeldu 6 ur Francoza Charlier-Noel 203.450 km, v Zürichu Švicar Suter v 1 uri 74.465 km; pri Parizu 100 km po cesti za profesionalce še sedmič Pelissier 2:08:17.4, na uro 46.477 km; Leipzig—Ammberg 160 km Reim 6 ur in 1:44.2; rund um den Bergischen Deich 130 km Cap 8:54; rund um Nürnberg 150 km Zeisner 5 ur in 2:01; na dirkališču v Erfurtu Feja 50 km 39:36; na dirkališču v Parizu 100 km Aerts 1:24:13; ogrsko cestno prvenstvo 100 km Vida 3:26:50, 18 letni Zakarias 3:27:55 bi bil prvi, pa je imel defekt. Po Švedski okoli 6 dnevnih etap, 1750 km, 25 startalo, 13 na cilj prišlo, prvi Bohlin 67:14:21.1.

Veliko darilo Milana, 400 km, za avtomobile dirkače, je dobil Constantini na Bugattiju, čas 2:36:18.2, na uro 153.544 km. Veliko darilo Italije, 24 ur, je dobil Boillot na Peugeotu, 2614.739 km, na uro 108.147 km. — Monarhi radi kupujejo Chryslerjeve avtomobile, španski kralj jih ima 5 itd.

Thoret je že dvakrat letel v aeroplanu nad Mont Blanc in je vrgel živila in tekočine dol na observatorij. Poskus se je torej posrečil. — Dva Francoza sta letela iz Rabata v Afriki v Pariz 9 ur in 20 minut; razdalja 2000 km, na uro torej 214 km.

Fonck hoče leteti iz Amerike v Evropo, dva druga Francoza iz Evrope v Ameriko in sedaj še dva Angleža. Vsi v aeroplanu, naravnost. Nekateri listi poročajo, da je Fonck že odfrl, drugi, da še ni. Vsekakor je zanimiva brzjavka Coolidgea, ki vošči Foncku srečno pot in pristavi: Polet naj ima uspeh, da bodo stiki med narodi sveta postali še bolj ozki.

Prvovrstna kuharica samo z dobrimi spričevali, spsobna vsevrstne kuhe in peciva ter šivanja, dobi lepo mesto. Plača po dogovoru. Slabe moči so naprej odklonjene! — Naslov in upravi »Slovenec«

Sport

DANAŠNJE PRV. NOGOM. TEKME.

Danes, v nedeljo, se odprli jes. nogometna sezona ter nastopijo ob tej priliki sledeči pari: igrilšče SK Ilirije predpoldne ob 10. uri rez. SK Ilirije in ZSK Hermes, popoldne ob 15.15 SK Jadran: SK Slovan, a ob 16. uri SK Ilirija: ZSK Hermes. Popoldne na igrilšču ASK Primorje ob 9. uri SK Svoboda: SK Reka, ob 10.30 SK Krakovo: SK Panonija. Razumljivo, da bosta obe tekmi prvega razreda najbolj zanimivi, vsled česar pričakujejo pri teh tekmah tudi večjega obiska.

HSK DERBY (Zagreb: AKAD. SK PRIMORJE.

Dane ob 16. uri, predtekma ob 14.15 uri.

Danes, v nedeljo, nastopijo v Ljubljani zagrebški gostje, HSK Derby, eden najmlajših zagrebških prvorazrednih klubov. Gostje predstavljajo v pravem pomenu besede sedanj nivo zagrebškega nogometa, ki naj bo v tekmi z domačini nekako merilo med Ljubljani in Zagrebom.

O kvaliteti Derbyja smo že poročali, tako da se nam obeta danes res zanimiva, ostra, toda fair igra. Tega si tudi vsaka športna publika želi. Vsled tehnične izvežbanosti obeh moštev je tudi pričakovali visoko stoječe igre. Derby nastopi v svoji najmočnejši postavi s svojimi znanimi igralci-representanti: Leinertom, Bublejem in Šepom. Prvoimenovani je doleden za drž. reprezentanco ter je imela naša publika priliko videti ga v finalni tekmi za kraljev pokal, kjer je vodil z največjo točnostjo in preciznostjo napadalno vrsto.

Tekma se igra ob vsakem vremenu ter se prične ob 16. uri na igrilšču ASK Primorje, Dunajska cesta. Predtekmo odigra rez. ASK. Primorje ter SK Slavija, bodoči kandidat za prvo mesto v ljubljanskem II. razredu.

DEMPSEYEV NOS.

Tunneya ima Dempsey za najboljšega svojega nasprotnika, on je najbolj pripraven moj tekmeč. Harryja Willsa nima za tako nevarnega, čeprav je Wills dejal, da bi Dempsey zmečkal kot staro škaflo za klobuke. In da bi mu nos odbil. Prej je imel Dempsey navzgor zaviljan nos, kakor smo videli to včeraj na sliki. Ko se je pa oženil, je mlada njegova žena toliko časa molovala, da se je dal operirati in je dobil modern rimski nos. In zanj se zelo boji, njegov nos je hkrati njegova Ahilova peta. Pa hud je, če se ga kdo dotakne, zelo hud. Zadnjič enkrat je šel v mesto Memphis, da pokaže tam svojo umetnost. Nastopil je v ekshibicijskem (nazornem) boju proti šestim nasprotnikom, proti vsakemu šest minut, pa 10.000 dolarjev je dobil za to.

S prvima dvema nasprotnikoma je Jack lepo igral, nobeni žrtvi ni naredil nič hudega. To priznanesljivo postopanje je opogumilo tretjega nasprotnika, lokalno veličino Willy League. Misli je zares na boj in je udaril Dempseyja v obraz, tako močno, da se mu je novi nos kar po strani zvil. Občinstvo se je izredno zabavalo, in radovedni so bili, kaj bo sedaj. Prav nič se pa nista zabavala Jack in Willy: prvi zaradi nosa ne, drugi pa še manj. Kot panter je skočil Dempsey nad žrtev, en sam zamah in ubogi Willy je letel v velikem loku iz vrvi ven doli med občinstvo. Seveda popolnoma k. o. Tudi ostali trije nasprotniki so plavalji po zraku ven iz vrvi, tako razkačen je bil Jack. Sedaj, ko trenira za boj s Tunneyem, ga je njegov partner Joe Kurp spet udaril po nosu, nehoti, boj je bil hud! In glej! Nos se ni premaknil in je trdno stal na svojem mestu. Zato upajmo Dempseyevi prijatelji ne samo na zmago moštra, temveč tudi na zmago nosa proti vsem udarcem.

Sportni teden

Ne vemo, ali je to sport ali ne, zapisali bomo pa le: Neki Amerikanec je v Parizu ustavil kočijaža in ga je vprašal, če ga pelje v Biarritz, doli ob španski meji. Kočijaž je bil zadovoljen in sta se lepo vozila dol na jug, ravno en mesec. Z Amerikancem ni hotel niti iti.

Kakor smo omenili, se je Sparta v Ameriki borila proti Brooklyn Wanderers 3:3, proti New York Giants 6:0. Vedeti moramo, da je v moštvo Wandererjev pol tučeta Hakoahncev. Sedaj sta ušla v Ameriko še Häusser in Guttman, in še drugi bodo šli. Dolar! — Najboljši igravci rugbyja na svetu so Mavri z Nove Zelandije. Prišli so gostovat v Evropo. Prvi bo je bil naravnost smešen, premagali so v Marseille klub Olimpique 87:0! Ta klub pa res zasluži to ime!

Skupni rezultat zaključnega boja za Davison pokal je tale: Tilden-Borotra 6:2, 6:0, 6:3; Johnston-Lacoste 6:0, 6:4, 0:6, 6:3; Richards-Williams proti Cochet-Brugnon 6:4, 6:4, 6:2; Lacoste-Tilden 4:6, 6:2, 8:6, 8:6 (to igro imenujejo najboljšo igro, kar jih je Lacoste sploh doslej igral); Johnston-Borotra 8:6, 6:4, 9:7. Rezultat 4:1 pravi, da bo pokal ostal v Ameriki, kjer je že od l. 1920. naprej. — Francoz Feret je sledil zgledu Suzanne in je postal profesional.

V lahki atletiki je bila vsa pozornost obrnjena seveda na boj v Berlinu, ki smo ga omenili danes teden. Za tiste, ki ne berejo »Slovenec« med tednom, povemo še enkrat, da sta prejšnjo soboto premagala Nurmija na 1500 m Nemec dr. Peltzer in Šved Wide, v nedeljo je pa Wide premagal Nurmija na razdaljo dveh angleških milj (3218.66 m). Dr. Peltzer je porabil za 1500 m 3:51, Wide 3:51.8, Nurmij 3:52.8; Peltzerjev čas je nov svetovni rekord, prej ga je imel Nurmij s 3:52.6. Dve angleški milj je pretekel Wide v 9:01.4 (nov svetovni rekord), Nurmij v 9:05, Katz v 9:22.4, Frandsen v 9:43. Prejšnji svetovni rekord je imel od leta 1904. naprej Shrubbs z 9:09.6. Pri istih prireditvah je tekel Peltzer v neki vrsti 400 m v 47.8! (sv. rek. 47.6), Hoffmeister je zalutal diskus 44.65 m daleč. Ker ima Peltzer rekord na 880 y (804.665 m) z 1:51.6 in rekord na 1500 m s 3:51, ni čuda, da ga hoče imeti tudi na 1000 m, ki je vmes; ta rekord ima Francoz Baraton z 2:27.4, Peltzer sam je pa tekel to razdaljo tudi že v 2:29.3. Mi smo že naprej rekli, da bo Peltzer to poskusil. Saj ga izziva. Amerikanci so ponudili Peltzerju 10.000 dolarjev na roko in 50.000 dolarjev na leto, če gre v Ameriko, pa noče. — Nurmij je kmalu nato v Düsseldorfu pokazal, da je na daljše razdalje še zmeraj najboljši; 5000 m je pretekel v izbornem času 14:51.2 (njegov svet. rek. 14:28.2), 3000 m je med tekmo napravil v 8:46. Pri isti tekmi je skočil Holandec de Boer 7.15 m daleč, Aström je tekel 400 m v 49.1, Faist v 49.8. — Dva nova ogrska rekorda: krogla Daranyi 14.65, skok na daljavo Püspöki 7.21 m;

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, dne 18. septembra 1926. Višina barometra 308.8 m

Opazovanja	Barometer	Toplota v C°	Rel. vlaga v %	Veter in brzina v m	Oblakost 0-10	Vrsta padavin		Najvišja temp.	Najnižja temp.
						ob opazovanju	v mm d 24		
Ljubljana (dvorec)	7	772.0	12.1	92 SW 1	0	megla		22.4	11.9
	8	772.2	12.3	96 SW 2	0	megla			
	14	769.9	21.1	57 E 1	0				
	19	769.3	19.8	67 SSW 1	0				
	21	769.9	17.1	76 NE 1	0				
Maribor		771.7	13.0	95 NW 2	0			21	10
Zagreb		771.6	15.0	82 SE 2	0	megla		22	12
Belgrad	8	771.0	13.0	75 mirno	0			—	8
Sarajevo		772.0	12.0	77 SE 1	0			—	8
Skoplje		768.0	17.0	43 NE 2	0			26	8
Dubrovnik		763.6	23.0	27 NNW 2	0			32	18
Split	7	768.2	22.0	41 NE 4	0			30	20
Praga		771.2	9.0	— SSW 2	0			23	8

Najvišje temperature veljajo za prejšnji dan, razven ljubljanske.

Dunajsko vremenska napoved za 19. septembra: Lepo vreme bo trajalo še nadalje; vsled južnih vetrov nekoliko topleje.

Moda

Kakšen bodi moderni klobuk.

Temeljno pravilo za vse moderne stvari — tako za obleko, kostime in plašče — je prav izrecna preprostost, enostavnost. Naš okus se je že toliko izpopolnil, da ne mara kričočih stvari in so mu všeč le take oblike, ki so čim preprostejše, čeprav seveda vendarle posebne. Za take preproste moderne obleke so potrebni tudi prav preprosti, enostavni klobuki. Že zdaj so bili v modi prav majhni, skromni klobuki iz volnenih snovi. Te klobučke bodo zamenjali klobuki iz svile, lene klobučevine, kakršni so bili doslej moški cilindri. Ti klobuki so seveda bolj dragoceni, a so tudi bolj trpežni. Mimo tega utegneš nositi tak klobuk pri najrazličnejših oblekah, posebno še tedaj, če je klobuk tudi v modernih barvah, ki so: siva, rjavkasta in temnordeča, ki prehaja v vijoličasto. Seveda niso priljubljene samo te barve, temveč tudi še: temnomodra, zelenkasta in rožasta. Vsi moderni klobuki so pa prav ozki in visoki, kakršne vidiš na sliki in pa taki, ki imajo na

eni strani širok krajevec. Poleg teh so moderni tudi tako zvani baret, ki so najlepši v črni barvi. Klobuki pa, ki so moškimi najbolj podobni, so pripravljeni samo za sportne obleke. Dobro je to pri tej modi, da ni nikakih igel in tudi ne kričočih suhih rož in dolgih pentelj.

Moderni kožuh — bodi v ravni obliki, ki je najbolj elegantna. Najvažnejši je tu ovrtnik, v katerem naj bodo bolj dragocene vrste krzna. Moderne so lisičje kože in krtove. Priložena skica ti pokaže tak kožuh, ki je ozek in ima tudi prav ozke rokave.

Krog vratu imajo razni plašči tudi okras iz perja v rjavi, temno-modri ali sivkasto-modri barvi. Moderna so nojeva peresa, ki smo jih nosili časih na klobukih, a zdaj krog vratu na plaščih. Tako se izpreminja moda in uporabljata ista sredstva, pa v drugih oblikah in na drugih mestih. — V vsem pa je najpše, če ne pretiravaš v ničemer in se tako oblečeš, kakor je primerno tvojemu stanu.

Žrebanje cerkvene loterije v Žireh.

4000 dobitkov a 15 Din:
(Dalje.)

9006, 14600, 9482, 17015, 6875, 1790, 16070, 24297, 15760, 16077, 11906, 444, 17242, 10860, 11829, 17214, 4340, 18182, 6152, 4002, 18052, 2193, 3217, 7888, 5497, 1913, 4964, 21959, 9978, 5822, 11681, 19752, 6768, 23422, 23157, 25092, 20634, 25523, 2773, 1483, 8756, 17903, 13312, 22114, 24131, 391, 22694, 5266, 18201, 23556, 24870, 3778, 9707, 26315, 2609, 7909, 1005, 7290, 15940, 3350, 6527, 5863, 9222, 2133, 17920, 9150, 1827, 9152, 255, 4, 17623, 6666, 19271, 22820, 15802, 6183, 20228, 26408, 19896, 9117, 14611, 19374, 15440, 4750, 12040, 8832, 10366, 11898, 26270, 2933, 5612, 44, 22795, 587, 21350, 4129, 1737, 6824, 9464, 22199, 20038, 6025, 9802, 14659, 26212, 17897, 3143, 20396, 14384, 23274, 15262, 3288, 19203, 10625, 15147, 9459, 26084, 6228, 15533, 2048, 12281, 1364, 8479, 9512, 25236, 1104, 24347, 5552, 15870, 13944, 3127, 12833, 17325, 20159, 2856, 1126, 5248, 21980, 4956, 749, 16703, 6222, 11417, 12444, 20604, 20627, 10444, 21430, 5414, 13316, 24753, 8552, 12823, 7817, 2969, 7715, 25624, 9015, 2769, 900, 9973, 2879, 12680, 11205, 1767, 17512, 8485, 3210, 10350, 14597, 2104, 25428, 23924, 10896, 7820, 5240, 12247, 13352, 10865, 1411, 9996, 12669, 12270, 182, 19274, 3005, 22580, 8884, 20554, 14869, 1267, 23652, 2480, 17913, 26487, 23474, 1139, 1424, 15421, 17730, 4650, 8291, 3980, 3154, 22498, 23829, 710, 2904, 2767, 15936, 2536, 21130, 9462, 10056, 752, 1659, 1482, 15612, 19851, 5445, 11902, 6625, 6439, 14200, 2831, 26390, 6549, 9648, 2250, 1031, 13698, 3420, 23989, 9332, 4233, 6468, 7241, 12601, 4078, 7709, 15361, 5084, 17685, 14313, 1980, 22353, 25217, 17897, 10861, 5515, 8517, 23006, 25911, 20252, 19196, 7305, 12473, 5075, 14661, 10951, 11077, 13852, 5214, 2222, 7973, 24495, 1492, 6568, 5984, 991, 13562, 2182, 15330, 20218, 19851,

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-30 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

MASERKA, prvovrstna, se priporoča. Več pri ge. Vodeb, Rimska cesta 2/I.

Poštena ženska

zanesljiva in pridnih rok, katera razume kuho in delo v boljši hiši, se takoj sprejme. — Osebe snažne in dostojne vedenja, stare 25—35 let, pridejo v poštev. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod številko 6280.

Dve sobi

za trgovske pisarne, se odda takoj v sredini mesta s telefonom. Naslov v upravi »Slovenca« pod številko 6312.

Iščemo potnika

vinske stroke za Slovenije. — Ponudbe je poslati pismeno na Osrednjo štajarsko vinarsko zadružno v Mariboru — Meljska cesta 10.

TRG. POMOČNIK

spreten prodajalec, zmog. nemščine, ki se ne boji dela, se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. — M. Berdaja, trg. s specerijo in semeni, Maribor.

Službo išče močno, zdravo dekle

(začetnica). Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »PRIDNA«.

STANOVANJE

v Zg. Šiški, v novi hiši, dobi tisti samec ali zakonski par brez otrok, kateri more plačati najemnino za 2 leti naprej. Za samca lahko stanovanje do smrti. Ponudbe pod »Takoj« št. 6370 na upravo »Slovenca«.

Vzgojiteljica

zmožna srbskega, nemšk. in franc. jezika, se išče k 14letni deklici in 12letnemu fantku v Subotici. Pismene ponudbe: »DIAMANT«, Maribor, Kopitarjeva ulica št. 11.

VAJENKA

sprejme takoj Jož. Krusič, cviljar, Dev. Mar. Polje.

PRODAJALKA

meš. stroke, dobra moš. želi mesta takoj. Ponudbe pod: Dobra moš. št. 6343 upravi.

Občina MOSTE pri Ljubljani rabi vsestransko izvežbanega

STROJNIKA

s strojniško in elektrotehniško usposobljenostjo. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe s tozadev. pričevali je vlagati pri obč. uradu v Mostah do 22. 9.

Okrogel les,

DRVA, trda in mehka, ogelne lastne produkcije, PREGLED na debelo in drobno, najcenejše pri D. MARUŠIČ, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 40.

Dijaka

nizješola, sprejmem na brano in stanovanje. — Instruktor (akademik) na razpolago. — Naslov se izve v upravi lista pod št. 6337.

GOSPODIČNA iz Slomškove ulice naj pride po slavniki v Hrenovo ul. 12.

Soba prazno ali meblirano, iščeta 2 gospodični. — Ponudbe upravi pod »Soba 6378«.

Mleko! Kdor želi svoje mleko na deželi dobro prodati (vnovčiti), dobi pojasnila pri upravi »Slovenca« v Mariboru pod šifro R. S. št. 10. 6384

Mesečna soba velika, s krasnim razgledom in elektr. razsvetljavo, se odda v Rožni dolini X/8 (pod Rožnikom). 6367

Trg. pomočnik išče mesta v trgovini in meš. blagom ali v speceriji. Gre tudi na deželo. — Čez. dopise poslati upravi »Slovenca« pod šifro: »Vojasne proste št. 6366«.

Babica Marija Mramor - Voljč z daljšo bolniško prakso, se priporoča cenj. občinstvu. — Ljubljana, Poljanska cesta št. 15. 6405

Praktikantinja

se sprejme v drogerijo. — Ponudbe s sliko in točnimi podatki na upravo lista pod šifro »Drogerija št. 6266«. — Reflektira se samo na absolvent. spod. sred. šole, ki niso prekoračile 17 let.

UČENCA

za specerijsko in deljakatno trgovino s primerno šolsko izobrazbo, sprejemam takoj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6389.

MESEČNA SOBA

se odda gospodu. Naslov v upravi pod št. 6422.

Soba meblir. ali prazna, se odda. — Poizve se v upr. št. 6360.

KROJACNICA »Vzajemne pomoči«, posojilne in gospodarske zadruge v Ljubljani. Stanka Vrazov trg. išče spretnega in verziran.

poslovodjo.

— Ponudbe s pogoji je poslati do konca meseca sept. t. l. na goreni naslov. Osebe informacije se dobe v zadrugi pisarni vsake sobote od 15. do 13. ure v št. Peter. vojašnici, I. nad.

Trg. pomočnik

mlad, vojašnice prost, vešč. vse stroke, govori sloven., srbski in nemški, porabi za vsako delo, išče mesta. Gre tudi na deželo. — Ponudbe na upravo lista pod »Vesten in zanesljiv« 6403.

POZOR, ŽUPNI URADI!

ORGANIST - CECIL. Želi premeniti službo. Ima koncesijo za trgovino meš. blaga. Sodeloval bi pri ustanovitvi zadruge. — Naslov v upravi lista pod št. 6412.

Mehlov. sobo

lepo, s posebnim vhom (električna luč), oddam solidnemu gospodu. — Naslov v upravi »Slovenca« pod: »Mehlovana«.

SLUŽBO

IN LEP DOBIČEK doseže lahko dotični, ki je v položaju vložit primeren znesek v podjetje, v katerem ima dovoljno garancijo. Ponudbe z navedbo kapitala in zahtev pod šifro: »Izredna prilika« št. 6407 na upravo.

SAMO-STOJNA kuharica k eni osebi, se išče za nastop s 1. oktobrom t. l. (ali takoj). — Upoštevam samo dolgoletna pričevala. — Ponudbe s pričevali na: MARIBOR — Poštni predal št. 34.

Vzgojiteljica

vešča slov. in nem. jezika, strojepljiva in šivanja, želi službe za nekaj ur čez dan, v ali izven Ljubljane. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 6406.

Soba velika in solnčna, s posebnim vhom, v lepi vili blizu realne gimnazije na Poljanski cesti, se odda solidnemu gospodu. — Naslov v upravi lista št. 6413.

Mesarskega vajenca krepkega fanta, takoj sprejemem. Naslov se izve v upravi lista pod: 6409.

Dobro znana semenska »Češka« PŠENICA napredaj v graščini CODELLI — Moste pri Ljubljani. 6387

Enodružin. hiša se takoj odda v najem v okolici Ljubljane. — Točno se poizve: Jeranova ulica 11, Ljubljana. 6393

Lokal lep, svetel in prostoren, se odstopi na prometni ulici. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Lep lokal št. 6394«.

Hiša v Novem mestu, enonadstr., s vrtom in šupo, je naprodaj. — Poizve se: Novo mesto, Dilarčeva ulica 52 — ali Ljubljana, Gajeva ul. 14, pritličje, desno. 6402

Trgovski LOKAL s skladiščem na zelo lepem prostoru v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji odda. Ozira se samo na resne reflektante. Ponudbe na upravo lista pod: »Bodočnost« št. 1927.

PIANINO skoraj nov, radi selitve ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6410.

Zobozdravnik med. dr. August Schweizer Ljubljana

Prešernova ulica 52

ne ordinira

od 22.—30. sept. t. l.

Dr. Tone Jamar

ne ordinira do sobote.

Dr. Iv. Pintar

začasno ne ordinira.

Kupim

polhove kože

plačam 4 do 5 Din.

Franc Šmalc, Ljubljana.

Fižol vse vrste kupe Sever & Komp., Ljubljana, skladišče Gosposvetska cesta 5.

Hiša na promet. kraju, z velikim vrtom, se ceno prod. — Naslov: Gostilna BOŽIČ — TRBOVLJE. 6395

Prodasta se dva PLETILNA STROJA št. 8/37 cm in št. 5, katerega plate se premenjajo na št. 12. Stroja zadostujeta za popolno pletilno obrt ter se nahajata v najboljšem stanju. Sistem »Wedermann«. — Cenjene ponudbe prosim pod: Štev. 7909/6338 upravi.

10.000 jugoslov. ZNAMK (Kiloware) naprodaj. — Naslov v upravi pod št. 6401.

Lesni trgovci, pozor! Lesnim trčkam, koje imajo hmeljske droge, se nudi ugodna prilika iste prodati v Savinjski in Dravski dolini. Prevzemam večjo množico istih v nadrobno razprodajo. — Natanko se po osebnem dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod št. 6399.

Naznanilo. Vljudno naznanjam, da sem OTVORIL TRGOVINO s špecerijskim blagom ter slav. občinstvu že naprej zagotavljam posreč z dobrim blagom in solid. cenami. — Za obilen obisk se priporoča

F. LUBŠINA Glince - Tržaška cesta 39.

POSTELJA in OMARA (navadno), sta p. c. c. n. na prodaj. — Poizve se: Stara pravda št. 3, II. nadstr.

KLAVIR, dobro ohranjen, ceno naprodaj. — Naslov v upravi: št. 6421

PRODAM v Trbovljah zraven cerkve na trgu novozidano KOVACNICO z vso opremo; zraven je tudi kolarska delavnica, vse v najlepšem stanju, pripravno tudi za vsako drugo obrt. Cena ugodna. Več se izve pri lastniku Ivanu Orešnik, posestniku v Trbovljah 67.

MOŠKO KOLO dobro ohranjeno, kupim. M. Mišvelj, Novi Vodmat št. 118.

AMERIKANCI in PRIMORCI!

Radi druž. razmer prodam v ljubljanski okolici lepo hišo z gospodar. poslopjem, vsem orodjem in živino. Posvetilo meri 18 oravov, nekaj sveta primernega za vinsko trto. Cena po dogovoru. Ponudbe na upravo lista pod: »Posvetilo«.

Trgovski LOKAL s skladiščem na zelo lepem prostoru v Ljubljani se pod ugodnimi pogoji odda. Ozira se samo na resne reflektante. Ponudbe na upravo lista pod: »Bodočnost« št. 1927.

PIANINO skoraj nov, radi selitve ceno naprodaj. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6410.

POSESTVO v lepem kraju, z malo hišo, vrtom, poljem, 15 mern. posestve, z 1 večjim in 1 manjšim gozdom in 2 travnikoma, prodam. Naslov: vas Hotemež 14, Rateče na Dolenjskem.

POZOR! Lukrativni - brezkonkurenčni artikel za vpostavitve lastnega podjetja. Din 30.000.— — FRANC KRAJNC, Maribor, Jurčičeva ulica 6/II. 6363

Novost! Podnevi in v temi vidljive napise, umetniške in sv. podobe, reklamo vseh vrst, izvršuje Franc KRAJNC - MARIBOR. Pism. naslov: Jurčičeva ul. 6/II. Lokal: Miklošičeva ulica št. 2/I. 6364

PRODA SE celo posestvo 60 mernikov posestve, z mlino, žago in gospod. poslopjem, tudi premenljiva, na Visokem pri Kranju. Voda stalna. Proda se zaradi starosti in vdovstva. — Kupnina se izve pri posestnici MARIJI BROLIH na Visokem 13 pri Kranju.

Pisalni stroj in Wertheim blagajno manjšo, oboje dobro ohranjeno, kupim. — Ponudbe na upravo lista pod značko »Stroj in Blagajna št. 6406«.

Album modernega POHISTVA proti predplačilu 20 Din razpošiljata ERMAN & ARHAR, mizarstvo, šent Vid nad Ljubljano. 6398

AVTOOMNIBUS »SAURER« z dobro idejo progo vred se zaradi bolezni prod. — Ponudbe pod »AvtoBUS št. 6359« na upravo »Slovenca«.

V precizno mehaniko spadajoča dela in popravila izvršuje po zmernih cenah ANTON KOZINA - Cegernjeva ulica 12 (blizu deželne bolnice). 6276

Špinačo letošnjega pridelka, hacinje, tulipe, narcise in kroke smo pravkar prejeli. SEVER & CIE, Ljubljana, Wolfova ulica.

Pletilni stroj 10/22, prodam po nizki ceni. — Toni Kušar, Dravljice, p. št. Vid n. Ljubljano.

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah črne, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3

Plijuča Za lažje pljučanje bolni — Zavod (Anstalt) Dr. PEČNIK na gor. Jankova, občina Sečovo, pošta Žigarska Slatina. Prospekt 3 dinarje. 5928

Pletilni stroji patent »Ideal« do sedaj neprekosljivi, živali stroji za pletenine, navijalni in kratčni aparati, železne mizice in druge potrebščine vedno v zalogi. — Ponek s stanovanjem v hiši. FRAN KOS, Ljubljana, Židovska ulica 5.

100 hl belega in rdečega vina letnik 1925, izborna kvaliteta, ima naprodaj po ugodni ceni Jože Petan, — posestnik in trgovec - Sromilec 22/24. 6232

RAZGLAS! Vsled opustitve trgovine trajajo priloznost do cene-nega nakupa le še do 15. novembra t. l. 20 — 60% popusta! Jos. Šelovin-Čuden trgovina zlatnine, srebrnine in koles, Ljubljana, Mestni trg 13. 6247

Ravnik Anton profesor konservatorija poučuje privatno KLAVIR. Emonska cesta št. 10

7500 kg slame za krmljenje živine takoj prodam. Slama je suha, užitna in mešana s senom. Več o tem se izve pri Karolu Novak, posestniku in županu, Zaisovnik 9, p. Motnik.

DOMAČA TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KO., TRŽIČ

prodaja do konca tega meseca raznovrstne otroške čevljičke
po znatno znižanih cenah samo v lastnih prodajalnah:

LJUBLJANA

Aleksandrova c. 1 in Breg 20

ZAGREB

Račkoga ulica 3

BEOGRAD

Knez Mihajlova ulica 44

ELEKTROTEHNIČNO
PODJETJE

Karol Florjančič
V CELJU

Cankarjeva cesta 2
(poleg davčnega urada).

Instalacije električnih naprav za luč in pogon, telefonov, zvoncev, radioaparatorov. — Poprava elektromotorjev in vsakovrstnih električnih naprav. V zalogi: lestenci, svetilke, likalniki, motorji, števci, žarnice itd. In vse elektro-materijale. Točna prostornina! Nizke cene! — Proračuni brezplačno! 5083

J. Stjepušin
Sisek
priročila boljša, ptambarice, razstave, strune, sole in vse potrebščine za vsa glasbila. Odlikovan na pariskih razstavi. Ceniki franco. 5083

Oprava

za tovarno slamnikov

šivalni STROJI za slamenice, stiskalnice (preše) za slamenice in stiskalnice za kraje slamnikov se poceni prodajo. — Vprašati je: L. Mellitzer, Kleinlercher & Cie. — Domžale pri Ljubljani.

Gasilna društva, pozor!

Motorna brizgalna 60 m² na uro do 60 m višine. Motor: 4 cilindre z 22/36 HP. — Cena brez cevi franco tu: **Din 38.000 do 40.000.** Vse auto brizgalne 30-40%, ceneje kot konkurenčni izdelki dobavljiva zastopstvo Renault **A. LAMPRET, Dunajska cesta št. 22**

Štampilje

S. PETAN, Maribor.
Nasproti glav. kolodvoru.

Krojno učilišče

Ljubljana, Stari trg 19.

Za zamudnike čen do 20. t. m. Revnejšim tečaj ceneje. Izdaja modnih listov s slovenskim enim poukom in velikim stensko tablo. Cena 120 Din. — Izdelovanje krojev po meri. — Krojni pouk potom učnih zvezkov. 6300

3 lepe poslovne sobe v 1. nadstropju odda z novembrom »Pokojsniški zavod za nameščence« v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Sode in sodarska dela

vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro **FRAN REPIČ**, sodarsko podjetje, Ljubljana — Trnovo. 5519

Posestvo

v večjem kraju na Gor., priprav. za obrtnika, se proda po ugodni ceni. — Dopise upravi lista pod: »Ugodni nakup št. 5938«.

Žimnice

modroce, posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri **RUDOLFU RADOVANU**, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

„Dvokolesa, motorji, otroški vozički in pneumatika po zelo nizki ceni. Ceniki franco. Prodaja na obroke.“

„TRIBUNA“ F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4. „Tovarna dvokoles in otroških vozičkov.“

Mehanično umetno vezenje

zastorov, pregrinjaj, perla, monogramov, oblek itd., fino belo in barvast entlanje, azuriranje, predtiskanje **Matek & Mikeš, Ljubljana** Dalmatinova ulica št. 13

Edino brezkonkurenčno podjetje, najfinišja izvršitev, najnižje cene in najkvalitetnejša posredstva.

Premog — Drva

ILIRIJA, Kralja Petra trg 8. Telefon 220.

Prešane ocvirke od slanine

po Din 5' — kg, in

la. domačo svinjsko mast

znamke J. P.

v sodih po 50, 100 in 200 kg

po najnižjih dnevnih cenah prodaja trvdka

Evald Popovič Ljubljana

Od ust do ust gre govorica, kar tudi prava je **resnica**, da manufakturno blago po ceni dobim edino le pri

Valentin Hladin

Celje, zraven nemške cerkve.

IZJAVA.

Podpisana nisem plačnica za nobene dolgove, ki bi jih ta ali drugi napravil na moje ime.

MARIJA ZUPAN

gostilničarka, Trbovlje 1.

Kupim **posestvo** v bližini mesta, 1 uro od Ljubljane ali Maribora. — Ponudbe s ceno upravi pod Cvetoči gaj št. 6344.

Volno in bombadž

za strojno pletenje in vsakovrstna ročna dela dobite po najnižjih cenah v veliki izbiri pri **KARLU PRELOGU** — Ljubljana, Stari trg št. 12 — in Židovska ulica št. 4.

Novo otvoričeno!

KONFEKCIJO upeljala je trvdka

ANTON MACUN, Maribor, Gosposka ul. 10.

Moderne obleke in raglane za gospode in dečke, po vseh cenah. Speciale štajerske hlačke za dečke in poklene obleke! Dežne plašče i. t. d. Velika izbira vsakovrstnega šofa za obleke in površnike za gospode. Dam tudi napraviti po meri! — Flauš in pliš v vseh barvah in cenah za plašče, baržun, perje in puh, odeje, koce ter bogata zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga. — Dam tudi na obroke brez povišanja cen! **Solidna postrežba! Zahtevajte vzorce! Zmerne cene!**

Novo otvoričeno!

Ne samo ceno,

temveč tudi **kakovost** izdelka se mora upoštevati pri nabavi poslovnih knjig.

Knjigovoznica K. T. D., črtalnica in toornica poslovnih knjig v Ljubljani, Kopitarjeva ulica št. 6/II.

Lovci **Pozor!**

Predno kupite lovske puške in druge lovske potrebščine, ogledajte si mojo bogato zalogo, kjer kupite dobro blago in najceneje. — Posebno opozarjam na veliko zalogo „Flobert pušk“, različnih sistemov, kaliber 6mm, za kateri nakup in nošenje ni treba nobenega oblastnega dovoljenja. — Prevzame vsa v to stroko spadajoča dela in popravila, hitro, solidno in po zelo nizkih cenah.

JOSIP STERNAD, puškar in prodaja smodnika **MARIBOR, Aleksandrova cesta 18**

Otvoritveno naznanilo!

Pavla Marija Kocjančič si dovoli naznaniti, da odpre z **20. sept. t. l. svoj**

zobni atelje

v Ljubljani. Dunajska c. 29/1. (Gospod. zveza)

Odprto od 9-12 in 2-6 zvečer

- Ob nedeljah in praznikih ne sprejemam. -

Sven Elvestad:

Železni voz.

Roman.

Končno se je približal čoln nekoliko črnim stebrom; moral sem se upirati, kar se je dalo, da ne bi zadel prehudo ob most. Vkljub temu je pristal čoln s tako silo, da so zahreščale stranice. Tiho sem obsedel za trenutek in vlekel na uho. Ker pa nisem ničesar slišal, sem si rekel, da gotovo ni nobenega človeka v bližini. Nato sem zasidral čoln poleg nekaterih drugih vozil, ki so stala tam v temi tiho in pošastno. Moj prihod je vodo nekoliko razgibal, sence so plesale na njej, pljuskala je tiho in rahlo ob podmostnike. Stopil sem na most in privezal vrv tako, da bi jo mogel vsak trenutek takoj razvezati.

Nato sem se ogledal. Tam gori-le so štrlele proti pepelnatemu nebu ogromne in črne potence dreves. V tej čudni temi bi se moral sestati z detektivom in zvedeti za morilčevo ime.

Sedaj bi morala biti ura kmalu polenajstih. V eni, morda tudi že v pol ure bo vse končano. Čutil nisem niti najmanjšega strahu ali vznemirjenja, nasprotno, silna volja me je gnala dalje in dalje. Ničesar več bi me sedaj ne moglo zadržati. Spominjam se, da sem z veseljem ugotovil, kako sem v teh trenutkih ravnal brez prenapetosti; kako sem bil oprezen, da me ne bi kaj presenetilo, kako sem naporno mislil in pazil skrbno na vsak šum in oviro. Moja glava je bila hladna in jasna.

Šel sem čez most, katerega deske so mi rahlo škripale pod nogami. To me je jezilo. Poskušal sem hoditi neslišno. Takoj na drugi strani mosta sem prišel na trato. Tu sem spet malo postal in prisluškoval. Vse mrtvaškotih.

Kje le je bila steza? Predvsem nisem smel srečati nobenega človeka! Najprej sem se skusil spoznati. Nekoliko dalje proč sem zapazil hišico, ki je molela v temo ko siva kocka. Prav pred njo je ležala

velika brezoblična grmada. Morala je biti večja, od sadnega drevja obdana hiša. Na moji desnici se je nahajala, kakor sem vedel, kopalnica, ki je bila zgrajena iz stare ladijske kajute. Vzeli so enostavno kajuto s krova, jo dejali na vodo in jo pritrdili ob prazne sode, ki so jo držali na površju. V trenutku, ko sem spoznal kopalnico, se mi je zjasnilo, kaj mi je storiti. Pogostokrat sem se bil tu kopal in vedel, da drži ozka steza do one strme poti nad golo vedro solnce izpostavljeno živo steno. Od tam ni bilo več daleč do dogovorjene temne skupine drevja.

Šel sem oprežno po stezi. Pokrivala jo je sipina in prod, kar ni bilo prijetno, ker mi je škripalo pod nogami, toda stal sem previdno in rahlo, skoro tako kakor se plazi divja zver po svojih mehkih šapah. Ko sem bil prišel do stene, sem se sklonil in lezel po vseh štirih naprej, da se ne bi odražala moja črna senca od sicer slabo razsvetljenega neba nad morsko ožino.

Slednjič sem stal na kamenitem pobočju, ki je vodilo tja gori na pot. Zgrabil sem za vrhov grm, ki ga je čez in čez pokrivala rosa, vzpel sem se, oprjel se nekega debela in nato spet vrbovine; končno sem se oklenil mogočnega kamna, ki bi se bil skoro prevrnil in me potegnil s seboj na svojo silno pot v morje. Oprl sem se obenj s koleno in začutil, kako mi je počila koža in začela kapljati kri. Toda saj nisem imel več daleč do poti. Spustil sem kamen iz svojega objema; ostal je na mestu. Tega ves vesel sem zgrabil za neki malinov grm. Sedaj sem bil že čisto gori, pri zadnjem odrivaču; krepko sem se oklenil z rokami njegovih ostrih robov, tako da so se mi krivili nohti na prstih. Še majhen zalet, in bil bi gori. Halo!

Začul sem korake.

Koraki! — Sreč se mi je treslo ko drevo v viharju. Tolikega strahu še nisem nikdar prej ne občutil ne poznal. Pod njegovim vplivom je izginila vsa moč mojih mišic in napete kite so mi onemogle. V temi sem začul korake, nagle korake, ki so prihajali po poti! Ravno pred menoj se je dvigala velika vlažna

pečina, s katere je kapljalo, ogromno, temno, črno brezno, ki je dušilo sleherni svetlobo. In v senci te pečine so se oglašili zgoraj na poti koraki. Toda o kakem človeku ni bilo niti sledu! Sedaj se je bližal, hodil je čudno moško in stopal trdo. Ko so šli koraki mimo mene, se mi je zazdelo, da sta dva moža, ki hodita. Dalje zgoraj je držala pot v krogu okoli hriba. Videti sem mogel, kako se je njegova položna oblina odražala od obzorja in sivega neba. Pozorno sem gledal proti temu mestu, ker sem vedel, da se bosta morala pešca tam videti. Takoj nato sem ju zagledal — bila sta dva. Najprej sem zapazil njiju klobuke, nato pa vso postavo. Nista se pogovarjala, temveč sta hodila tiho in enakomerno ko dvoje črnooblečenih vojakov. Ob gležnjih sta imela hlače prevezane. Bila sta onadva kolesarja, ki sta bila prispela dopoldne s parnikom. Videti ju ni bilo ves božji dan, niti slutiti se ni dalo, da sta v kraju. Čudno je bilo, da sta se na tak način pojavila ravno tukaj, in ko sta tako molče in strumno korakala drug ob drugem, sta se mi zazdela ko dvoje mrličev; zgnila sta hitro za pečino, ki je na mah udušila glas njunih korakov.

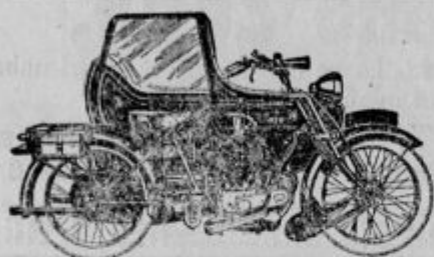
Moral sem si malo počiti in si opomoči od strahu, in res sem se kmalu pomiril, kajti nista me bila zapazila. Počakal sem za minuto, vzpel se hitro na pot in smuknil takoj tja k pečini v temno senco pod hribom.

Na ta način sem se srečno izognil poti med hišami, kjer je bila, kakor sem vedel, nevarnost, da bi se nameril lahko vsak trenutek na človeka. Sedaj sem imel samo še malo korakov do dreves, kjer je čakal Asbjörn Krag. Tiho sem šel tja doli. Še nikdar se nisem bil tako obupno trudil, hoditi neslišno. Slednjič sem stal pod drevjem. Toda kje je bil on? Čutil sem okoli sebe strahovito, dušečo tišino. Zaradi teme nisem mogel ničesar videti, pa tudi slišal nisem nobenega glasu ne blizu ne daleč. Niti listje na drevju se ni gibalo, težke krošnje so bile ko otrple in zoglenele — zazdela se mi je, kakor bi stal v mrtvašnici.

Priročnimo LJUDSKO KNJIZNICO (jugoslovanska knjižarna v Ljubljani): 19. zv. J. O. Curwood, Kazan, volji pes Kanadski roman 18 Din, vezan 30 Din. — 20. zv. Ed. About, Kralji gora, 18 Din, vezan 30 Din. — 21. zv. H. R. Haggard, Jutranja zvezda, 30 Din, vez. 40 Din. — 22. zv. Otroka kapitana Granla, Popolovanje okoli sveta. Roman v treh delih, 48 Din, vez. 58 Din.

OSJEŠKI VELESEJEM IN IZLOŽBO
POSETITE
 od 11.-26. Sept. 1926.

Posetniki imajo na vseh železnicah 50% popust proti predložitvi sejm. legitimacije
 Cena legitimacije 20 Din

EMAJLIRANJE (lakiranje)

motorjev, avtomobilov, koles, šivalnih ter pisalnih strojev ter drugih predmetov v raznih barvah izvede na ogled v posebni, zato konstruirani peči takoj in najceneje
Leopold Šušteršič, Dunajska cesta 41
 nasproti sv. Krištofa.

ZBIRKA SLOVENSkih NARODNIH PESMI

Harmoniziral in uredil Marko Bajuk. — Besede zapisal Dr. J. Debevec.
 Din 16.—.

:: JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI ::

Svoji k svojim! Najprej domače blago!

Pristna štajerska vina

vseh vrst, vam nudi najboljše glede cene in kakovosti
Osrednja štajerska vinarska zadruga, Maribor,
 Meljska cesta št. 10.

Javna dražba.

V nedeljo dne 26. septembra 1926 ob 11. uri dopoldne se vrši dražba najemnine lesnega skladišča s pisarno in lopo na prostoru odsotnega Jakoba Štebira v Zg. Domžalah št. 110. — Najemna doba traja 3 leta in je obojestransko določena 3 mes. odpoved. — Domžale, 10. IX. 1926.

KLOBUK

lepa oblika Din 68.—, fin 76.—, zelo moderni in fini 125.—, fin plišast klobuk 190.—, moderni iz fine zajeje dlake 20 r.—, Specialiteta „ITA“ 240.—, fantovski 45.— in 58.—, fini lovski 98.—, Krasna sport kapa 27.—, moderna 35.—, zelo fina 48.—, nadalje čevlje, konfekcije, perilo po zelo nizki ceni prodaja veletrgovina R. Stermeck, Celje št. 18. Pišite takoj po ilustrirani cenik z več tisoč predmeti. Železniška vožnja se nakupu primerno povrne. Trgovci engro cene.

Znižane cene in največje skladišče dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov, vsakovrstnih nadomestnih delov, pneumatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko. „TRIBUNA“ - F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

Trgovske knjige in šolski zvezki

vedno v zalogi: ameriški journali, glavne knjige, štruce, spominske knjige, bloki, mape i. t. d.

Na debelo! Na drobno!

A. JANEŽIČ, LJUBLJANA
 Florjanska ulica 14

knjigoveznica, industrija šolskih zvezkov in trgovskih knjig.

Iščemo spretnega in izvežbanega risarja

spodobnega za samostojno delo. Risar, ki je hkratu amater-fotograf, ima prednost

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani

Hišna gospodinja - simpatična, inteligentna, stara 40 let, zelo zmožna v gospodinjstvu in kuhanju, zna tudi šivati in ročna dela, zmožna češkega, nemškega in madžarskega jezika, z najboljšimi spričevali, išče primerne mesto v boljši privatni hiši ali hotelu za takoj ali s 1. oktobrom. — Cenjene ponudbe na JENY BROŠEK, grad Marija gradec, Laško — Slovenija. 6381

Felix Toman

kamnoseški mojster
 v Ljubljani, Resljeva cesta št. 30

priporoča bogato zalogo nagrobnih spomenikov od marmora in granita, plošče za grobnice marmornate plošče za mobilije po najnižjih cenah,

Trgovski sotrudnik

ozlroma POSLOVODJA

prvovrstna moč, se sprejme za večjo trgovino manufakturnega in specerijskega blaga z nastopom 15. oktobra eventualno 1. novembra 1926. — Pogoji: samski od 30 do 40 let star, vešč slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, dober prodajalec posebno v modni stroki. Prednost imajo absolventi trgovskih šol. Le tisti, ki reflektirajo na stalno mesto za daljšo dobo in ki so v vsakem oziru neoporečni, naj pošljejo ponudbe z natančno navedbo vseh dosedanjih služb ter priložijo prepise spričeval na upravo »Slovenca« pod: »PRVOVRSTNA MOČ ŠT. 6340«.

Drva za kurjavo

rabi tukajšnja komanda za nekatere svoje jedilnice izven Ljubljane, in sicer dobra, suha, klana v polenih, 1 meter dolga.

Interesenti naj predložijo ponudbe do 100 m³, navedbo cene za 1 m³, franko vagon ponudnika semkaj, kjer se lahko poizve natančne pogoje.

Komanda 8. žandarmer. puka v Ljubljani
 E. Br. 10.880.

OGLAS.

ODDA SE V TRILETNI ZAKUP
 graščinski vrt v Radovljici

v izmeri 1 ha, s stanovanjem, hlevom in pritlikami. V vrtu je 5 toplih gredi in 1 cvetličnjak. — Natančnejši pogoji se dobijo pri Gozdni upravi Grad Ravne, pošta Guštanj, kamor je poslati ponudbe do 15. oktobra 1926, kakor tudi pri podpisnem oskrbnistvu. 6380

THURNOVO OSKRBNISTVO V RADOVLJICI.

Kdor išče — najde!

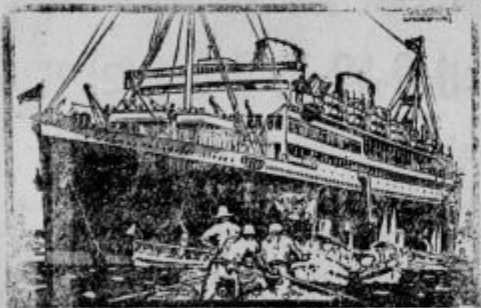

Ta deček je srečen in vesel.
 Pomagal je materi pri pranju perila s

ZLATOROG
 terpentinovim milom
 in našel v milu pristen
zlatnik!

ROYAL MAIL LINE

Kr. angleška poštuparobrodna linija.
 Generalno zastopstvo za kraljevino SHS.
 Zagreb, Trg L. štev. 17

Redni potniški promet:
 Hamburg—Cherbourg—Southampton v
 Novi York in Kanado
 Cherbourg—Liverpool—Southampton v
 Južno Ameriko

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires, San Paolo.

Odprava potnikov 1., 2., 3. razreda. — Kabine 3. razreda z 2 in 4 posteljami. — Udobnost. — Sigurnost. — Brzina.

Podzastopstva:

Beograd, Karađorđeva ulica 91. — Ljubljana, Kolodvorska ul. 26. — Metković, Ivo Veraja. — Split, Dioklecijanova obala 8. — Vel. Bečkerek, Princeze Jelene obala št. 7.

Brzoj, naslov na vsa gornja podzastopstva „ROYMAILPAC“
 Za Bosno, Hercegovino, Dalmacijo in Črno goro:
 Srpska Prometna banka v Sarajevu in Gruziji.
 Naslov za brzojavke: Prometna banka.

Poravnajte naročnino!

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzojav. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon štev. 57, 470 in 979

Račun poštno ček. urada št. 11.945

Podružnice: Celje, Djakovo, Maribor, Novisad, Sarajevo, Sombor, Split, Šibenik. Ekspozitura: Bled

Kapital in rezerve skupno nad Din 16,000.000.—, vloge nad Din 250,000.000.—

Trgovski krediti, eskompt menic, lombard vrednostnih papirjev, Sales deposits, nakup in prodaja valut in deviz, vloge na tekoči račun in vložne knjižice. — Direktne zveze z vsemi svetovnimi bankami.

Izvršuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. — Prodaja srečk Državne razredne loterije.